

Flacăra

SĂPTĂMINAL EDITAT DE FRONTUL UNITĂȚII SOCIALISTE

Virtuți dintotdeauna

Vigoarea unui popor, puterea de a rămâne mereu tânăr chiar dacă vârsta-i este multimilenară se află, deloc paradoxal, în capacitatea de a-și păstra inalterate virtuțile originare. Rememorând lecțiile eterne ale istoriei, deci lecțiile pe care bărbaiții țării le-au predat posterității, vom afla că, supus unor grave încercări ale vremurilor, poporul român s-a exprimat pe sine, arătându-se a ști să fie mereu același, prin curaj și bărbăție, printr-o firească vocație a eroismului, printr-o adincă stăpânire de sine și extraordinară rezistență, prin capacitatea de a înfrunța și depăși încercări dintre cele mai cumplite, prin spirit de dăruire și sacrificiu pentru idealurile ce vizau viitorul de demnitate al țării, prin îndelung prețuita putere de luptă. Virtuți morale a căror afirmare în atâtea împrejurări istorice i-a atras prețuirea oamenilor. Echilibrul și înțelepciunea manifestate n-au luat nicicând chipul resemnării. Măsurându-și cu luciditate puterile, atunci când forțe mai presus de puterea lor le-au amenințat existența, libertatea, oamenii din jurul Carpaților, cei ce poartă cu simplitate și demnitate neorgolioasă numele de români, s-au ridicat fără preget la luptă. Știau că o viață ingenunchiată nu este viață. Crodeau în dreptatea și dreptul lor la a fi stăpâni pe propriul destin. Și au crezut în aceasta chiar și când meșul istoriei s-a arătat potrivnic.

Nu resemnare în fața destinului, ci înțelegerea și asumarea acestuia deslușesc în atitudinea eroului din Miorița. Nu bravada ilocică, ci firească demnitate se află în gestul lui Mircea cel Bătrîn, așa cum l-a propus eternității Eminescu, înfățișându-l într-un moment de simplitate și fermitate, conștient că-și apără nevoile și neamul, într-o indestructibilă solidaritate cu tot ce mișcă-n țară, cu riul, ramul. În bătrînul „atit de simplu, după vorbă, după port” avem portretul unor trăsături de permanență ale poporului român. Doritor de viață normală, construindu-și cu jertfe spații de liniște și creație, el a știut să se înalțe dincolo de grelele încercări ale vremurilor, cu dirzenie și eroism, să ia nu o dată totul de la început, încrezător în izbînda finală a adevărului, a aspirației binelui.

Și, iată că peste veacuri, într-un moment în care țara se afla angajată într-un splendid efort de creație și înălțare spre orizonturi cutezătoare — așa cum le-a conturat marele strateg al devenirilor românești contemporane, Partidul Comunist Român — o cumplită lovitură a încercat să-i întîrzie înfăptuirea pașnicilor proiecte de viitor.

Au prilejuit aceste zile ale unui straniu început de primăvară fapte omenesti ce merita să rămână încrustate în memoria vremurilor, fapte ce au luminat calități omenesti de o inepuizabilă multiplicitate. Omenia a luat chipuri concrete, materializându-se în gesturi de o adincă frumusețe. Curajul a luat chipuri concrete, mărțurisind o solidaritate organică a omului cu omul, puterea de a nu te mai gândi la tine cînd știi că prețul jertfei tale dăruiește viața unui semen. Omenia s-a dovedit a fi o trăsătură morală în ale cărei hotare se cuprind toți locuitorii patriei. Omul conștiinței socialiste nu este doar un adevăr ce se cere împlinit în faptele omului real, ci chiar omul real al acestui timp al țării. El s-a construit pe sine, potențînd superior — așa cum au dovedit-o faptele acestor zile — virtuțile dintotdeauna ale poporului român, toate subsumate unei solare încrederi în puterea vieții și a omului, unei mereu pilduitoare iubiri de țară.

În lumina acestor virtuți, oricît de amar a fost prețul plătit, omul țării și-a potrivit bătăile inimii după chemările țării, aducînd biografiei sale morale — prin fapte demne de o epopee modernă, prin fapte de exemplar umanism, prin hotărîrea de a da vieții chipul ei firese — o victorie prin care ne descoperim cu toții mai buni, mai demni, mai solidari. Este victoria virtuților perene ale poporului cărui îi aparținem, virtuți pe care socialismul le-a multiplicat la scara întregii națiuni.

NICOLAE DRAGOȘ ■

Fotografie de ELENA GHERA ■

Sub semnul evidenței :

Solidaritatea comunistă

Plin de praf, negru de funingine, acolo sus între cer și pămînt, pe niște schele sui-generis din tevi metalice, nea Ion Anghel, om de vreo 47 de ani, corpulent dar vîd, desenează gesturi largi cu miinile. Încearcă să vadă dacă brațul macaralei ajunge într-un punct al platformei unde ar avea nevoie băieții săi. „Băieții” săi în număr de 22 sînt toți sudori, lăcătuși și lăcătuși mecanici, dulgheri, toți specializați de mulți ani, unii de peste 25, în montaje de instalații pentru industria chimică. Ei aparțin Grupului de șantier construcții-montaje-reparații în industria chimică Ploiești. Se află aici, în frunte cu comunistii, la Combinatul de îngrășăminte din Valea Călugărească, aici la „acid sulfuric” — prea bine știut de către noi toți, cea mai greu avariată fabrică de către accl minut bezmetic al cutremurului — ca s-o aducă la starea de funcționare. Pînă la 9 mai, așa cum a indicat secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în vizita sa de lucru la acest obiectiv imediat după catastrofa. De fapt, e vorba de a reconstrui această instalație de acid sulfuric, unde peste 200 tone de metal cu forme de cup-toare, buncăre, suflante de aer și alte utilaje „au fost pur și simplu împlăcite, făcute grămadă”, precum povestește nea Ion Anghel. „Vedeți buncărul ăla ? Vasul ăla uriaș în care incap cam 200 tone de pirită a fost pur și simplu catapultat de la 20

de metri înălțime, căzînd peste tot ce-a fost dedesubt, utilaje foarte scumpe, unele aduse din import”. El, personal, n-a mai văzut așa ceva, deși lucrează de 30 de ani în montaje de instalații chimice. Miinile lui și priceperea lui au fost prezente în tot ce reprezintă azi mari combinate chimice românești — Gh. Gheorghiu-Dej și Borzești, Craiova și Pitești, Brăila și Tr. Măgurele, Valea Călugărească, Brazi și Teleajen, Ploiești... dar peste tot a construit, a înălțat și cel mai rău a reparat, a refăcut ceea ce uzura fizică distrugea în uriașele retorte, dar niciodată n-a demolat, cum face acum. Spune că însuși cuvîntul a demolat îl doare. Cînd vede că „dăm jos cărămidă cu cărămidă, fier cu fier cuptorul ăsta uriaș de prăjire a pritei, mă credeți că imi vine să plîng ? Dar o să-l facem noi la loc și nici n-o să se mai cunoască că vreodată aici a fost atîta dezastru.” El cu băieții lui, și mă roagă să-i amintesc întîi pe cei cu care lucrează de 25, 20, 10 ani împreună, ca Gheorghe Rodilă, Constantin

Penea, Ion Gheorghe, Pirvu Iordache, Tudor Barbu, Dumitru Cazan, Nicolae Păun, Constantin Benea, majoritatea comunisti, stau aici pe șantier zi-lumină. „Ce, douăsprezece ceasuri ?! Muncim atît cît ne lasă lumina zilei să vedem. Am sta noi chiar mai mult, am aduce niște reflectoare, dar niică înțelepciune trebuie. Trebuie să fim în stare și a doua zi, și a treia zi de muncă.”

În dreapta lui, în dreapta locului de muncă al brigăzii lui nea Ion Anghel, se află echipa, mobilizată de organizația de partid, de 40 de oameni a lui Ilie Dimancea, în viața sa profesională normală, cum zice, fiind maistrul principal în probleme de plumbărie la Combinatul chimic din Tr. Măgurele. Cei patruzeci adunați sub conducerea sa sînt de la Tg. Mureș, de la Rm. Vilcea, de la dinsul din Măgu-

(Continuare în pag. 5)

CICI IORDACHE ■

UN TRASEU AL OMENIEI ȘI SOLIDARITĂȚII PRIN MUZICĂ ȘI POEZIE

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar organizat de C.C. al U.T.C. și revista „Flacăra” și condus de poetul Adrian Păunescu va fi prezent în marile săli de sport din TIMIȘOARA (25 și 26 martie), BAIĂ MARE (31 martie), și CLUJ-NAPOCA (2 aprilie).

Traseul complet al cenaclului în pagina 15.

Urmind exemplul primului bărbat eforturile pentru normalizarea

Tara întreaga înaintează cu pași fermi pe drumul refacerii. Urmind pilda primului bărbat al patriei socialiste, exemplele de înțelepciune, dirzenie, curaj, afirmându-și plener în fața lumii întregi unitatea, voința unică și înaltele valori morale — poporul român a făcut și face în continuare tot ce este omeneste posibil pentru vindecarea grabnică a rănilor pricinuite de cutremurul din 4 martie, pentru ca — așa cum a precizat tovarășul Nicolae Ceaușescu — națiunea noastră să nu cedeze nimic din aspirațiile sale spre progres, să îndeplinească toate obiectivele prevăzute în istoricele documente ale Congresului al XI-lea.

În spiritul înaltelor deziderate pentru progres, civilizație și bunăstare și exprimând profundul umanism socialist, revoluționar, ședința Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. din 17 martie, desfășurată sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, a analizat modul în care s-a desfășurat aspra bătălie pentru salvarea vieților omeneste, pentru refacerea orașelor și întreprinderilor distruse sau avariate de cutremur, dind o înaltă apreciere eforturilor supraomenești prin care comunistii, glorioasa noastră clasă muncitoare, întregul nostru popor au răspuns prin fapte, prin puternice dovezi de adevărate, de dăruire, de sacrificiu chemărilor adresate țării de către Comitetul Central al partidului, de către secretarul său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

În cadrul ședinței Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R., din 17 martie, s-a dezbătut de asemenea raportul privind utilizarea mașinilor și utilajelor din industrie în cursul anului 1976 și raportul privind situația protecției muncii în anul 1976, evidențindu-se rezultatele pozitive obținute în această privință, relevându-se lipsurile și greseliile existente, făcându-se recomandări și stabilindu-se măsuri concrete pentru optimizarea activității în aceste domenii.

În cadrul aceleiași ședințe, Comitetul Politic Executiv a ascultat și dezbătut o informare prezentată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, cu privire la vizitele oficiale de prietenie efectuate, împreună cu tovarășa Elena Ceaușescu, între 22 februarie și 4 martie 1977, în Republica Islamică Mauritania, Republica Senegal, Republica Ghana, Republica Coasta de Fildeș și Republica Federală Nigeria. Exprimându-și deplina satisfacție și aprobare față de rezultatele fructuoase ale itinerarului african întreprins de tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu, Comitetul Politic Executiv a reafirmat înalta apreciere față de rolul esențial al tovarășului Nicolae Ceaușescu în elaborarea și înfăptuirea politicii externe a partidului și statului nostru, față de activitatea sa neobosită pusă în slujba intereselor fundamentale ale poporului român, a cauzei socialismului, libertății, progresului social și păcii, față de contribuția sa remarcabilă la eforturile pentru edificarea unei noi ordini economice și politice mondiale, a unei lumi mai drepte și mai bune.

A doua zi, spre ora amiezii, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au fost din nou prezenți în mai multe zone ale Capitalei afectate de cutremur. Cu acest prilej, secretarul general al partidului nostru a acordat o atenție specială examinării lucrărilor de refacere a unor instituții medicale ce au avut de suferit avarii și care au trebuit să fie evacuate. Dialogul fructuos pe care președintele țării l-a avut cu edilii și specialiștii din domeniul proiectării și construcțiilor, cu cadrele medicale, recomandările

și indicațiile concrete făcute cu acest prilej au constituit și de data aceasta un prețios îndreptar în vasta activitate de refacere, de înlăturare grabnică a gravelor consecințe ale seismului din 4 martie. Pretutindeni locuitorii Capitalei, exprimându-și sentimente de dragoste și recunoștință pentru activitatea neobosită, eroică, profund umanitară a celui mai iubit fiu al poporului român, și-au reafirmat din nou atașamentul fierbinte față de Partidul Comunist Român, față de țelurile nobile și politice să înțeleaptă.

În cursul dimineții de vineri, președintele Nicolae Ceaușescu a primit delegația etiopiană, condusă de maior Dimisie Deresa, membru al Comitetului Permanent al Consiliului Militar Administrativ Provizoriu al Etiopiei Socialiste. În cursul întrevederii a avut loc o informare reciprocă privind dezvoltarea economică și socială a celor două țări, au fost relevate bunele relații româno-etiope și a fost exprimată totodată dorința extinderii și adâncirii legăturilor de prietenie, solidaritate și colaborare dintre cele două popoare. În timpul întrevederii, care s-a desfășurat într-o atmosferă cordială, prietenească, au fost abordate, de asemenea, probleme actuale ale vieții politice mondiale.

Simbătă dimineața, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, președintele Republicii Socialiste România, s-a întâlnit cu tovarășul Stane Dolant, secretar al Comitetului Executiv al Prezidiului Comitetului Central al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia, care la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român a făcut o vizită prietenească în România. În cursul convorbirilor desfășurate într-o atmosferă de deplină înțelegere reciprocă, de prietenie tovarășească, a fost exprimată, reciproc, satisfacția față de extinderea relațiilor de prietenie dintre cele două țări, dintre P.C.R. și U.C.I., dintre popoarele celor două țări, întrevederea prilejuind totodată un schimb larg de păreri în legătură cu dezvoltarea continuă și multilaterală a relațiilor prietenești și de colaborare dintre cele două țări și partide. Au fost abordate, de asemenea, probleme actuale ale vieții internaționale, precum și ale mișcării comuniste și muncitorești. Exprimându-se dorința comună pentru extinderea și întărirea colaborării multilaterale, a fost reafirmată în același timp dorința României și Iugoslaviei pentru o conlucrare tot mai strânsă pe plan internațional, pentru consolidarea cursului spre destindere, spre întărirea colaborării internaționale, pe bază de egalitate în drepturi, pentru statornicirea unor raporturi între state întemeiate pe respectul independenței și suveranității naționale, pentru instaurarea unei noi ordini economice internaționale.

Duminică seara, sute de mii de cetățeni de pe întreg cuprinsul țării au putut afla, prin intermediul radioului și televiziunii, despre o nouă acțiune întreprinsă și condusă personal de tovarășul Nicolae Ceaușescu pentru salvarea unor posibile vieți omeneste pe locul unde s-a aflat până de curind blocul cofetăriei Scala. La lumina reflectoarelor au fost mobilizate în mod operativ echipe de intervenție, utilaje de mare putere, moderne aparate de ascultare și detectare. La indicația secretarului general al partidului s-au realizat străpungeri în toate direcțiile posibile, au fost întreprinse toate măsurile pentru salvarea eventualelor supraviețuitori. Cetățenii țării au aflat cu emoție, cum după degajarea primei breșe, tovarășul Nicolae Ceaușescu a pătruns primul în această străpungere, pentru a stabili direct, fără a

ține seama de nici un pericol, modul în care se poate acționa cel mai adecvat pentru continuarea acțiunii în subteran și la suprafață, pentru a indica personal căile concrete pentru continuarea efortului de salvare a virtualilor supraviețuitori. O întreagă țară a fost din nou martora înaltului gest de omenie, de curaj și dirzenie, a dragostei și grijii permanente pentru om, a înaltului umanism ce caracterizează gândirea și fapta primului bărbat al țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul care simbolizează atât de pregnant voința, înțelepciunea, forța și marea omenie a poporului nostru. Tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășa Elena Ceaușescu au rămas până tirziu, spre miezul nopții, în mijlocul echipelor de intervenție.

Luni la amiază, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe Nyoka Busu Noengo care și-a prezentat scrisorile de acreditare în calitate de ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Zair în țara noastră. În aceeași zi, după amiază, președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a primit pe Ibrahim Camara, ambasadorul Republicii Guineea la București. În cadrul convorbirilor pe care președintele României le-a purtat pe rând cu cei doi ambasadori au fost reafirmate bunele raporturi existente între țara noastră și cele două țări și popoare africane, precum și dorința Republicii Socialiste România și Republicii Zair, a Republicii Socialiste România și a Republicii Guineea pentru extinderea relațiilor politice, economice și culturale în interesul comun, al înțelegerii și colaborării dintre națiuni, pentru pace și colaborare în lume.

În dimineața zilei de 22 martie, la C.C. al P.C.R. a avut loc, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, o consfătuire de lucru consacrată discutării problemelor legate de reconstrucția, sistematizarea și modernizarea Capitalei. În cadrul acestui larg colocoliu, moment marcant și de o excepțională însemnătate pentru istoria Capitalei noastre, au fost invitate cele mai reprezentative forțe din domeniul arhitecturii și construcțiilor.

Reamintind faptul că, în urma cutremurului din 4 martie, mai multe clădiri importante au fost distruse, iar altele, grav avariate, nu mai pot fi refăcute, dovedind o slabă rezistență, secretarul general al partidului a precizat în acest sens că este necesar ca Bucureștiul să aibă un nou centru politico-administrativ, ca, totodată, să se procedeze la reconstrucția unora dintre principalele artere ale Capitalei, la realizarea unui număr important de edificii social-culturale și monumente de artă, care să confere Capitalei calități și valori urbanistice și arhitecturale superioare.

Acest amplu program de reconstrucție și sistematizare a Capitalei — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — va trebui să fie realizat într-un timp scurt, astfel încât Capitala patriei noastre să beneficieze în următorii trei ani de un nou centru politico-administrativ, iar întreaga sarcină de reconstrucție și sistematizare să se încheie până în 1984.

Prin ampla operă de remodelare urbanistică propusă de secretarul general al partidului nostru, anul 1977 — au ținut să arate în cuvintul lor mai mulți arhitecți și ingineri constructori — va intra în cronica României socialiste nu numai ca un an de grele și dureroase încercări, ci și ca unul ce va marca o adevărată renaștere a Capitalei, marcând începutul unei noi înfloriri a arhitecturii din țara noastră. Arhitecții, inginerii, constructorii, cercetătorii, profesorii universitari, toți cei prezenți

la această importantă consfătuire de lucru și-au exprimat sentimentele de mândrie, cinstea și recunoștința pentru faptul de a fi fost chemați să participe la o asemenea lucrare de mari proporții, de importanță istorică pentru națiunea noastră, angajându-se să-și pună în valoare toate cunoștințele, fantezia, puterea de creație, pentru înfăptuirea acestui mare program propus de secretarul general al Partidului Comunist Român.

În cursul aceleiași dimineți, tovarășul Nicolae Ceaușescu a fost din nou prezent pe câteva dintre șantierele reconstrucției, vizitind mai multe zone și artere lovite de seismul din 4 martie.

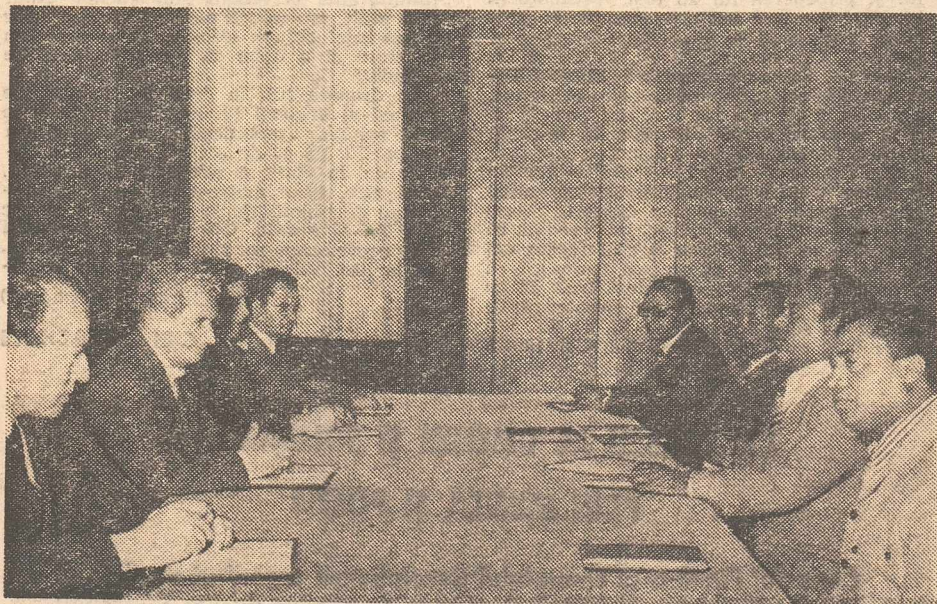
Primul obiectiv vizitat a fost perimetrul unde s-a aflat fostul bloc Scala, aici unde, de curind, la sesizarea unor cetățeni, secretarul general al partidului nostru a organizat și condus personal în noaptea din 20 spre 21 martie lucrările pentru salvarea unor eventuale supraviețuitori. Comandanții șantierului a raportat tovarășului Nicolae Ceaușescu că în urma operațiilor complexe, desfășurate cu cea mai mare grijă și răspundere, până la ora respectivă nu a fost descoperit nici un supraviețuitor, nici o victimă, fapt ce demonstrează că munca eroică, desfășurată zile și nopți în șir de către militarii ai forțelor noastre armate, de către membrii găzilor patriotice, de către numeroși cetățeni ai Capitalei a fost făcută cu cea mai înaltă responsabilitate, cu o profundă grijă față de oameni, de bunurile lor.

Discutind cu factorii de răspundere, tovarășul Nicolae Ceaușescu a cerut să se procedeze la demolarea tuturor ruinelor din perimetrul fostului bloc Scala, în scopul pregătirii terenului pentru viitoarea construcție ce se va înălța în această importantă intersecție a orașului. S-a indicat, totodată, urgentarea elaborării proiectului de sistematizare a acestui punct central al Capitalei.

Secretarul general al partidului a parcurs în continuare una dintre cele mai importante artere ale Capitalei, Calea Victoriei, unde a fost analizată la fața locului starea în care se află imobilele, modul în care se desfășoară munca de consolidare și refacere a clădirilor avariate de cutremur. Cercetind topografia acestei vechi artere, precum și a celor care o intersectează, tovarășul Nicolae Ceaușescu a remarcat existența a numeroase clădiri ce nu mai corespund cerințelor de confort și rezistență, a numeroase spații urbanistice nerațional utilizate. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat factorilor de răspundere să se procedeze la folosirea judicioasă a tuturor spațiilor existente, iar, potrivit cu noile soluții arhitectonice, să se treacă, pe cât este posibil, și la lărgirea acestor străzi, în scopul asigurării unei circulații mai fluide.

Vizita întreprinsă de secretarul general al partidului în dimineața zilei de 22 martie reprezintă în continuare o nouă dovadă a neobositei sale preocupări pentru dinamizarea activității de refacere, de readucere la normal a vieții economice și sociale a României. Pentru fiecare din noi, exemplul personal al tovarășului Nicolae Ceaușescu a însemnat și în aceste zile utilizarea cu spor a fiecărui ceas dăruit muncii, întărirea spiritului de exigență, de responsabilitate, întărirea încrederii în viitorul luminos al patriei socialiste, al României de mâine, pe care o vom înfăptui așa cum ne-am propus, așa cum am hotărât, așa cum a fost prefigurată în istoricul program elaborat la cel de-al XI-lea Congres al Partidului Comunist Român.

LIVIU TIMBUS ■

Vineri, 18 martie, tovarășul Nicolae Ceaușescu a primit delegația etiopiană, condusă de maior Dimisie Deresa, membru al Comitetului Permanent al Consiliului Militar Administrativ Provizoriu al Etiopiei Socialiste.

Întâlnirea dintre tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarășul Stane Dolant, secretar al Comitetului Executiv al Prezidiului Comitetului Central al Uniunii Comunistilor din Iugoslavia.

Cineva are grijă de noi, cineva trăiește durerea noastră

A doua zi de la cutremur, deci duminică, 6 martie, chiar din cursul dimineții, tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarăsa Elena Ceaușescu, a fost din nou în mijlocul cetățenilor Bucureștiului greu loviți de cutremur; a fost în două unități industriale din Capitală, unde cutremurul a pricinuit pagube: uzinele „23 August” și Întreprinderea de mașini grele.

La punctele unde seismul a provocat grele pierderi de vieți omenești secretarul general al partidului nostru i-a îmbărbătat pe cetățenii care au avut de suferit de pe urma cataclismului și a orientat munca echipelor de intervenție care lucrau la salvarea vieților omenești și a bunurilor materiale.

Omul de mare omenie Nicolae Ceaușescu a spus răspicat:

„Trebuie să faceți tot ce se poate pentru a scoate pe supraviețuitori din case și de sub dărâmături. Salvarea vieților omenești este prima urgență. Trebuie folosită și cea mai mică șansă de a salva un om”.

„Echipele de intervenție trebuie să înceapă imediat să spargă toți pereții despărțitori, planșeele, toate zidurile care conduc spre încăperile blocate în urma surpării unor edificii, să încerce să salveze, chiar și de sub dărâmături, oamenii care ar putea să fie prinși acolo”.

Prezența, dirzenia și cuvintele președintelui nostru au fost un catalizator al forțelor și voințelor sutelor de oameni care luptă pentru salvarea supraviețuitorilor încă imobilizați sub ruine, pentru ajutoarea și ocrotirea sinistratilor, pentru normalizarea vieții în zonele calamitate.

La amiază, după ce a luat cunoștință prin teleconferință de situația din țară, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a deplasat cu elicopterul pentru a examina la fața locului în unele județe greu lovite de cutremur operațiunile complexe impuse de starea de necesitate.

La Alexandria, reședința județului Teleorman, secretarul general al partidului a fost în centrul orașului, loc puternic avariat de cutremur, dar loc în care se acționează tot energic pentru înlăturarea urmărilor calamității. Președintele nostru a hotărât ca acest perimetru să fie reconstruit în întregime.

La Zimnicea, localitate greu lovită de calamitate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a indicat măsurile ce se impun față de situația creată și a stabilit că se va trece la construirea din nou a întregului oraș, astfel încât Zimnicea să devină un oraș modern.

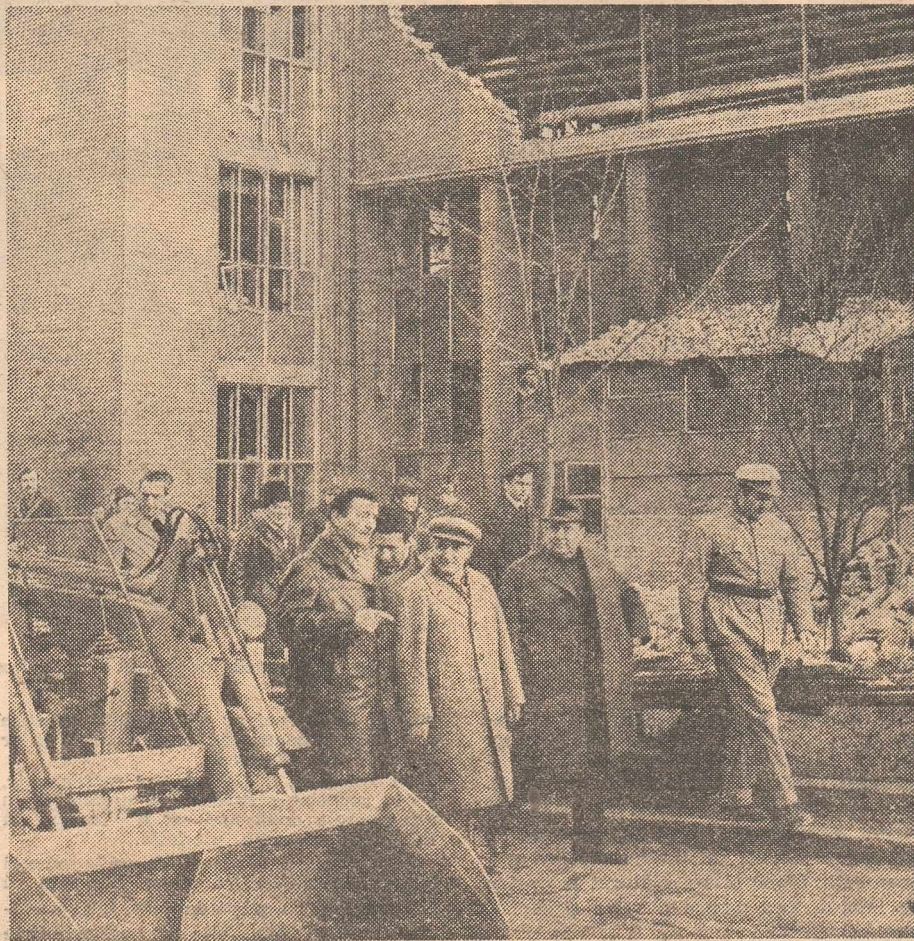
La Turnu Măgurele, președintele nostru a examinat mersul lucrărilor pentru înlăturarea urmărilor cataclismului, a stabilit măsurile ce trebuie luate în continuare și, de asemenea, a abordat problema reconstruirii și sistematizării centrului orașului, a modernizării localității.

În aceeași lungă zi de muncă și răspundere, după o scurtă oprire la Caracal, președintele nostru a vizitat un alt centru urban al țării grav afectat de cutremur — municipiul Craiova. Urmărind stadiul traducerii în viață a măsurilor pentru înlăturarea urmărilor dezastrului pentru ca și aici întreaga activitate social-economică să se desfășoare normal, președintele nostru a recomandat consolidarea fondului valoros de clădiri vechi, stabilirea celor care urmează să fie demolate ca urmare a pierderii gradului de securitate, iar în locul lor să fie ridicate blocuri de locuințe integrate armonios în peisajul urbanistic tradițional al Craiovei.

În continuare, secretarul general al partidului s-a oprit și în orașul Slatina, unde, de asemenea, au fost abordate aspecte ale dezvoltării orașului și ale reintrării în firesc a vieții.

Pretutindeni, cuvintele calde, spuse de la om la om de către președintele Nicolae Ceaușescu, și mulțimea măsurilor concrete hotărâte chiar acolo, în fața oamenilor și a necazurilor lor, le-au adus acestora speranțe, încredere, bărbăție și putere. I-au mulțumit președintelui lor, președintelui nostru, cu vorbe din suflet și cu un început de senin pe chipurile lor.

Reintors în București, tovarășul Nicolae Ceaușescu, însoțit de tovarăsa Elena Ceaușescu, a examinat pentru a doua oară în aceeași zi situația operativă de la principalele zone afectate de cutremur, modul cum au fost îndeplinite indicațiile

În mijlocul muncitorilor de la Uzinele „23 August”

date în cursul dimineții. În ciuda eforturilor întreprinse, rănile sînt încă dure-roase prin incertitudinea adincimii lor. Înfruntînd pericolul, tovarășul Nicolae Ceaușescu a participat direct la găsirea unor soluții de străpungere de galerii pen-

tru a se ajunge la cei aflați sub dărîmături. Și, în aceeași zi, omul acesta, bărbatul acesta care ne este Președinte și Tovarăș, a avut puterea să conducă o nouă ședință operativă de lucru a Comitetului Politic

Executiv al C.C. al P.C.R., în scopul stabilirii sarcinilor și măsurilor prioritare ce se impun în continuare pentru înlăturarea cât mai grabnică a urmărilor cutremurului. Hotărârile de sinteză adoptate pot fi, la rîndul lor, sintetizate în trei cuvinte: grija pentru oameni.

Seara tîrziu, președintele nostru s-a întors în Capitală, din nou pe șantierele solidarității umane. Cu acest prilej, secretarul general al partidului a constatat eforturile neîntrerupte, de zile și nopți în șir, ale echipelor de intervenție alcătuite din militari, membri ai gărzilor patriotice, studenți, muncitori de diverse profesii, specialiști în construcții și rezistența materialelor, masiva concentrare de mijloace tehnice moderne de mare capacitate, care au dus la încheierea, în linii generale, în unele din principalele puncte de dezastru ale orașului, a eroice acțiuni de salvare a supraviețuitorilor acestei dezastruoase calamități. Tovarășului Nicolae Ceaușescu i s-a raportat că la șantierele salvării din centrul Capitalei, între care cele din strada Brezoianu, Piața Roșetii, strada Popa Rusu, Bd. Magheru, lucrările de înlăturare a dărîmăturilor vor fi încheiate în cursul nopții sau al dimineții zilei următoare. În același timp, cu durere, a luat cunoștință că, în cursul zilei de luni, alte numeroase victime au fost trecute pe lista lungă a pierderilor de vieți omenești datorită seismului. La ruinele blocului cofetăriei „Scala”, tovarășul Nicolae Ceaușescu și tovarăsa Elena Ceaușescu asistă cu emoție la momentele dramatice ale eliberării din strînsarea molozului a încă unui supraviețuitor. Și încă o dată tovarășul Nicolae Ceaușescu atrage atenția să se facă totul pentru detectarea oricărei scinteie de viață, utilajele să fie minuite cu o mare grijă și prudență, să se recurgă la soluții dintre cele mai curajoase, corespunzătoare fiecărei situații în parte.

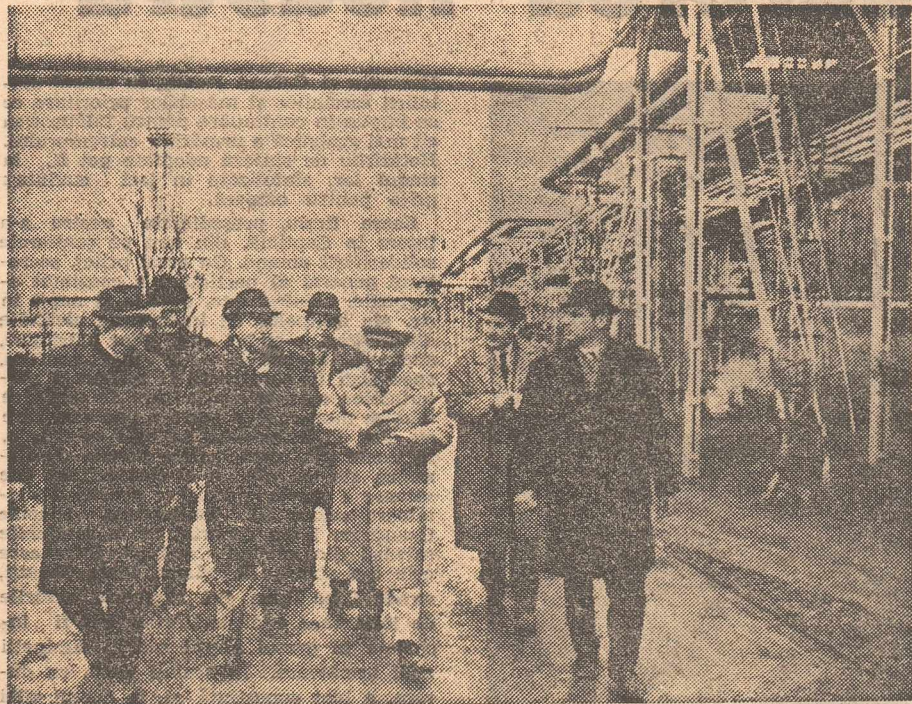
În această zi, tovarășul Nicolae Ceaușescu a îndrumat personal operațiunile de salvare a unui om: lucrătorea Floarea Iordache de la cofetăria „Scala”. Șeful stațului și un simplu om al muncii: doi oameni și o enormă omenie.

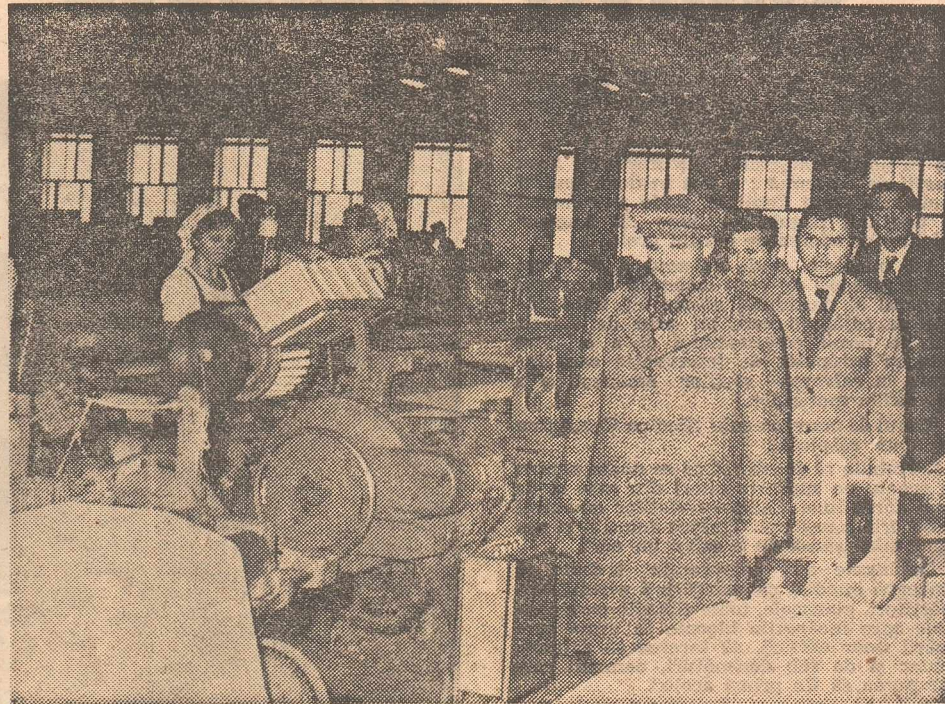
Într-o altă localitate lovită de cutremur, Craiova

SALVAȚI OAMENII CU ORICE PREȚ!

o poruncă a vieții, a inimii, a conștiinței — chipul concret pe care-l ia, în zilele durerii, omenia noastră socialistă

La combinatul petrochimic Teleajen

Se analizează îndeplinirea sarcinilor stabilite prin Decretul prezidențial

A treia zi de la cutremur, deci luni, 7 martie. În cursul dimineții, Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. s-a întrunit din nou, sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, într-o ședință de lucru operativă, pentru a examina desfășurarea activității din Capitală și din țară consacrată înlăturării urmărilor cutremurului și normalizării activității economico-sociale și pentru a stabili măsurile urgente ce se impun luate în continuare, precum și modul în care trebuie acționat pentru reintrarea în normal a întregii vieți publice.

Tot în cursul dimineții, tovarășul Nicolae Ceaușescu s-a oprit din nou la câteva din zonele cele mai afectate de cutremur ale Capitalei, pentru a inspecta modul în care decurg operațiunile de salvare a supraviețuitorilor și de înlăturare a efectelor cataclismului. Ca și în zilele precedente, președintele nostru a fost alături de militari, de membrii gărzilor patriotice, de studenți, de cetățeni ai Capitalei, pentru a le orienta eforturile consacrate salvării vieților omenești, înlăturării urmărilor dezastrului. Se constată o activitate intensă, în general bine organizată. Se acționează cu toată fermitatea în spiritul dispozițiilor cuprinse în Decretul prezidențial cu privire la instituirea stării de necesitate, al hotărârilor conducerii de partid, al indicațiilor date de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu prilejul deplasărilor anterioare în aceste locuri. În aceste puncte, devenite șantiere ale solidarității umane, ale bărbăției și curajului, se lucrează cu toată energia, cu calm și tenacitate. Acolo unde mai există șanse de a se găsi supraviețuitori, se lucrează cu mîna, evitîndu-se folosirea utilajelor grele. Felicitîndu-i pe acei care au salvat oameni, tovarășul Nicolae Ceaușescu le cere să nu abandoneze cercetările nici chiar în situațiile aparent lipsite de speranță, pentru că, în unele locuri, sub dărîmături, se pot găsi planșee rezistente, capabile să ofere oarecare ocrotire unor eventuali supraviețuitori.

Mii și mii de oameni care muncesc pe aceste șantiere trăiesc ceasuri și zile de puternică încordare a eforturilor psihice și fizice. Din cînd în cînd, la un semn, gesturile a mii de oameni se opresc dintr-o dată. Se așterne liniștea peste zărmățul șantierului. Toată lumea ascultă înfrigurată, așteptînd un semn, cît de slab, din partea celor pentru care lucrează. Se întîmplă ca eforturile a mii de brațe să salveze viața unui singur om.

La fiecare din punctele la care s-a oprit pe parcursul dimineții, secretarul general al partidului a insistat asupra unei idei, ideea de a se face tot ceea ce este omenește posibil pentru a salva viețile omenești.

În continuare, ca și în ziua precedentă, tovarășul Nicolae Ceaușescu a examinat și în cursul zilei de luni, la fața locului, în alte județe ale țării, modul cum decurg operațiunile de înlăturare grabnică a efectelor cutremurului.

La Ploiești, președintele nostru a constatat cu satisfacție că se acționează cu energie pentru salvarea oamenilor, pentru reluarea producției la întreaga capacitate. Dintre ruine fuseseră scoși, pînă la data vizitei, cinci oameni. Unul dintre ei, printre primii salvați, un tînăr muncitor, n-a precupețit nimic și s-a alăturat echipelor de intervenție pentru a salva și el noi vieți omenești.

La Ploiești i se raportează președintelui că au avut de suferit 2 194 locuințe, dintre care 194 au fost total distruse. Au fost afectate Palatul Culturii, o parte din Halele Centrale, mai multe școli și instituții. De asemenea, dintre cele 70 de unități industriale prahovene avariate, 35 sînt din Ploiești. Dar tot la Ploiești, tovarășul Nicolae Ceaușescu a constatat că oamenii

muncii prahoveni au găsit soluții practice și operative pentru refacerea construcțiilor afectate de cutremur.

La Teleajen, la Combinatul petrochimic, i s-a raportat președintelui nostru că în următoarele două luni va fi recuperată întreaga producție pierdută.

La Valea Călugărească, de unde cu o zi înainte se transmitea știrea cumplită că „se lucrează cu măști de gaze, într-o ade-vărată baie de vitriol”, președintele Nicolae Ceaușescu a constatat că s-au întreprins acțiuni complexe, că dăruirea muncitorească a fost admirabilă, că s-a făcut totul pentru repunerea cît mai grabnică în funcțiune a instalațiilor avariate de la Combinatul de îngrășăminte chimice.

La Buzău i s-a raportat secretarului general al partidului că aproape 1 900 de clădiri, din mediul urban și rural, au fost

complet distruse sau avariate; că peste 300 de școli, grădinițe și creșe au fost dărîmate sau deteriorate; că 30 de așezăminte social-culturale au fost afectate de seism; că s-au înregistrat însemnate pierderi atît în industrie, cît și în agricultură. Însă tot la Buzău i s-a raportat secretarului general al partidului că aproape toate unitățile industriale au și început să lucreze cu întreaga lor capacitate. Președintele Nicolae Ceaușescu a dat indicații pentru refacerea orașului într-o concepție urbanistică modernă și pentru recuperarea pierderilor în întreprinderile industriale.

Peste tot, oamenii l-au primit cu bucurie pe președintele țării și i-au ascultat îndemnul și, cu hotărîre, și-au asumat răspunderi concrete, toate vizînd readucerea cît mai grabnică a vieții firești pe pămînturile lovite de cataclism.

În locuri greu încercate de cutremur, la Zimnicea

Cuvintele președintelui nostru: cuvinte-decizie, cuvinte-fapte în sprijinul oamenilor

Marti, 8 martie, a patra zi de la cutremur, a patra zi de cind tovarășul Nicolae Ceaușescu se află în mijlocul membrilor echipelor de intervenții și al cetățenilor care lucrează la degajarea ruinelor, în mijlocul muncitorilor, angajați acum în munca de refacere a fabricilor afectate, de sporire a producției și compensare a pagubelor pricinuite de cutremur.

Fie la șantierele imobilelor prăbușite de pe străzile Tudor Arghezi, Alexandru Sahia, Ion Ghica și Brezoianu, la cel al hotelului „Victoria”, la blocurile nr. 13 de pe Bd. Armata Poporului, 14 și OD 16 de pe Bd. Păcii 7; fie la două unități industriale avariate — Intreprinderea de cabluri și materiale electro-izolante și Centrala electrotermică București-Vest, președintele țării discută cu oamenii și despre eforturile pentru căutarea de supraviețuitori; și despre stabilirea cu realism a gravității stricăciunilor locuințelor; și despre cotarea ca priorități a degajării cu atenție a molozului, a evacuării bunurilor, a recuperării materialelor, a demontării sistematice a etajelor; și despre reluarea cât mai grabnică a activității productive; și despre dezinfecțarea terenurilor după îndepărtarea dărămăturilor; și despre atâtea și atâtea probleme concrete pricinuite de cataclism.

Au fost și acestea tot convorbiri rodnice, tot convorbiri încurajatoare, tot convorbiri-decizie, tot convorbiri-fapte.

Și tot în această zi, la propunerea tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretarul general al P.C.R., Comitetul Politic Executiv a stabilit o serie de măsuri pentru ajutorarea imediată a persoanelor sinistrate:

„Cetățenii care au locuit în blocurile prăbușite vor primi imediat locuințe în blocuri noi. Persoanele spitalizate vor putea, de asemenea, la părăsirea unităților sanitare, să se mute în noile locuințe puse la dispoziție de stat. Toți cetățenii ale căror locuințe au fost nimicite și cărora cataclismul le-a distrus avutul vor primi noile apartamente, dotate gratuit, de către stat, cu tot mobilierul necesar, inclusiv cu aparate de radio și televizoare. De asemenea, s-a hotărât să se repartizeze gratuit sinistraților cărora le-au fost dis-

truse bunurile personale lenjerie de pat, tacimuri, veselă și vase de bucatărie, în cazul bărbaților cite 2 costume de haine și în cazul femeilor cite o rochie și un costum-taior, pantofi, ciorapi, lenjerie de corp și cite 1.000 de lei de persoană.

Comitetul Politic Executiv a hotărât, de asemenea, ca cetățenii cărora le-au fost distruse locuințele în timpul cutremurului, fiind puternic traumatizați de încercările prin care au trecut, să primească cite un concediu de 10 zile, pentru a-și recupera forțele. Cei care doresc vor putea merge în stațiuni de odihnă, iar cei a căror sănătate a fost zdruncinată vor putea fi internați pentru a primi tratamentul medical corespunzător.

În ce privește celelalte persoane evacuate, care nu și-au pierdut bunurile personale, Comitetul Politic Executiv a hotărât mutarea lor în clădiri noi, în mod organizat și eșalonat, acordindu-se prioritate familiilor din clădirile cele mai grav avariate. În blocurile mai puțin afectate, locatarii vor continua să locuiască pînă la asigurarea noilor locuințe care se află în construcție și a căror dare în folosință va fi urgentată. Unii dintre ei, pînă la repartizarea noilor apartamente, vor putea fi mutați provizoriu în cămine.

Cit privește copiii orfani care nu vor fi preluați de rude sau prieteni ai familiilor lor, pentru a fi crescuți și ocrotiți, Comitetul Politic Executiv a hotărât luarea lor imediată în primire de către organele de stat și încadrarea într-un cămin special, unde vor primi educația și îngrijirile necesare, asigurându-li-se, totodată, condiții să frecventeze în mod normal școala.”

Sînt acestea doar o parte din numeroasele măsuri privind înlăturarea urmărilor cutremurului și normalizarea activității economico-sociale din țară.

Dar sînt — toate — măsuri care arată că statul socialist edificat de oamenii muncii îi slujește pe oamenii muncii.

Și sînt — toate — măsuri care arată că omnia comunismului Nicolae Ceaușescu, omnia președintelui nostru este o omnie a faptelor, o omnie într-adevăr pentru oameni.

NELU IONESCU ■

Noaptea, în mijlocul comandamentelor și formațiunilor din Capitală angajate în vasta operațiune de înlăturare a urmărilor lăuate de seism

Din nou în unități bucureștene unde se desfășoară lupta încordată pentru lichidarea urmărilor seismului

Cu toții la muncă

Zile și nopți de eroism

dictat de datorie

4 martie, ora 21.25. La întreprinderea de articole de sticlărie-București, cea mai mare din țară, se produce cutremurul. Se sparg toate geamurile, se dărâmă câteva ziduri, cad câteva grinzi, sint rănite nu prea grav 3 persoane, se compromise o mare cantitate de produse. Se oprește curentul electric, amenințând înghițarea celor 8 cuptoare, aflate în funcțiune de luni de zile. Se intrerupe alimentarea cu apă. Intrați în panică, vreo 10 lucrători ies în fugă pe poarta unității.

4 martie, ora 22.00. Inginerul Nicolae Mănică, șef de secție pe schimb, maestrul principal Gheorghe Beznea, maestrul Gheorghe Toia și alți citiva hotărâsc conectarea consumatorilor vitali la sursa proprie de energie și folosirea sistemului de alimentare cu apă recirculată. Sosește inginerul Victor Mocanu, directorul tehnic al întreprinderii, cu familia și cu primele vești. Familia, soția și 2 copii, rămâne în mașina parcată în fața fabricii, cu motorul în funcțiune. Pentru căldură. Vestile cele bune: „nu s-a întâmplat nimic la blocuri, toate sint în picioare”, circula din gură-n gură și lumea se mai liniștește. Se evaluează pierderile și se iau primele măsuri pentru recentrarea feedelor, a canalelor refractare prin care trec picăturile de sticlă fierbinte, deplasate de seism și amenințând cu înghițarea. Eventuala anchilozare a feedelor ar însemna un dezastru, o pierdere de ordinul sutelor de milioane. Sosește inginerul Cornel Lătera, energeticul șef. Il urmează maestrul Dumitru Presură, secretarul organizației de partid, șeful de echipă Mihai Brașoveanu, maestrul Ion Vișan, directorul comercial Gheorghe Duțescu. Ultimul și-a pus paltonul direct peste pijama. Se încearcă legătura telefonică la Tirgoviște, unde se află un colectiv de tehnicieni ai unității, spre a da o mină de ajutor întreprinderii „Romlux”. 15 lucrători în frunte cu directorul Grigore Togan. Telefonul e mort. N-are ton.

5 martie, ora 1.30. Situația nu mai pare așa alarmantă la jumătate din cuptoare. Trei sferturi din lucrătorii care trebuiau să părăsească unitatea la ora 22 rămân pe loc. Oamenii călăresc feederele, încercând să le pună la locul lor, sfidind căldura pe alocuri insuportabilă. Sticla are în feedere 1380 de grade, se produc câteva arsuri ușoare, dar nimeni nu se plinge. Apare inginerul Grigore Togan, venit direct de la Tirgoviște, fără să mai fi trecut pe-acasă. Ușa biroului său e blocată, așa că renunță la salopetă și trece la lucru în costum și cravată. Se constituie un comandament operațional, cu sarcini precise pentru fiecare om. Se controlează fiecare sector, la lumina lanternelor. Pagubele nu par așa mari, dar o cantitate apreciabilă de produse finite s-a stricat în puținele minute în care n-a funcționat lumina electrică.

5 martie, ora 7.00. 6 cuptoare sint în regulă. Jumătate din liniile tehnologice umbliă ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat, dar celelalte sint grav deteriorate. Prima analiză a defecțiunilor le dă oamenilor de la I.A.S.B. speranța că până marți la amiază totul va reintra în normal. Inginerul Togan nu e de aceeași părere. Se șterge de funingine și spune: „cine vrea să plece, să plece, dar până luni trebuie să terminăm. Nu facem numai pahare și vase, ci și fiole pentru medicamente, sticle pentru apă minerală

și pentru lapte. De ele va fi mare nevoie. E nevoie să terminăm înainte de termen”. Reglorii Marin Ion și Ștefan Crețu socotesc pe degete. Au aproape 30 de ore de cind n-au dormit. „Va fi timp și pentru somn”, zice primul și se întoarce la lucru.

5 martie, ora 17.00. S-au mai pus în funcțiune alte 4 linii de fabricație. Cu lingura cu braț oamenii continuă să scoată sticlă din feedere și s-o încălzească. Pericolul înghițării mai dăinuie la 2 cuptoare, mai ales la cel de sticlă brună, la care canalul de trecere e ca și blocat. Se concentrează aici toate energiile. Maistrul Vasile Grozea și muncitorul Petre Marin împart între ei o ultimă țigară. Toți bărbații au barbă crescută și ochii oboșiți. Cineva aduce o rudă de salam și câteva piuni. Se mănincă din mers, cu ochii la cuptor. Se restabilește curentul electric și un strigăt de satisfacție străbate halele. Directorul Togan vorbește la telefon acasă. Totul e în regulă. Soția, de asemenea specialistă în sticlă, îl întreabă cind vine acasă. Băiatul inginerului Togan, Marius, s-a cam speriat. „Liniștește-l tu, eu mai am ceva de lucru”, vine răspunsul.

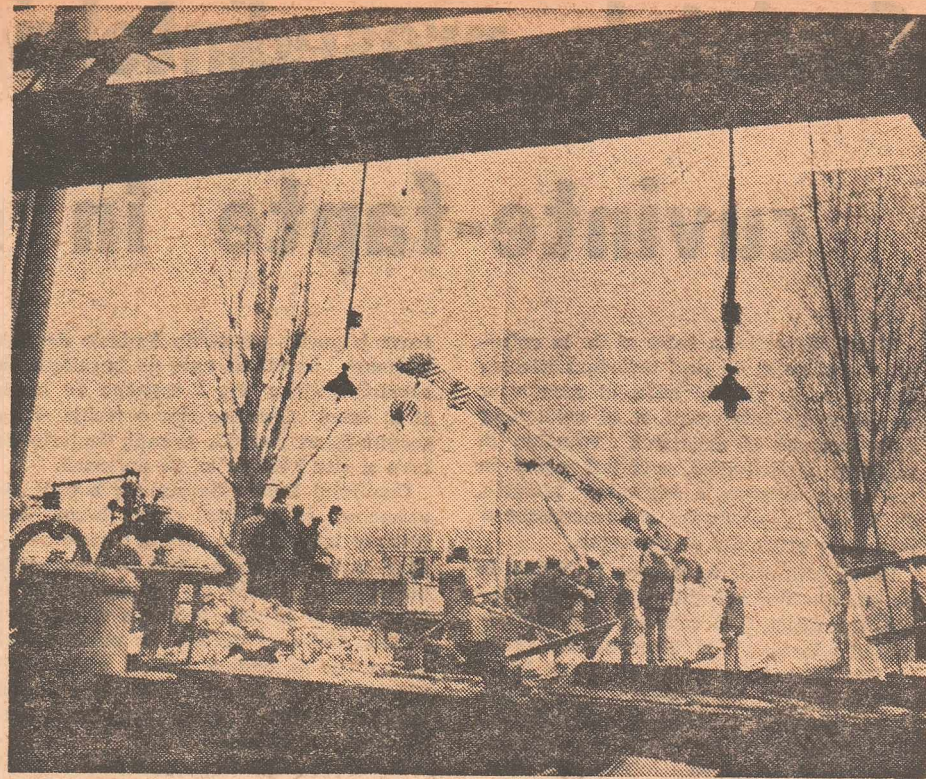
6 martie, ora 1.00. E sigur că sticla nu va înghița în nici un cuptor, evitându-se astfel pierderi enorme. De ordinul zecilor de milioane. Doar cuptorul 7, cel de sticlă brună, mai face nazuri. Incepe montarea primelor geamuri, necesare nu pentru protecția împotriva frigului, ci a curentului. Inginerul Gheorghe Stîngă de la cuptoare, de asemenea venit în unitate direct de la Tirgoviște, primește de acasă un pachet de mincare. Il pune cu grijă lângă o linie de tuburi din sticlă și-l uită acolo. Aerul de combustie se intrerupe pentru o clipă, dar e restabilit imediat. Canalele de trecere sint aproape toate dezghețate. Maistrul Gheorghe Beznea, prezent în fabrică de vineri de la prinz, e sfătuit să tragă un pui de somn. Doarme exact 15 minute.

6 martie, ora 18.00. Se anunță în fabrică necesitatea alcătuirii unui detașament de găzi patriotice care să ajute la demolarea blocului dărîmat de pe strada Ion Ghica. E nevoie de 100 de oameni, dar se găsec mult mai mulți. Gheorghe Beznea ridică mina între primii, deși n-a dormit de 2 zile și 2 nopți și nici n-a trecut pe-acasă. Cuptorul 7 e definitiv salvat și sint șanse, apreciate în cunoștință de cauză și cu realism, că fabrica va produce la parametrii optimi încă înaintea zorilor zilei de luni. Inginerul Mocanu își aduce aminte că familia sa se află în mașină, în fața unității. Aleargă până acolo și constată că toată lumea doarme. Își sărută copiii prin somn și se întoarce în fabrică fără să-i trezească. Atmosfera se mai destinde și primii oameni încep să părăsească I.A.S.B.-ul. Directorul Togan raportează pierderile, dar nu uită să adauge că toate pagubele vor fi recuperate integral până la sfîrșitul lunii. Nu e o promisiune, țipă în telefon, ci un angajament ferm.

6 martie, ora 23.00. Fabrica funcționează cu toate motoarele. Liniile de fabricație lucrează normal, ca și cind nimic nu s-ar fi întâmplat. Produsele finite se adună unele lângă celelalte, rinduite de miini indeminatice. Nu e marți, cum s-a apreciat în primele momente de după seism, ci abia duminică noaptea. Prin munca eroică a oamenilor, pagubele au fost reduce cu mai mult de jumătate. Prezent în unitate de la producerea ca-tacismului, șeful de echipă Mihai Brașoveanu iese pe poartă, privește la cer, își trece mina peste față, și gîndește cu voce tare: „cred că a venit vremea să mă rad”.

În spatele lui, I.A.S.B.-ul funcționează ca în oricare alt schimb.

OIDIU IOANIȚOIA ■

Colosul industrial

„23 August” produce

Simbătă, 5 martie 1977, orele 6 dimineața.

La întreprinderea bucureșteană „23 August” animația schimbului este cu totul diferită față de zilele obișnuite. Mulți dintre muncitori, tehnicieni și ingineri se află încă din ziua precedentă la locurile lor de muncă. Aci izbucniseră, îndată după ora cutremurului, flăcările unui incendiu cauzat de spargerea unei conducte de acetilenă. În acel moment se opriseră amplele respirații incandescente ale cuptoarelor de oțel și fontă. La primele ore ale dimineții apăruseră muncitorii schimbului unu, îngrijorați de cele întâmplate, de propriile lor îngrijorări. Pentru cei care cunosc, cit de cit, activitatea obișnuită a acestei întreprinderi, ziua de 5 martie părea ireală. O liniște rece, incremenită ca însuși oțelul răcit, cuprinsese ample spații industriale. În sala motoarelor, la strungărie, lângă fiecare mașină, se aflau muncitorii așteptînd semnalul reluării efortului lor, de fiecare zi, intrerupt din cauza lipsei de energie electrică. Atenția celor mai mulți era reținută de problemele ridicate de prăbușirea întregului perete de la hala turnătoriei. Strungarul Constantin Dincă, frezorul Stan Vasile, trasatorul Constantin Alexandru, frezorul Ionel Georgescu, maestrul Petre Drăgan, strungarul Dan Alexandru și alții ca ei, care avuseseră în ajun necazuri la ei acasă, încercaseră să le rezolve în timpul nopții și ajunseseră la fabrică înaintea orei de schimb, pentru a contribui, prin puterile lor, la restabilirea condițiilor normale de lucru. Comisia însărcinată să constate avariile își întocmise raportul pe care îl discuta, la acea oră, conducerea întreprinderii. Aceasta nu însemna însă, pentru toți ceilalți, un timp inutilizabil. Sub conducerea maistrilor, ei începuseră să elibereze intrările în atelierele blocate de cărămizi, de moloz. Electricienii verificau, încă din timpul nopții, instalațiile. Sus, pe acoperișul halei motoare, se afla maestrul Eugen Cazimirski, șeful atelierului. Jos, alt maestru, Ion Comăneci, din secția formare oțel, organiza dărîmarea celor două frontoane, adinc fisurate, ale atelierului în care munceau. Cărămizile căzute la oțelărie erau sortate de alți muncitori și stivuite. Autocamioane, tractoare, basculante și alte mijloace mecanice transportau bucățile mai mari de zidărie, betoanele. O muncă încrincenată, tăcută, spornică se desfășura mai ales în jurul acestor hale, cele mai greu lovite de seism.

Alți specialiști făceau verificarea conductelor de gaze, care fuseseră oprite îndată după nenorocire. Instalațiile de joasă tensiune erau supuse unui riguros control. Zonele cele mai periculoase, aflate la înălțimi, erau cercetate de doi voluntari: strungarul Tudor Zamfir și oțelarul comunist Tache Popa. Ei se angajaseră să lege un zid înalt, fisurat pe toată lungimea lui, pînă la sol, cu cabluri prin care să se încerce doborîrea lui, astfel ca oamenii să poată intra în ateliere fără a-și periclită viața. Avea să li se alătore maestrul Mircea, specialist în zidărie, ca unul ce lucra de la construirea cuptoarelor.

Impresionant era faptul că toți cei veniți la uzină nu manifestau nici un fel de curiozitate privind cele petrecute în timpul nopții cu fiecare dintre ei. Nu povesteau ce li se întimplase lor pe-acasă. Vedeau, pur și simplu, realitatea și se luptau s-o îndrepte. Nu era loc de discuții, taclale, destăinuiri. Pe chipuri doar încleștare, ambiguitate, dirzenie, hotărîre. În minți, luciditate perfectă. Un mecanism care funcționa fără eomandă. Ordinele se dădeau din ochi și tot așa erau recepționate. Lîngă zidul care era pregătit pentru demolare doi pompieri, șoferul Petre Vene și Dumitru Mircea, așteptau, încordați, momentul prăbușirii. Sint doi dintre cei citiva care stinseseră acetilena incendiată în cursul serii trecute. La sosirea pompierilor militari, focul fusese deja răpus. Cind reapare inginerul Gabriel Crudu, șeful secției (făcuse înconjurul clădirii), toate pregătirile erau gata, motorul buldozerului de care fusese legat cablul pornise. Se fac ultimele verificări și toate prunițele se ridică spre cer, acoperite de praful tăiat de cutele adinci ale încordării și transpirației. Buldozerul înaintează precaut, cablul se întinde lent, încordat, parcă prudent, pînă ajunge ca o coardă de vioară. Buldozerul ezită un moment, șoferul accelerează, clipa este supremă și, deodată, cablul se rupe zvîcnind ca un arc nervos, smulgînd doar câteva cărămizi, ca pe niște așchii, dintr-un copac falnic. Nici o secundă oamenii nu par dezamăgiți, ci îndirjiți. Se reped spre zidul care li se opune încă, prind cablul cu brațe încordate, cei trei urcă din nou pe coama de cărămidă și totul se reia cu aceeași migală. N-am auzit un singur suspin de dezamăgire, nici o injurătură, nici o singură vorbă rea. Sint aduse alte buldozere, mai puternice. Inginerul Crudu le strigă celor ajunși sus: „Prindeți cablul cit mai aproape de voi, de cornișă dacă puteți”. Cu capetele în jos, sprijiniți în virful picioarelor, cei trei lucrează în condiții dramatice. Au reușit! Acum bucuria apare evidentă, deși timidă, pe toate chipurile. Căștile sint date spre ceafă, cu gestul tradițional al țăranelui care-și mișcă, vorbind, călcuila, subliniind, prin asta, o clipă de satisfacție aparte. Un nor de praf inundă spațiul din jur și coboară apoi, în lungi minute de liniște, peste oameni și mașini, peste ateliere, peste lingouri.

În curînd, întreaga țară avea să afle că

„23 August” București produce din nou. În cursul zilei de duminică 6 martie, tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, a vizitat uzinele „23 August”, examinînd modul în care se acționează pentru aducerea la îndeplinire a hotărîrii Comitetului Politic Executiv al C.C. al P.C.R. cu privire la punerea cit mai grabnică în stare de funcționare a tuturor secțiilor și obiectivelor avariate. Cu acest prilej, șeful statului a dat indicații concrete privind mai buna organizare a activității de refacere. Dintre acestea, reluarea urgentă a producției, chiar în condiții improvizate, asigurarea unor cit mai mari forțe de muncă pentru evacuarea molozului și asigurarea curățeniei în fiecare hală, stabilirea soluțiilor de refacere a zidurilor căzute ca și a acoperișurilor, recuperarea utilajelor care mai pot fi folosite, lucrul în schimburi prelungite s-au realizat chiar în următoarele ore ale aceleiași zile. În după-amiaza de duminică, I.C.S.I.M., întreprinderea constructoare, a și început lucrul, iar luni 7 martie secția forjă își reluase și ea activitatea productivă.

EMANUEL VALERIU ■

Intre urit și frumos

Din vechimea imemorială a istoriei, poporul nostru și-a manifestat neîntrerupt o mare vocație constructivă și creatoare în toate ramurile artistice. Poporul nostru, bintuit de vitregiile vremurilor, le-a răspuns cu darul curat și nobil al omeniei, sinteză de bunătate, de încredere în oameni, de ospitalitate și dărnicie.

Creator de frumos, neamul românesc a învins vremurile printr-o forță morală dintre cele mai rare. În limba lui, atât de bogată și expresivă, noțiunile de frumos și de urit nu au o funcție exclusiv estetică, ci se întregesc cu o semnificativă încărcătură etică. Ceea ce e rău este și urit. Omul din popor condamnă cu vorbele: nu e o faptă frumoasă. Sau: e o faptă urită. Uritul și frumosul se suprapun astfel în etica și estetica populară răului și binelui. Polisemia aceasta denotă că neamul nostru n-a despărțit niciodată în practica vieții binele de frumos și răul de urit, că și-a făcut o scară de valori în care eticul și esteticul s-au imbinat în modul cel mai firesc și mai armonios.

În marce sinistra din seara zilei de 4 martie, care a lovit întinse regiuni ale țării, poporul nostru s-a comportat încă o dată frumos. Niciodată n-am simțit mai vie solidaritatea virstelor sărind ca un singur om în ajutorul celor loviți de cumplita stihie a cutremurului. Lanturile de oameni trecându-și din mină în mină cărămizile dărâmurilor mi s-au relevat ca un simbol al unității noastre de nezdruccinat, al unei conștiințe sociale înaintate. La chemarea partidului și a secretarului său general au răspuns cu devotament și promptitudine multe mii de energii insuflăte de dorința de a salva cât mai multe vieți și bunuri și de a evita alte multe incalculabile pierderi. Restrîcștea este examenul hotărîtor al conștiinței publice. Încă o dată ea ne-a găsit strîns uniți, cum spunea poetul, în „cuget și simțire“. Zilele de doliu național i-au urmat zile de frățietate în muncă și de abnegație în operații de salvare și de reconstrucție. Pe vastul șantier cutremurat din măruntălele Pământului s-a dat o ripostă colectivă de o mare frumusețe morală.

Neam al meu, te iubesc pentru că te porți frumos!

ȘERBAN CIOCULESCU ■

Piinea ca o gură de speranță

Simbătă dimineața am trecut și pe lângă podul Grozăvești. Dinspre Fabrica de piine „Spicul“ năvălea, amestecată cu praf de var și nisip, o puternică aromă de piine coaptă. Îmbrăcat în sudoarea rece a clipei din noaptea de vineri, cutreierasem fără nici un fel străzile cartierelor Militari și Drumul Taberei. Frint de oboseală, înfrigurat, flămînd și nspăimîntat pînă în măduva oaselor, am mușcat, literalmente, din aroma aceea de piine și trebuie să o spun, dincolo de metaforă, că parcă luasem o gură de speranță, mai ales că zecile de camioane demarau scrișnind din fata ferestrelor strîmte prin care se încălcase seră de piinele coapte cu doar citeva clipe mai înainte.

Iată de ce, pentru că trăisem cu adevărat acest fantastic sentiment pe care îl văd, în astfel de clipe, faptul că undeva totuși se face piine, mi-am propus, imediat ce am ajuns la redacție, să mă întorc și să-l cunosc, nu doar ca reporter, pe oamenii piinii de vineri noaptea și de simbătă toată ziua.

La „Cuptorul de Aur“ din Calea Plevnei, după ce i-am fotografiat pe cîțiva dintre oamenii care, cu brațele încărcate cu piini albe și calde, ieșeau pe ușa strîmă a prăvăliei, aveam să-l întilnesc pe Traian Zaharia, directorul general al întreprinderilor de morărit și panificație din București.

— Bine, bine, mi-a spus, nu prea avem timp de explicații și amănunte, notați și scrieți despre tot ce vedeți și auziți. Iar tu, măi băiatule, să nu pleci fără două sau chiar patru tone de drojdie că știu că n-aveți și vă trebuie. Iar miine, pe lângă aștea 32 de tone de piine pe care ni le-ați trimis azi (Ion Dicu, tînărul, venise de la Pitești cu 17 mașini de piine — n.n.), vă mai așteptăm cu alte 30 de tone. E clar?!

Însoțindu-l în birourile transformate într-un fel de centrale telefonice, Traian Zaharia a spus, pentru început, doar atât: trebuie să știți (se adresa tuturor celor din birou) că tovarășul Nicolae Ceaușescu a spus foarte clar și precis că dacă vom avea gaze curent electric și apă, că făină și grîu, după cite se știe, avem, trebuie, cu forțe proprii, să facem piine în cantități suficiente, fără să mai apelăm la ajutoare din provincie.

Inginera Bejenaru anunță că Spicul, Bercești, Titan și 23 August au primit curent și au început să facă piine. Toți cei de față, un adevărat stat maior al piinii, au răsuflet lung. „Sintem salvați!“ Pînă la acea oră, simbătă, ora 11.00, sosiseră 45 de mașini cu piine, adică 8350 de tone. Piine venise din Brașov, Rîmnicu Vilcea, Pitești, Constanța și Giurgiu. Cu ceea ce s-a produs în acea noapte și se va mai produce de-a lungul zilei de simbătă se va ajunge la 200 de tone de piine, ceea ce ar fi suficient, numai oamenii, cumpărătorii, să nu intre în panică. Drept urmare, centrele, 80 la număr, să fie deschise pînă la ora 24.00 și fiecare să ia cită piine vrea. Vinzătorii, chiar și dacă nu sint întrebați, să-i anunțe tot timpul pe cumpărători că piinea nu va lipsi. Trebuie să facem ceva împotriva panicii, dusmanul numărul unu în astfel de situații. Se anunță că majoritatea morilor au mari defecțiuni la sitele plane, că nu se poate măcina grîul. Ce face Găgiulescu, directorul de la IUPS (întreprinderea de utilaje și piese de schimb a panificației — n.n.), ați luat legătura cu el? Să se puna imediat la treabă și să repare tot ce-i vine. Cum stăm pe dedesubt, cu branșamentele? Aveți grijă, cu gazul nu e de glumit! Să vedem cum stăm cu echipele de conducere. Astăzi, pînă la ora 22.00, eu și cu Mateescu. În continuare, Zăpucioiu și cu Moldoveanu. Să meargă amîndoi la culcare. Am nevoie de ei întregi, odihniți, cu mîntea limpede. Șefii de secții, peste tot, să lucreze 12 cu 12. Fără discuții. Să nu care cumva să facem echipe cu doi nepricepuți la un loc, cum i-ați pus pe aștia doi. Puneți-i în schimburi separate, fiecare să aibă lângă el un om care cunoaște meseria. Nu, tovarășe (mi se adresează, — n.n.), nu are rost să notați chiar totul. Unele sint amănuntele noastre.

Bineînțeles că au fost zeci și sute de replici, dialoguri de tot felul, dar în focul hotărîrilor și al deciziilor să-i fi oprit pe acei oameni și să-i fi întreat cum îl cheamă, ce este acela un bransament, ce este o sită plană, mi s-ar fi părut nu știu cum. Am notat, așadar, chiar și lipsite de explicații, tot ce-am putut. Am încercat să trec cit mai neobservat, nu cumva să-l incurc.

Nu știu dacă am reușit cît de cît să redau atmosfera încordată de la statul maior al piinii Bucureștiului, dar, ca să intru mai în amănunt, am plecat spre „Spicul“, unde l-am întilnit pe Aurel Saghel, secretarul Comitetului de partid. „Ieri, la numai citeva minute de la încetarea cutremurului, l-am dus pe copilul meu la părintii soției, că soția era la serviciu, la IPROMET, și am luat-o la fugă, din Militari, pînă aici. Am ajuns exact cînd se scoteau din cuptoare ultimele piini. Era întuneric. Apa se oprise, curentul la fel. Gazul, nu. Malaxoarele nu mai puteau funcționa, fără curent. Preparația, care avea deja 8 ore, se afla la limită. Trebuia să o frămîntăm cu mîna. Într-un malaxor intră cite 300 kilograme de cocă. Să iei aluatul și să-l frămînti, adică să ridici, timp de două ore, cite 30—40 de kilograme în mină, să le frămînti, să le dai drumul, și iar să o iei de la capăt! Și toată treaba asta să o faci la lumina luminărilor și a festivelor improvizate! Oricît de greu a fost, nimeni nu a fugit, chiar dacă printre noi au fost destui ale căror case s-au dărîmat. A mea era la pămînt, dar am lăsat-o așa cum era, un morman de moloz, și am fugit. Șefa secției, ingineră Aurora Voitovici, a venit în papuci și în halat de acasă. Copiii dinsei au plecat la soț, inginer la altă fabrică de piine, la Dimbovița, iar dînsa a fugit aici, la datorie. Toți, dar absolut toți oamenii au fost aici la datorie. Brigăzile meșterilor Florin Șerbănescu și Eugen Ionescu au fost prezente încă înainte de începerea programului. Leonida Breznîlă, deși avea casa dărîmată, a dat o fugă pînă acolo, că stă aproape, și s-a reîntors după 15 minute și a stat pînă azi la ora 11. Soția lui era cu el în schimb.

Din casa lui Gheorghe Bivolaru nu a mai rămas nimic, dar și-a luat soția și cei doi copii și a venit aici, la treabă. Sint cazați în întreprîndere. De azi dimineață, de la ora 9, toate cele 18 cuptoare merg din plin. Necazuri mari avem cu moara, că după spusele inginerului Ilie Enache avem axele rupte, plăcile de susținere, din fontă, s-au spart, iar cablurile de susținere ale sitelor plane s-au rupt. Din 12 site, 10 nu pot fi folosite. Cam asta ar fi, dar să n-aibă nimeni nici o grijă, piinea nu va lipsi. Pînă la reparatul morilor, vom folosi făina existentă.

În fața cuptoarelor, într-o căldură înăbușitoare, încordați în luptă cu oboseala, încrunțați și hotărîți, mulți dintre ei îngrijorați de soarta propriilor lor familii și case, oamenii piinii au făcut dovada cea mai evidentă că sufletul lor este o uriașă piine caldă pe care, la ceasul de grea încercare, au oferit-o, ca pe o speranță, oamenilor.

VICTOR NIȚA ■

Niciodată n-am avut într-un asemenea grad ca în împrejurarea de acum senzația umilinței cuvintelor în fața realității. Era să zic în fata vieții, dacă n-am ști cu toții că viața a fost atât de cumplit mutilată, că atîtea vieți au pierit îngroapate sub mormanul molozului, unora imposibil de identificat. O fotografie, o carte cu autograf, o scrisoare, o diplomă, un act, un manuscris erau primele semnale care conduceau spre un semen de-al nostru, spre un prieten sau un frate, spre un copil sau un părinte, spre o ființă iubită ori adorată, al cărei ochi ne priviseră înainte cu citeva ceasuri și care acum se închisese pentru totdeauna, pe care nu-i vom mai vedea niciodată, niciodată. Ne vom obișnui cu dispariția lor? Vor deveni amintire? Dar mulți făceau parte din propria noastră viață, pe care cu citeva ceasuri înainte n-o concepam decît în preajma lor, sub privirea lor, îngînîndu-ne vorba cu a lor. Nu-i adevărat, sint sigur, că-i plîngem pe morți. În realitate ne plîngem pe noi, cei rămași, care vom fi lipsiți de acum înainte, pentru totdeauna, de imensa bucurie umană de a-i revedea de la o zi la alta, de a-i revăda de la o zi la alta, dintr-o clipă în alta. Nici vorbă, în asemenea momente în care realitatea își arată o față dementială, oamenii folosesc, instinctiv, o terapie diversă. Una dintre ele este terapia verbală. Au apărut, cum era de așteptat, și unii profesori care clamau, poate cu toată convingerea, pe tema răutății oamenilor. Desigur, omul mai are multe pînă a deveni cu desăvîșire bun, este, de atîtea ori, devorat de tarele egoismului păcătos. Un lucru însă imi e imposibil să-l înțeleg și anume imaginea unui demurg care să aplice asemenea sancțiuni de care nu-l credem în stare nici pe cel mai odios dintre oameni. Nu sint un credincios, o mărturisesc fără șfială, dar, nici măcar livresc, n-am confundat imaginea lui Dumnezeu cu a lui Cronos care-și devora, cu voluptate, propriile-i făpturi. Și apoi, mi-am dat seama, în aceste momente, de natura sublim generoasă a omului. Căci, tocmai în asemenea grave momente, ea ni se dezvăluie în adevărata ei plenitudine.

Sint unul din cei care pot spune că au supraviețuit monstrului seismic. Momentele de infern pe care le-am trăit cînd am coborît desculț din apartamentul meu de la etajul al treilea, împreună cu familia, prin întunericul negru, sub huriu de coșmar al prăbușirii molozului, zidurilor și geamurilor, toți trei strigîndu-ne unul pe altul cu disperare, deși eram strîns înlanțuți, o înlănțuire de viață ori de moarte, asemenea momente nu se uită, nu se pot uita. Apoi noaptea petrecută în Cișmigiu care devenise un adevărat lazaret al sinistralilor, după aceea spectacolul dezolant al revederii, spre ziua, a apartamentului nostru din care făcusem, cu jertfe, o bucurie a vieții noastre, toate acestea nu se uită, nu se pot uita. Iar imediat după aceea, senzația de pustiu, de rămînire pe drumuri, care, de asemenea, nu se uită, nu se poate uita. Dar tocmai în asemenea momente am trăit cu emoție înecată în lacrimi mai întii miraculoasă putere a obștii, a semenilor noștri strîns uniți în uriașă forță colectivă a statului nostru socialist, condusă cu o impresionantă energie și infinită generozitate umană de către președintele țării, a cărei grijă paternă pentru vindicarea rănilor seismului ținește din orice privire, din orice gest, din orice cuvînt. Numai cei care am trăit asemenea momente putem să intuim, exact, această senzație de ocrotire dătătoare de viață, coplesitoare în sine, necesară ca aerul ce-l respirăm. M-am întilnit apoi cu gesturile rudelor, prietenilor, colegilor care n-au fost calamitați: fiecare ne invita, cu dragoste, cu căldură omenească în casa lor, la masa lor. Mai mult, ne rugau, ne luau pe sus, încercau, prin toate mijloacele, să ne atenueze durerile. La căminul 6 Martie ni s-a oferit o cameră curată, ospitalieră, confortabilă. Am urmărit, apoi, la televiziune, imagini emoționante ale devotamentului omului față de om, cînd tineri soldați ori studenți salvau, printre dărîmăturile sinistre, cu riscul vieții lor, viața semenilor lor. Adevărați eroi, în cumplitul război cu cataclismele naturii, în declanșarea lor înfricoșătoare. Mi-am spus, și-mi spun mereu, de atunci, că mizantropia și disprețul față de om echivalează cu o profundă injustiție față de om. Omul, cred cu putere, merită să primească, mai ales, omagiul nostru, al oamenilor. Și închin omagiul meu, al tuturor celorlingiați omenești după înfiorata noapte a înfiorătorului cutremur.

POMPILIU MARCEA ■

**Viitorul trebuie să știe prin ce dezastre a trecut
această țară și ce a avut de învins pentru a se clădi pe sine**

Geografia unei secunde

Seismografele înregistrează exact secunda în care pământul s-a cutremurat, secunda aceea teribilă în care am plonjat cu toții în întuneric, secunda în care am crezut că pășim într-un gol de aer sau în neant. Până în acel moment, seismografele înregistraseră cuminiți liniile orizontale ale „liniștii universale”. Prin urmare, nimeni nu avea de unde să știe, înainte de secunda aceea macabră, că pământul se va prăbuși undeva, la mari adâncimi și scoarța terestră va suferi un traumatism catastrofal.

Orașul plutea într-o zodie calmă: restaurante aglomerate, cinematografe ticsite, cafenele încărcate de fum, bulevarde liniștite de automobile, trotuare invadate de pietoni plini de cumpărături la ora retragerii spre interioarele calme de familie. Aerul devenise irespirabil, presiunea atmosferică ajunsese la paroxism iar tensiunea arterială, în vecinătatea infarctului miocardic.

Intr-o emisiune de radio cineva a făcut tocmai comunicarea că pe pământ se vorbește 2500 de limbi. La Capetown, doctorul Christiaan Barnard a încheiat un nou transplant de inimă. La Hiroshima și în împrejurimi au fost detectate noi particule de cesiu radioactiv. La Madrid, cițiva tineri demonstrează, cu mâști de gaze, împotriva poluării. Întreruptă la mutarea 41, cea de-a doua partidă a meciului dintre marii maeștri Boris Spaski și Vlastimil Hort s-a încheiat remiză la reluare. Savanții Alan Sandage și Gustav Tammann anunță că, după ultimele cercetări, pământul e mai „bătrîn” decît se credea: are 14 miliarde de ani! Veste care a trecut neobservată.

Nimeni la ora aceea nu s-a gîndit la pământ!

Secunda fatală, cînd seismografele au început să funcționeze ca niște orologii perverse, s-a situat în jurul orei 21 și 25 de minute. Buletinele meteorologice consemnau senin temperaturile maxime ale zilei de 4 martie care au oscilat între 4 și 14 grade, anunțînd că „vremea va continua să se încălzească ușor, cerul va fi noros, va ploua slab și

de scurtă durată”. În rest, muzică de dans.

La cinematografe rulau filmele „Lumea cercului”, „Ultima noapte a singurătății”, „Accident”, „Ultima jertfă”, „Cadavre de lux”, „Copil de suflet” etc. În timp ce la televizor se transmitea filmul „Dulce și amar”.

La orele 21,25 de minute, pământul s-a zguduit ușor de cîteva ori, lumina a pîlîit ca în pragul unui scurtcircuit. A fost momentul în care la 110 kilometri sub Munții Vrancei s-a declanșat un traumatism geologic grav datorat, după explicațiile imediate ale specialiștilor, „eliberării unor tensiuni tectonice”.

Vrancea reprezintă unul din teritoriile abisale pe o hartă a riscurilor! Este zona ultrasensibilă unde se întîlnesc două din plăcile scoarței terestre care se împing din direcții opuse, se confruntă aparent calm și tacit în timp, pînă la catastrofa. Planul în care s-a produs prăbușirea straturilor este de aproximativ 60°. Magnitudinea cutremurului a atins 7,2 grade pe scara Richter. Violența lui s-a înregistrat vineri seara atît pe verticală cît și pe orizontală, în direcția nord-sud și est-vest.

Undele au forfecat pământul atît din plan vertical, cît și orizontal. Cum undele de compresie care se propagă vertical au o viteză de difuziune mai rapidă, ele s-au simțit mai devreme în casele noastre. Undele emise într-un plan aproape orizontal s-au resimțit mai tîrziu, dar ele s-au suprapus peste cele dinții determinînd un șoc, o trepidăție violentă, cu două zguduri succesive și cu perioade de calm. Senzația reținută a fost de ocean în plină furtună. Impulsul a fost de a rămîne în echilibru, în picioare, cu toată înțelepciunea acumulată de om de la cea dinții desprindere din maimuță pînă în zilele noastre, cînd știm atît de multe despre ceea ce în lume compune infernul de deasupra și atît de puține lucruri despre infernul de sub noi.

Într-adevăr, prăbușirea a produs un scurtcircuit. Toate așezările atinse de seism s-au scufundat într-un întuneric geologic. „Trenul de unde” al cutremurului s-a propagat cu o viteză fabuloasă. În cîteva secunde a străbătut distanța din Vrancea pînă la Cheia și Bacău. În secunde următoare a lovit Bucureștiul și Iașul. Apoi Deva și Timișoara. Acestea sînt etapele cutremurului din 4 martie. Prăbușirea inițială, de mare amplitudine în epicentru, a fost urmată de ecouri repetate, de zeci de ecouri, perceptibile numai prin aparate ultrasensibile. Vreme de trei ore după impulsul inițial, seismografele aveau să înregistreze, în dezordine, urmările acestui infarct geologic. Toate stațiile seismice de pe glob aflate pe recepție au intrat în rezonanță cu prăbușirea din Munții Vrancei. Primul observator seismologic care a prins, a programat și a analizat rapid informațiile primite în urma cutremurului din România s-a situat la Golden în Colorado (S.U.A.). Restul stațiilor seismologice care l-au reperat sînt în număr de cîteva mii și ne e imposibil să le amintim.

Cutremurul s-a produs sub lună plină. La început oamenii au traversat un moment de uimire, de neînțelegere, de refuz, apoi un sentiment de revoltă, de furie și abia mai tîrziu, cînd undele seismice au cîștigat în frecvență și în amplitudine, s-au lăsat cuprinși de frică, de panică. Oamenii își spun acum, unii altora, după cutremur, că au văzut moartea cu ochii. Și, într-adevăr, senzația pe care au trăit-o la suprafață a fost de alunecare în neant. Nervii lor au ars ca filamentele de wolfram. Li s-a părut că seismul a durat minute în șir. De fapt, nu a depășit nici un minut! Unii au crezut că s-a produs undeva în apropiere o explozie. O explozie atomică, o explozie cu o bombă cu hidrogen! Altor li s-a părut că s-a prăbușit un meteorit. Cei surprinși în autobuze sau în automobile au blestemat șoferii pentru neatenție și pentru viteză excesivă.

Aflați pe arterele cu imobile vechi și masive, oamenii au auzit vuietul pământului și urletul prăbușirilor. Desigur, fond sonor sinistru, de cataclism, panică fideicată la cub. Zgomotul pereților care se prăbușesc seamănă cu al avalanșelor, iarna, în munți. Un zgomot surd, un zgomot sec, care venea parcă de pretutindeni, amplificat, stereofonic. Prăbușirile au fost însoțite de furtuni de praf, de pulbere, de molo. Oamenii s-au trezit înotînd în bolgi de fum. Au închis ochii orbiti, au tușit convulsiv. Mulți s-au călcat în picioare la ieșirea din imobile, din teatre, din cinematografe, într-un întuneric de zeci de ori mai profund decît al sălilor de protecție, într-un întuneric amplificat de praf și pulberea emanate de pereții prăbușiți. Au izbucnit incendii. Stînse în multe împrejurări de avalanșă planșeelor de beton prăbușite mai tîrziu. S-au spart, evident, geamuri. S-au crăpat ziduri. S-au rupt din senin crengi de arbori. S-au auzit clopote bătînd, ciini urlînd.

Unii oameni au rămas în case paralizați. Alții au năvălit, buimaci, pe scări: în pijamale, în maiouri, în halate de spital, cu bandajele curgînd pe asfalt, cu miinile și picioarele sîngerînd, răniți din cauza cioburilor de la ferestre, a grinzilor căzute, a pendulărilor între pereți. Mulți au fost sechestrați în ascensoare. Cițiva s-au

aruncat de la etaj în gol. Cîteva femei au născut înainte de vreme.

Acestea sînt elementele prin care se traduce intensitatea cutremurului. Dacă proporțiile geologice ale dezastrului la epicentru se măsoară după gradațiile scării Richter, intensitatea unui cutremur se măsoară după o scară aparte, nu mai puțin convingătoare, situată în afara rigurilor mecanice sau electronice ale aparatelor de investigație dar mult mai aproape de sensibilitatea omului. Deci, intensitatea coșmarului de vineri 4 martie 1977 a atins gradul IX în dreptul epicentruului și VIII și VII la București, pe scara Mercalli.

Oamenii au năvălit în stradă și au rămas sub cerul liber cîteva ore, neîndrăznînd să se întorcă în locuințele care s-au dovedit, iată, uneori, atît de perisabile. Căutînd înfrigați posturile de radio au constatat, oarecum stupefiați, oarecum revoltați, că restul lumii trăiește ca înainte, că se transmit în continuare cîteva meciuri de fotbal în nocturnă comentate de crainici impulsivi, muzică în dans deșănțată, emisiuni de divertisment cu hohote de ris în cascadă, piese de teatru și vodeviluri, reclame pentru asigurările pe viață! În acest timp autoritățile vamale olandeze au capturat 120 kg de heroină în portul Rotterdam, cea mai mare cantitate de drog descoperită în Olanda și probabil un record mondial. În acest timp au explodat două bombe într-o stradă din cartierul rezidențial al orașului Belfast, în Irlanda de Nord. Un avion de tip C.130 al forțelor militare italiene, avînd la bord 46 de oameni, s-a prăbușit imediat după decolarea de pe aeroportul orașului Pisa. Au murit de foame alți cinci oameni, tînd cont de statisticile mondiale care spun că la fiecare opt secunde moare de foame un om pe glob! S-au născut 19.000 de oameni! Au avut loc un uragan în Kamciatka și un cutremur de gradul 4,5 pe scara Richter, la antipod, în Columbia și în Mexic.

Viața continuă, din păcate cu accidente și cu erorile obișnuite.

În acest timp, primele măsuri de salvare a victimelor de sub ruine începușeră de mult și se desfășurau cu prudență și calm. Vor trece cîteva ore și se vor reaprinde luminile în apartamente. Vor reveni apa caldă și apa potabilă. Se vor reincălzi caloriferele. Oamenii se vor întoarge, plini de insomnii pentru nopțile următoare, în apartamentele lor.

În sfîrșit sosesc de pretutindeni știri despre intensitatea cutremurului, resimțit la Moscova, Istanbul, Roma, Atena, Belgrad, Budapesta, Viena. Agențiile de presă parcă au innebunit. Toate telexurile transmise pe mapamond, în lung și-n lat, stîrea numărul unu a zilei de 4 martie 1977: „cel mai grav cutremur de pământ al anului în România”. 150 de trimiși speciali din țările Europei, din S.U.A., Japonia, Canada, Australia transmise de la fața locului reportaje despre amploarea dezastrului și despre acțiunile rapide de salvare.

Un cutremur e ca un război. Un cutremur ca acesta are o forță de distrugere echivalentă cu aceea a 10 bombe atomice de tipul celei de la Hiroshima!

Un cutremur e un avertisment pentru întreaga lume: trăim totuși pe planeta asta cu 15 tone de trinitrotoluen sub pernă.

Și cu un cutremur de gradul 7,2 în suflăt.

A doua zi soarele a venit la înțîlnirea promisă cu locuitorii Bucureștiului.

A. DOHOTARU ■

Sensul curajului

Și în clipa aceea, eu romanticul, am urit luna. Era frumoasă, rece și cinică, ilogică deasupra unui oraș care la două zile după cutremur singera încă: acest oraș care tresărea dureros de cite ori își amintea noaptea aceea de coșmar: acest oraș care stătea însă treaz, nu pentru a-și aminti, ci pentru a lupta; acest oraș care îndrîjnit, curajos, neîngenuncheat de durere, calm, tragic și hotărît, stringe miinile pe unelte pentru a salva dintre dărîmături oameni, pentru a înlătura ruinele, pentru a aduce cît mai grabnic viața lui, viața noastră. La normal: acest oraș care, iată, cunoaște sensul celui mai înalt, mai bărbătesc și eroic curaj; curajul de a înrola tristețea în frontul de luptă: curajul de a iubi încă și mai mult trupul său lovit de coșmar și de a găsi în această iubire, în această revokă împotriva absurdului, voința de a reface totul; curajul de a nu întoarce privirea din fata ruinelor, de a ne uita direct în ochii durerii și de a lupta împotriva ei; curajul de a recunoaște că sîntem zguduiți, dar de a afla tocmai înlăuntrul acestei recunoașteri o tărie invincibilă: curajul de a înțelege pînă la capăt ceea ce îi face pe toți acești oameni cu ochii înroșiți de nesom să refuze cuvintele și să accepte numai fapta; de a înțelege pînă la capăt ceea ce ne face să simțim în aceste clipe grele că, înlăturînd urmările dezastrului, luptăm pentru adevăr: că pe frontul deschis împotriva unei nopți care a pingărit frumusețea luptăm pentru frumusețe: că forța noastră stă în faptul că un cataclism sinistru care i-a putut ucide pe unii dintre noi și ne-a putut dărîma unora casele, n-a putut dărîma nimic înlăuntrul nostru, în inima cu care ne iubim tara, copiii, ceea ce construim și această lumină prin care ne îndreptăm tăcuți să ne înrolăm tristețea.

OCTAVIAN PALER ■

Nădejde în suferință

Maturitatea unui popor în istorie, ca și a fiecărei persoane în parte este mărturisită de felul cum își îndură și își fructifică suferințele, cum străvede prin mânia cotidiană a evenimentului aparent întîmplător armura de aur a spiritului nemuritor.

Pentru un popor, durerea, jertfa fiilor săi sunt la fel de grăitoare și roditoare ca și vrednicia bucuriei.

Pentru Ștefan cel Mare era un prilej de a ridica o minăstire și cînd cîștiga o bătălie și cînd o pierdea, din adîncul înțeles față de jertfa care totdeauna este purtătoare de rodnicie.

Plînsul, lacrimile durerii fără cuvînt, plînsul îndelung sunt temelia unui popor, spunea Neagoe Basarab, iar cine nu poate plînge frîngîndu-și inima este un ogor încă neudat de ploile binecuvîntării, care pot ocroti sămînța aducătoare de roadă.

Să nu tulburăm rodnicia suferinței, să nu o bagatelizăm, s-o purtăm cu demnitate și nădejde, cu îndelungă răbdare, fiecare dintre noi în tăcere și bună cuviință, așa cum au făcut de-a lungul veacurilor și păstorul din Miorița și Meșterul Manole, cronicarul și călugărul, voievodul alături de țaran, fratele său de neam și credință, să ne frîngem sinea egoistă, fiecare în parte și toți laolaltă, iar fructul de aur al iubirii adevărate nu va întîrzi să îngreueze crengile virtuților noastre.

Drumul spre desăvîrșirea morală a unui om, ca și a unui popor, trece prin suferință, iar a încerca o altă cale lăaturalnică, ieșim din firea lucrurilor, riscăm să ne pierdem pământul de sub picioare sau, cum spune poporul, nu ne rabdă pământul.

În suferință este izvorul marii nădăjduri și un popor întemeiat adînc în durere a ajuns cu rădăcinile la apa vieții. Dintre plăgile care vin iarăși și iarăși să încerce popoarele una este mai zguduitoare decît alta.

Vin ca furul nopții și îl frîmîntă pe fiecare om în parte desfrunzindu-l de toate vanitățile și netemeinicile, dezbrăcîndu-l fulgerător de Avere, îl proiectează gol pe uriașul ecran al Firii, cercetîndu-l în amănunt, cît din sinea sa este viață lămurită prin focul cuvîntului și mai ales cît se hotărîște el de acum înainte să devină omul Adevărului, să se întoarcă la măsura de aur a răscumpărării sale, fără amurg și umbră de schimbare.

IOAN ALEXANDRU ■

Cum ia țara chip de mamă pentru

Luni, 7 martie, am luat legătura prin telefon cu județele țării; ne propusesem să facem un reportaj despre starea de fapt a populației în zilele imediat următoare seismului ce a adus durere unei națiuni. Semnificația datelor comunicate însă ne-a determinat să renunțăm la ideea reportajului, în favoarea reproducerii exacte și fără comentarii a convorbirilor. Cifrele aflate astfel — aceste cifre care apar indeobște abstracte și reci, sintetizând de data asta niște răspunsuri care nu puteau fi exprimate altfel — depășesc rigiditatea informației stricte, dobîndind o tulburătoare încălțură de omenie și solidaritate umană.

Convorbirile au început la ora 12,50; s-au încheiat la ora 18,20.

ALBA — În acest județ cutremurul nu s-a resimțit, s-a înregistrat doar o mișcare slabă. Primele gânduri ale oamenilor de aici s-au îndreptat, firește, către locuitorii Capitalei, atât de greu încercați; acestora li s-au expedit, printre altele: 10 700 sticle apă minerală; 6 000 l lapte; 16 600 cutii conserve carne; 35 200 kg piine (din care 13 tone numai în după-amiaza zilei de 6 martie); 500 tone făină.

ARAD — Nu a fost afectat. S-au luat măsurile necesare pentru realizarea normală a producției. Județul a expedit către București 20 tone piine, 70 000 sticle apă minerală, 20 tone drojdie pentru piine; pină simbătă se vor mai trimite 1 100 tone făină și 32 tone carne. Totodată s-au mai trimis, pentru județul Argeș, 2,5 tone drojdie pentru piine, 3 tone pentru Dimbovița și 2,5 tone pentru Teleorman.

ARGEȘ — Sint apartamente avariate; case vechi trebuie evacuate; a fost grav avariat un cămin de nefamiliști (toate persoanele au fost cazate). În orașele Cimpulung, Curtea de Argeș și Costești nu sint probleme deosebite cu locuințele. Cu toate acestea oamenii județului au reușit să trimită către porțile Bucureștiului, printre altele, în primele trei zile de după seism: 82 tone piine, 20 000 litri lapte, 3 000 kg brinză, 5,6 tone preparate carne; de asemenea s-au mai expedit 75 metri cubi bile manele și 25 metri cubi scindură pentru construcții.

BACĂU — Nu a fost afectat. A trimis către Capitală: 37 tone piine; 10 tone preparate din carne; 17 000 litri lapte; 1 tonă unt; 1 tonă brinză vaci; 2 tone brinză telemea; 40 000 sticle apă minerală. Combinatele de prelucrare a lemnului din

Bacău și Comănești lucrează în prezent la confecționarea de case și cabane prefabricate din lemn ce vor fi puse la dispoziția sinistratilor din orașele Zimnicea, Alexandria, Turnu Măgurele (12 case prefabricate au și fost făcute la combinatul băcăuan, urmînd a fi trimise unde e nevoie; alte 10 case vor fi gata pină în 15 martie). Cele două rafinării din Borzești și Dărmănești s-au angajat să prelucreză peste prevederile planului pe luna martie o importantă cantitate de țitei.

BIHOR — Cutremurul nu a afectat acest teritoriu. De aici au luat drumul Bucureștiului: 60 tone piine, 8 000 kg carne vită (în momentul convorbirii noastre alte 9 000 kg carne se aflau în preajma expeditiei, la fel ca și 11 tone unt și 1 500 kg brinză). Marți, 8 martie, au mai plecat 8 tone brinză telemea și 288 000 ouă. Pină în 15 martie vor mai fi trimise, eșalonat, 200 tone făină. Mai menționăm că un număr de 20 de specialiști au fost trimiși în Craiova pentru evaluarea pagubelor.

BISTRITA NĂSAUD — Cutremurul nu a provocat pagube. În sprijinul Capitalei s-au expedit: 5 tone carne, 2 tone preparate din carne, 25 tone brinzeturi, 180 000 ouă, 60 000 sticle apă minerală.

BOTOȘANI — Județul a fost puțin afectat, totul rezumîndu-se la mici avarii neînsemnate. 70 000 ouă, 38 tone brinzeturi, 8 tone unt, 10 tone carne, o tonă de preparate din carne, 23 000 sticle apă minerală — în acestea a constat ajutorul dat Bucureștiului numai în primele trei zile de după seism.

BRAȘOV — În Brașov, deși nu au fost daune mari, un număr de clădiri au suferit diverse avarii. Întreprinderile nu au suferit avarii, cu excepția unei singure întreprinderi care a funcționat parțial. În noaptea cutremurului, în zilele următoare și duminică s-a lucrat cu toată capacitatea în tot județul, aceasta pentru a recupera o parte din pagubele altor județe — respectiv, au lucrat 80 000 angajați, realizîndu-se o producție globală de 57 milioane lei. Fapt deosebit: postul de radio Bod, care a fost avariat, a fost unul dintre primele posturi reparate, intrînd rapid în funcțiune, fapt pentru care lucrătorii P.T.T.R. de aici au fost evidențiați. Capitalei i s-au expedit în primele trei zile de după cutremur: 40 000 kg piine, 34 000 litri lapte, 187 000 sticle

apă minerală, 100 000 sticle băuturi răcoritoare, 6 200 borcane iaurt, 2 700 kg smîntînă și altele.

BRĂILA — S-au dărîmat locuințe, mai multe familii au rămas fără adăpost. Duminică un număr de 20 000 de elevi au participat la curățirea orașului de moloș, alături de gărzile patriotice. Un număr de 24 de comisii special alcătuite continuă să verifice starea locuințelor. Ca și în cazul altor județe afectate, și Brăila a reușit să trimită în ajutor Capitalei o însemnată cantitate de alimente, printre care: 25 442 kg piine; 3 101 kg preparate din carne; 333 652 kg carne porc; 85 000 litri lapte; 9 400 kg produse lactate etc.

BUZĂU — În momentul convorbirii noastre numărul familiilor sinistrate nu era încă știut cu precizie; două unități industriale erau scoase din funcțiune. Se întreprind acțiuni pentru repararea școlilor și grădinițelor, astfel încît procesul de învățămînt să intre cît mai curînd în normal. Și totuși, pină în acest moment: 6 tone piine, 10 000 litri apă minerală, 10 000 litri lapte, și 20 000 kg carne luaseră drumul Bucureștiului.

CARAȘ-SEVERIN — Județul nu a fost afectat. Întreaga populație este mobilizată pentru îndeplinirea și depășirea planului.

CLUJ — Nu s-au petrecut avarii deosebite. S-au trimis în ajutor Capitalei, pe lîngă produse alimentare, medicamente etc. (în clipa convorbirii noastre situația cifrică a acestora nu era încă centralizată) și un număr de specialiști în domeniul construcțiilor. Pe plan local, oamenii județului s-au angajat să dea un plus de producție, contribuînd astfel la suplinirea unor pierderi provocate de seism.

CONSTANȚA — Nu s-au înregistrat pagube însemnate; s-au produs intreruperi de curent electric care au fost remediate. Toate întreprinderile lucrează la capacitatea normală. (S-a realizat suplimentar o producție globală industrială de 14 milioane la lucrări montaj). De asemenea, toate unitățile agricole se află în plină desfășurare a campaniei de însămînțări. S-au trimis Capitalei: peste 18 tone preparate din carne, 80 tone piine, 25 tone carne de pasăre, 18 000 litri lapte, 17 000 kg brinză, 18 tone gemuri de fructe, 76 000 sticle apă minerală, 32 000 sticle cu pepsi, 110 tone gemuri.

COVASNA — Nefiînd, de asemenea, afectată activitatea județului, oamenii muncii de aici, români, maghiari, au muncit din plin, cu toate puterile, pentru a contribui la restabilirea vieții normale în restul țării. Numai în București, de pildă, s-au trimis: 69 tone piine, peste 800 000 litri apă minerală, 3 tone carne, 60 000 ouă, 4 tone preparate din carne, 5 tone unt, 5 tone brinzeturi.

DIMBOVIȚA — Deși un număr de întreprinderi au fost afectate de seism, la ora convorbirii noastre toate lucrau la întreaga capacitate. Și aici constatăm același sentiment de solidaritate frățească, de profundă înțelegere a marilor greutăți prin care trece populația Capitalei: 52 tone piine, 10 000 litri lapte, 40 000 sticle apă minerală au luat drumul Bucureștiului.

Celor rămași fără locuințe li se repartizează altele noi

fiii ei, cum învinge viața

DOLJ — Județul a fost puternic lovit de furia oarbă a scismului; familii rămase fără adăpost; un număr de întreprinderi republicane oprite din lucru; mai multe școli, instituții de artă și cultură, sedii ale organizațiilor obștești, internate, cămine, cantine — toate devenite nefolosibile. Un important număr de construcții agricole avariate etc. Și totuși, spre București: 10 tone carne, 3 tone preparate din carne, 7 000 litri lapte, 170 000 ouă.

GALAȚI — Deși au fost avariate mai multe locuințe, la ora convorbirii noastre nici o persoană nu se mai afla fără adăpost. Toate obiectivele industriale lucrău la capacitatea normală. În sprijinul locuitorilor Capitalei au fost trimise: 10 tone piine, 35 tone carne, 11 tone preparate din carne, 10 000 sticle lapte, 23 tone carne pasăre, 50 000 ouă, 10,3 tone brinză telemea, 50 tone făină. Totodată, un număr de specialiști de la o centrală electrică din județ au sosit în București pentru a ajuta, aici, la remedierea unor circuite electrice.

GORJ — Nu s-au semnalat avarii grave. Printre primele ajutoare trimise Capitalei: 20 tone piine și 5 tone mălai.

HARGHITA — De asemenea nu s-au semnalat avarii. S-au trimis către București: 45 tone piine; 925 000 litri apă minerală; importante cantități de făină se află în curs de livrare.

HUNEDOARA — Nefiind afectat de seism, prima grijă pe plan județean a fost să se ajute Bucureștiul cu: 51,7 tone carne de pasăre; 10 tone piine; 24 tone conserve; 15,7 tone brinzeturi; 165 000 litri apă minerală; 600 000 ouă; 50 tone făină; 15 tone lapte praf.

IALOMIȚA — Situația este normală în întreg județul, se muncește, în toate secțiile, din plin. Numai în ziua de 7 martie, au fost expediate către Capitală: 88 tone carne, 40 tone piine, 1,5 tone brinză, 10 000 litri lapte, 80 000 ouă.

IASI — Locuințe, apartamente deteriorate complet, familii rămase fără adăpost. Și din nou, și aici, pentru București: 10 tone lactate, 20 tone piine, 5 tone carne, 5 tone preparate din carne, 200 tone făină.

ILFOV — Răniți, oameni salvați de sub dărâmaturi, locuințe prăbușite în întregime. În mod spontan s-au format grupe de intrajutorare între familii învecinate. O parte dintre unitățile comerciale și de prestări servicii nu au mai funcționat. Mai multe instituții școlare și spitale au fost avariate. Toate unitățile industriale lucrează din nou la capacitate normală. Acest județ — acest cerc geografic și mai ales uman care înconjoară Capitala — a trimis aici: 1 000 000 litri lapte; 1 000 tone carne; zilnic 12 000 piini; 100 tone carne.

MARAMUREȘ — Nu a fost afectat de seism. De aici s-au trimis Capitalei: 11,5 tone piine; 12 tone carne; 10 000 litri lapte; o tonă lapte praf; 3,4 tone produse lactate (din care 2 tone unt, 1,4 tone brinză); 4,5 tone preparate carne; 150 litri singe; 30 litri plasmă. Oamenii județului lucrează în schimburi prelungite pentru depășiri de plan.

MEHEDINȚI — Răniți, locuințe afectate — dintre care unele nelocuibile; în următoarele două-trei zile toate persoanele sinistrate vor fi adăpostite. Cu toate acestea

județul nu a solicitat ajutor, dimpotrivă, el a fost cel care a ajutat Bucureștiul cu: 23 tone carne porc; 30 tone conserve carne; 20 tone piine; 100 tone făină; 23 000 sticle apă minerală. Județul este gata să răspundă și altor solicitări.

MUREȘ — Nu s-au semnalat pagube. Sprijin acordat Capitalei în primele două zile de după cutremur: 90 tone piine; 40 000 sticle apă minerală; 48 tone carne; 76 000 litri lapte; 600 000 ouă; 12 tone preparate din carne; 6 tone carne pasăre congelată; 4 tone brinză de vaci.

NEAMȚ — Nici aici nu s-au semnalat pagube. Către București: 31 tone carne; 5 tone brinză. Către Ploiești: 11 tone carne. De asemenea, un număr de 53 de electricieni și A.T.M.-iști din Săvinești s-au deplasat la Valea Călugărească pentru a da și aici o mână de ajutor.

OLT — Clădiri avariate parțial. Întreprinderile județului nu au avut de suferit, toate lucrează din plin. Către București s-au expediat însemnate cantități de alimente (cifric, la ora convorbirii, nu fuseseră sistematizate): piine, carne și preparate din carne.

PRAHOVA — Locuințe avariate, familii rămase fără adăpost (toate au fost cazate). Un număr de întreprinderi nu lucrău. Nu au trimis, ci au primit ajutor de la alte județe; lucrul este absolut explicabil.

SATU MARE — A trimis Bucureștiului: 560 tone alimente de strictă necesitate — carne, făină, brinzeturi, conserve de carne, paste făinoase, unt și lapte praf; duminică, două avioane Aviasan au adus în Capitală 183 flacoane cu singe. Județul nu a fost afectat de seism.

SĂLAJ — Oamenii județului nu au avut de suferit. Către București, până în momentul convorbirii noastre: 27 580 sticle apă minerală; 307 316 kg brinză telemea; 9 016 kg unt; 116 600 ouă; 9 100 kg conserve pește.

SIBIU — Nu s-au înregistrat pagube. De menționat că duminică, 6 martie, la Centrul de recoltare a singelui s-au prezentat elevi, studenți, muncitori (români, germani, maghiari) care au donat 150 litri singe. O echipă formată din 6 muncitori de la Întreprinderea de geamuri Mediaș a plecat la Întreprinderea de sticlă Scăeni pentru intervenții de urgență. Fapt divers: un șofer care a efectuat 17 curse în 9 ore (se numește Ioan Vereș), la terminarea programului a consemnat pe foaia de parcurs: „Retribuția pe această zi este donată sinistratilor“. Către București: 126 388 kg piine; 103 104 litri lapte; 52 748 kg preparate carne; 19 600 litri apă minerală; 5 000 kg brinzeturi; 23 155 metri patrați geamuri.

SUCEAVA — În prima zi de după seism, sâmbătă, 5 martie, oamenii muncii de aici au realizat o producție suplimentară în valoare de 1 375 000 lei. În agricultură, principala acțiune în momentul de față este orientată spre lucrările de îmbunătățiri funciare în vederea sporirii potențialului productiv al solului. Județul nu a fost afectat. Spre Capitală s-au trimis: 18 000 litri lapte; 240 000 litri apă minerală; 5 tone brinză telemea; 4,5 tone brinzeturi topite; 66 tone preparate din carne.

TELEORMAN — Un județ greu lovit: locuințe avariate; locuințe dărâmate sau

nelocuibile; familii fără adăpost (toate aceste familii au fost cazate). S-au înregistrat victime și răniți. Dintre întreprinderile avariate de seism, două nu lucrează iar una funcționează doar parțial (repetăm: situația dată are drept punct de referință finală momentul convorbirii noastre telefonice); un număr de construcții zootehnice sînt avariate. Și totuși chiar și acest județ găsit energia, posibilitățile, forța de a ajuta Capitala cu: 15 tone piine; 40 tone carne; 200 000 litri lapte. Mai erau pregătite gata de expediat următoarele cantități de alimente: 25 tone piine; 40 tone carne; 100 000 litri lapte; 5 tone brinzeturi.

TIMIȘ — Neafectat de seism. Dincolo de faptul că se lucrează intens, în toate

domeniile de producție, oamenii județului, români, germani, maghiari și de alte naționalități s-au angajat ca în săptămîna aceasta să obțină importante depășiri de plan. Numai colectivul întreprinderii „Electrotimis“ va realiza o producție suplimentară de 1 000 000 de lei iar spre București au plecat: 40 tone piine; 50 tone carne; 50 tone produse din carne; 244 000 litri apă minerală. Zilnic se trimite circa 80 tone făină. S-au mai trimis la Craiova 550 700 litri apă minerală.

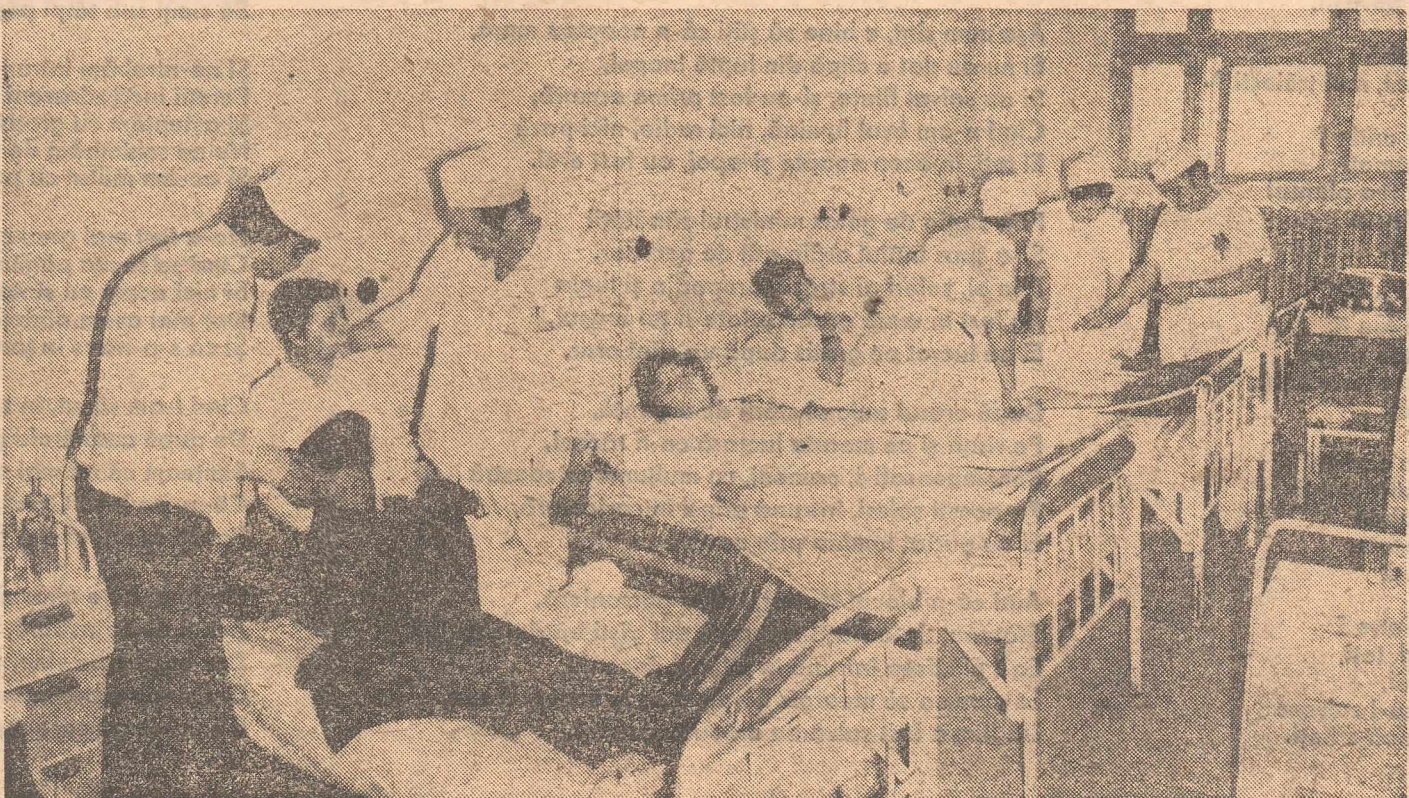
TULCEA — Puțin afectat fiind, toate unitățile din acest județ lucrează la întreaga capacitate. În noaptea de 6 spre 7 martie au sosit venind de aici în Capitală: 400 tone pește; 10 tone mălai; 20 tone ulei.

VASLUI — Se semnalează importante pagube materiale și pierderi de vieți omenești. Întreprinderile nu au fost afectate, se lucrează din plin. Deși nu a fost solicitat, județul a trimis Capitalei: 4,7 tone carne; 10 tone produse lactate.

VILCEA — Trei întreprinderi au fost afectate: Combinatul de produse sodice, Întreprinderea de talpă și cauciuc și Combinatul chimic; primele două au și fost redat circuitului economic. Nu au fost victime. Pentru București: 30 tone piine; 9 000 litri lapte; 6 000 kg preparate din carne; 5 000 kilograme brinză; 40 000 sticle apă minerală.

VRANCEA — Case distruse sau avariate; familii evacuate, cazate în cămine, la rude. Căminul Școlii de surdomuți a fost evacuat și cazat în Complexul de cămine al Liceului „Alexandru Ioan Cuza“, întrucît clădirea prezenta pericol. Nu s-au semnalat victime. Răniții au fost spitalizați. Se inventariază situația fiecărui imobil. Toate întreprinderile lucrează normal. Iată, și de aici, expediate către București: 10 tone piine; 10 tone carne; 10 tone preparate din carne; 10 tone preparate din brinză.

Redacția revistei „Flacăra” mulțumește plină de recunoștință comitetelor județene de partid, care în aceste zile pline de eforturi și obligații și-au găsit timp să-l ajute pe redactorii noștri MARGA NEDELEA și HORIA PĂTRAȘCU la alcătuirea acestor pagini.

Cu viața pre n

Cind scriu acum, scriu numai pe muzică de doliu,
Șoptesc cuvintele de parcă m-aș sfirși,
La mine-n conștiință aud cum plinge țara
Cu semnul scris pe frunte de marele cutremur,
In huruitul straniu al marii tragedii.

Ce întrebări să punem, și cind, ursitei noastre,
Că ne-au rămas atâtea dovezi de la bătrini
C-a fost aici, de-a pururi, o luptă, toată viața,
O luptă cu puhoai ori cu invadatorii,
Că luptă-a fost chiar faptul de-a ne numi români.

Ridică-te la mine în versuri, tragedie,
De pe pământul aspru pe care ni-l frământă,
Cu morții noștri tineri în nevinovăție,
Cu doliile sumbre ale neașteptării,
Cu limpedea nădejde că nu vom fi înfrinți.

Acum, cind scriu, orașul respiră-n suferință,
Respiră prin o mie de mii de aspri pori
Și nu există nici-o instanță către care
Să îndreptăm apeluri, să punem întrebare :
De ce așa illogic și-așa de mut să mori ?

Din nou sint lacrimi — iată — pe fața României,
Din nou e-acum nevoie să ne reconstruim,
Din nou se fac în fabrici grăbit sicrie multe,
Din nou se-ndreaptă oameni spre adevărul morgei,
Din nou lumina plinge pe cruci de țințirim.

Am cunoscut atîția din cei căzuți în moarte
Și-am aminat întruna să le tot spun ceva.
Unde sinteți acuma și ce v-aș putea spune ?
Dă-le odihnă dulce și vezi de minte-i, doamne,
Cind de motivul morții ei te vor întreba.

Cind scriu acum, scriu numai pe muzică de doliu,
Miroase tot orașul a mortar și a sicriu,
Scriu ca o datorie, port morții toți în mîna
Cu care imi iau pulsul, cu care dau salutul,
Și parcă am o vină că ei sint morți, eu viu.

Tu lasă-te cuprinsă în vorbe, tragedie,
De-atîtea ori venită fără măcar să spui.
Dar dacă moartea noastră fusese programată
Și am avut norocul să nu ni se întimplă
Cind s-a mișcat pământul și soclul sub statui ?

La radio se cîntă mereu ceva eroic,
Ei ne îmbărbătează, cind timp avem de ei,
De nu cumva în plinsul familiilor triste
Ne cufundăm și plingem acel moment de groază
Cind singure în ușa se invirtiră chei.

Stătea în pat femeia, pe pernă rezemată,
Și a căzut cu patul de-a dreptul în infern,
Într-un spital încearcă acum să înțeleagă
De ce era nevoie din somn să plece-n moarte
Dintr-un cearșaf vremelnic într-un mormint etern.

E plină lumea noastră de fapte și legende,
Se povestesc dezastre, se întocmesc povești,
Și cineva îți bate la ușa cu sfială
Sau sună telefonul și cineva te-ntreabă :
«Ce-i pe la voi, pe-acolo, și, spune-mi, mai trăiești ?»

De ce acestea toate ? De unde pînă unde ?
Că nu fusesem totuși la astea programați
Și ne gindeam la multe, și-aveam atîtea planuri
Și vanitoși la culme dam bani pe obiecte
Și a venit dezastrul ca să ne facă frați.

Ne-a înrudit, deodată, cutremurul acesta
Și ne-a adus aminte de tot ce-am putea fi,
Am re-nvățat ce-nseamnă să nu te afli singur,
Să-ți mai găsești prieteni în noaptea blestemată,
Sub vîntul trist și vînat al unei tragedii.

Să strigi, fără speranță, de ajutor, la oameni
Și-n loc să nu-ți răspundă cinici și surdomuți
Ei, fără nici un ordin, să sară să te-ajute
Curat, pe neplătite, și mindru, pe tăcute,
Și să te simți tu însuși în stare să ajuți.

Ați auzit de omul care șoptea sub piatră ?
De nu aveau curajul să lupte ceilalți, toți,
Ar fi șoptit zadarnic pustietății lumii,
N-avea contract cu nimeni să vină să-l salveze
Dacă-i intrau în casă, altcînd, zicea că-s hoți.

Cu totul alte lucruri ne-a arătat dezastrul
Decît birocrație, dosare, delatori,
Ne-a arătat o lume de oameni totuși oameni,
De oameni demni să treacă cel mai sever examen,
Nemuritori, cu toții, tocmai ca muritori.

S-a zvîrcolit pământul, cu morți cu tot, sub lume,
Ne-am speriat de moarte, dar am trecut de ea,
Am dat tribut ființe știute, neștiute,
Acum ne reculegem sub muzica de doliu
Și poate că bilanțul e partea cea mai grea :

Acest moloz cu oameni, bucăți de om pierdute...
În dinții macaralei — costumul unui om,
Filfiitor ca steagul revoltei unanime
Te-ntreabă, înc-o dată, absurdă tragedie,
De ce-ai intrat în lume, în ultimul atom ?

De ce-ai lăsat copiii fără părinți în viață ?
De ce-ai distrus copiii unor părinți distruși ?
De ce vinzi haine negre așa de scump mulțimii ?
Și fabricilor noastre le dai să dea sicrie ?
Și pui în cadru neagră ferestre, ochi și uși ?

Ce sumbru exercițiu și ce nehotărîre !
Natură ucigașă, tu care ne omori,
În martie acesta ne vei aduce zile
Frumoase și senine și-atît de inutile
Și cinic răsări-vor peste cutremur flori.

Nu va mai rîde nimeni un hohot pin-lă capăt,
Cit morții de sub case, pe toți, nici nu i-au strîns,
Cit încă nu știm bine mărimea tristei pierderi,
Cit încă nu știm bine ce-o să ne coste mîine,
Cit încă ochii noștri n-au terminat de plîns.

Miroase a ruină, a doliu și-a amestec,
Miroase a ființă zdrobită inutil,
Lă morgă morții noștri sclipesec ciudat-albastru,
Ei au seninătatea că nu știu de dezastru,
Pavînd cu-albastre trupuri un temporar azil.

Dar, oameni, țineți minte că-n locul celor care
Se duc înspre morminte, așa mirați acum,
Putea să se întimplă să fie orișicare ;
Că sintem azi în viață e pură întîmplare,
Puteam să fim un nume pe un destin postum.

Vedeți și dumneavoastră, toți oamenii ca oameni
Au slăbiciuni, defecte și ezitări firești,
Dar ce putere mare au oamenii ca oameni
Cind ei, evenimentul, întreabă de sint oameni
Și oameni sint la cirna nădejzii românești.

De-atîtea ori ne plîngem de itebîștii noștri,
Că sint lichele unii, că umblă după șperț,
Că n-au nici o rușine, că acostează doamne,
Și-n goana după sute ei mai sfilează legea,
Că fac cu bișnițarii un ilicit comerț.

Așa cum sint, e bine să știți că-n noaptea mare,
Ei nu au dat o clipă din luptă înapoi,
Și au salvat ființe, și-au fost prima armată,
Cind n-am avut lumină, nici radio, nici pază
Ei toți, în acea noapte și-apoi, au fost eroi.

Prin stația de getax ministrul sănătății
Și-a spus intîiul ordin atît de necesar,
Prin ei, șoferi ai străzii, proporția și lupta
Au fost în mare grabă aflate-n tot orașul,
Ei au lucrat pe gratis după un sfînt orar,

După orarul unic al stării de urgență,
Pe viață și pe moarte lucrară ca-n război,
Recompensați-i, oameni, cu mulțumirea voastră
Pe-acești șoferi, întruna prinși în caricatură,
Ei au purtat lumina prin noapte ca eroi.

Aud că-n blocul Nestor, într-o garsonieră,
Stăteau, de-o viață-ntreagă, doi triști bătrini cumînți,
Ea-l plictisea întruna în ultimul deceniu
La cinema să meargă. Și-au mers în seara-aceea.
Un film a fost salvarea a două năzuinți.

Un om venit acasă, în fața c
Soția și copilul și soacra și-c
Să plece din mașină pînă pe
Ele-au urcat în casă, el a gr
Și din întîrziere doar el a mo

A stat o zi întreagă un tînăr
Pe care îl salvase riscîndu-s
Iar-un soldat în flăcări s-a d
Ca victimă el însuși, salvînd
Ce minunată rivnă de a trăi

«Vă rog, tăiați-mi mîna, da u
Tăiați-mi mîna însă scoteți-n
Și teafără au scos-o locoten
Pe un balcon o fată murise,
Ce rufe par toți morții așa de

Spitalele sint pline, iar docto
Ca o armată luptă pe frontu
Pe frontul sănătății și al frag
Acolo unde sintem îndatorați
De unde-o luăm spre viață s

Și în această vreme țara pro
Și apa minerală e aur pentru
Cind telefonul merge e parcă
Ce faci, măicuță dragă, ce ș
Ce dragă ne e viața, ce plicti

Acum vom înțelege însemnăt
De a trăi în viață, numai atît
Ce dor ne e de somnul neint
Cutremur ni se pare cind se t
Ce sensibilitate adusă-n ultii

Poe de Adrian

Citeam ziare pline de știri un
Despre terenuri care se clăt
Sute de mii de oameni nu ne
Puteam să facem bancuri de
Dar cind sub noi pământul zn

Nici n-am știut ce-i pacea, că
Degeaba toți bătrînii ne sfātu
Să prețuim întinsul acestei
Acum pricepem, totuși, ce e r
Să simți sub tălpi pământul lo

Și ne-ntrebăm întruna : la no
Pereții încă zdraveni vor fi și
Și așteptăm cu groază amurg
Nu ne schimbăm de frică din
Și ne-am mutat cu paturile cu l

Ne-a fost mai greu ca-n moa
Cind se suceau pământul ca ur
Și nici acum nu sintem pînă l
Dar mai avem nădejdea că te
Și că s-a-ntors în țară intîiul i

Cind l-am văzut, în zorii prim
De după catastrofa prin care
Simțeam că nu mai sintem aș
Că nu ne lasă Omul, că s-a i
Pe-aerport, acolo, grozav de

Desigur, nu e nimeni în stare
Astfel de catastrofe, astfel de
Dar omul care vine, de oriunc
Chiar sub amenințarea acelei
E omul lingă care putem și ne

Moarte călcînd

ei sale
ăsat
hează dinsul.
t parcare
căpat.

gă omul
ve el,
în ambulanță
tii o fată,
fel.

et o femeie,
de aici l-
ții Cernea...
rea rufă,
riști și mici l

i, cu toții,
el mai sfint,
tății,
u toții,
poate spre mormint...

te piine,
eam,
ărbătoare,
i și ce te doare ?
și eram...

ea mare
normal.
rupt de grijă,
ntește-o ușă.
hal l

n
Păunescu

ersale,
mereu,
sceau să plingem,
re orice cutremur.
ci, oftărăm greu.

o credeam firească,
zu banal
niști calde,
siguranța
il, cum simți un val.

ote vine iarăși ?
răpuși ?
l care cade,
ainele de ziuă,
t mai lingă uși.

e trăind acest cutremur,
runziș de pom,
capăt limpezi,
i ne sintem oameni
stru om.

cumplite zile,
m trecut,
de triști și singuri,
ors in grabă,
bătut.

oprească
agedii,
se află,
și ursite,
muri.

Nu mai eram pe lume doar patrie în doliu,
Ci un pămînt în luptă cu tragedia lui
Își asuma bărbatul destinul țării sale
Nepăsător de vîntul ursitei infernale
Nu mai eram ai sorții, pămînt al nimănui.

Simțeam că se-ntorsese de la o treabă tata,
Sau fratele mai mare, al tragicului neam,
Ceva o să se-ntimple, găsim noi rezolvarea,
Cu lacrimi mari pe fețe și cu unelte-n mină
Salvăm ce se mai poate salva. Așa gindeam.

Ce palid era Omul, ce noapte străbătuse,
Ce noapte-ngrozitoare de chin și de nesomn,
Și semăna la față cu toți plugarii țării,
Cu muncitorii țării, cu cărturarii țării,
Părind totdeauna icoana unui domn.

Și-a mers de-a dreptu-n calea fatalității noastre,
Ca un viteaz ce este ; călca solemn și trist.
Știu că-n acele clipe plingeam și eu văzîndu-l
Cum pune pasul parcă pe un pămînt de inimi,
Și nu-mi era rușine nici mie că exist.

Eroule, fii gata, să nu ți se întimple
Pe unde mergi acuma, cumva, vreun lucru rău,
Ai grijă, că pămîntul poate oricînd să sară,
Și să se zvîrcolească și să se-mpotrivească.
Omule bun al țării, mă doare pasul tău.

Aș vrea să trecem bine această încercare,
Să te aud cum țării vei spune poezii,
Cum vei chema-o iarăși la muncă și la luptă,
La glorie, la viață, la cinste și candoare.
Ai grijă, Om al țării, ce cale vei găsi.

Noi credem toți în tine pentru că ești al nostru,
Pentru că intri primul în orice fel de foc.
Pentru că pui voința ca friu pentru dezastru.
Noi credem toți în tine, cum și tu crezi în țară,
Și îți dorim putere și milă și noroc.

La Zimnicea, acolo, trecînd printr-o fereastră,
Te aplecai sub ramă, ca orice om de rînd.
Și-odată cu această frumoasă modestie,
O patrie întregă ieșea din tragedie,
Printr-un simbolic cadru, spre-un ceas mai bun trecînd.

Așa îți șade bine, tu, Om de omenie,
Să semeni omenia, tipar de omenii,
Alături de durerea și de-ncordarea țării,
De oamenii, cu doliu pe suflete, ai țării
La rău, ca și la bine, de-a pururi să le fii.

Acum, cînd scriu, se umblă cu grijă prin mormane,
Se caută cu mina, atent și îndrăzneț,
Ființe vii ce morții i-ar fi trecut de praguri,
Ființe inocente zăcînd în catastrofă,
Se caută nu aur, se caută vieți.

Pe chipurile noastre, în vreme, va rămîne
Sigiliul de noblețe și-al panicii stigmat,
Noi sintem cei pe care i-a însemnat cu moarte
Cutremurul teribil din șaptezeci și șapte,
Cei ce, salvîndu-și viața, și țara au salvat.

Sint unii ce la viață au aspirat din moarte,
Cum vor putea ei viața s-o mai privească-n roz,
Cînd și-au săpat tunelul cu unghia-n ruină,
Cînd au știut să creadă în oameni și-n lumină
De vii luați din viață de munții de moloz ?

Din cînd în cînd orașul vuiește blind la zvonul
Că parcă se-aud șoapte sub nu știu care bloc.
Atunci, soldații pleacă, în pîlcuri de speranță,
Și mîngîie molozul și orice cărămidă
Să facă, presupusei vieți, un pic de loc.

Excavatorul scoate cu-ncetinea malul
Din locul necredinței în care a căzut,
Pe străzi apropiate se-agită rude triste,
S-ar mai putea o urmă de șansă să existe
Și, uneori, există : e viu cel dispărut.

Tu lasă-te cuprinsă în vorbe, tragedie,
Că ești sătulă, poate, să te hrănești cu morți,
Că prea ieși altă față, mereu o altă față –
Război, subdezvoltare, puhoie sau cutremur –
Din țarm în țarm destinul prea sincopat ni-l porți.

Eu am văzut copiii trecînd de tragedie,
Cum le-ar fi luat părinții un joc al morții, hid,
Ce lor nici nu le place să-l joace, nici nu-l uită,
A fost teribil jocul de-a moartea și de-a viața
Dintre copiii noștri, cei ce sint vii surid.

Pe alții, însă, jocul i-a stins pe totdeauna,
Ei ni s-au dat în grijă și au căzut în teasc,
Ce plin de întrebare mi-e creierul acuma
Și sufletul meu plînge aceste morți absurde,
S-avem adîncă grijă de cei care se nasc.

Păstrați, dacă se poate, o clipă de tăcere
Pentru acei ce-n moarte în clipa asta ies,
Și dacă-n miini unelte purtăm spre căutare
Noi tot în miini simțirăm și inima ce doare
Și ne privim pierduții, cu suflet recules.

Mai căutăm suflarea de om ce s-ar ascunde,
Mai căutăm al vieții prea subțirelnic fir,
Nimeni nu o să uite această omenie,
Și nici nu a fost vorba decît de omenie
Cînd noi am stat în calea uritului delir.

În fața voastră, oameni ai țării mele scumpe,
Mereu aflați în lupte și uneori în chin,
Cu ochii plini de lacrimi și cu mantaua ruptă,
Purtînd în păr mireasma molozului și-a ploii
În amintirea celor ce nu mai sint mă-nchin.

Le fie amintirea mai caldă decît viața,
Prea ne-am grăbit cu toții și ne-am vorbit prea rar,
Prea ne ucide ritmul fără sfîrșit al vieții,
Prea sintem totdeauna nu ținta, ci drumeții,
Ce numai de odihna finală au habar.

Mi-e dor de voi, prieteni uciși fără de vină,
Și cite nu v-aș spune de m-ați mai auzi,
Dar voi sinteți acuma doar amintirea voastră,
Sinteți doar umbra unei lumini care se stînsă,
Plutînd prin locul unde și noi cîndva vom fi.

Ni s-a fixat durerea în lutul ars al feței,
Vorbim fără de vorbe și plîngem fără plîns,
Și brusc s-au strîns atîtea anunțuri mortuare,
Ce singur simte moartea cu gîndul fiecare
Sicrie mult prea multe la fabrică s-au strîns.

Dar, doamne, acești oameni ce petreceau o seară,
O biată zi de vineri, ca oricare din veac,
Dar, doamne, acești oameni nici nu-și rostesc mirarea,
Ei pur și simplu încă nu înțeleg nimica
Și de aceea, poate, atît de tragic tac.

Un om pe care ceilalți l-au adunat din moarte
Cu ochii mari în frunte, curați ca doi copii,
A spus în prima clipă cînd a ajuns afară
«Nu m-am temut o clipă, aveam și-un veac răbdare,
Eram atît de sigur – știam că veți veni.»

Iar el știa aceasta din felul cum trăiește
Acest popor de oameni atît de chinuți,
Nici nu a fost nevoie să ceară ajutoare,
Nici nu a fost nevoie să spună că il doare,
De mult mai multă vreme spusese el : «Veniți.»

Spusese vorba sfîntă a omeniei noastre
Ce-nvinge orice moarte și orice cataclism,
Și oamenii veniră, doar fiindcă erau oameni...
Sint oameni ce există fiindcă există oameni,
Și nu li-i strînsă viața în chingi de egoism.

E greu și simt că gura mi-i neagră și amară,
Vroiam în acea noapte să fiu trifoi sau pom,
Dar cit există oameni născuți spre-a face bine
De nici o clipă-a vieții simt că nu mi-e rușine,
Cum nu imi e rușine că sint un simplu om.

Noi vom porni cu viața să construim tot viața,
Așa va fi cum spune crîncenul nostru gînd,
Cu moartea peste moarte și peste ele viața,
Cu viața peste moarte, cu viața-nlăcrimată,
Așa va fi, cu viața pre moarte trist călcînd.

Oameni care există

Timp de un ceas

Nicolae Moldoveanu a crezut că Bucureștiul nu mai există

În urmă cu numai două săptămâni am scris cronică expoziției de bijuterii deschisă la „Căminul Artei” de un grup de cinci artiști plastici. Unul dintre ei se cheamă Nicolae Moldoveanu și două din lucrările sale au fost reproduse în revistă chiar săptămîna trecută. În seara zilei de 6 martie televiziunea a dat secvențele dramatice ale eliberării din lumea celor morți a unui om mărunț și agil care, ieșind din gaura practică în zidărie și betoane de militari, a avut ambiția supraomenească de a se înălța în lumea celor vii singur, neajutat, cu propriile sale mîni. Miinile acestea erau ale lui Nicolae Moldoveanu, artist din generația medie, unul din cei mai buni meșteri moderni ai bijuteriei românești de artă. Am simțit, privind scena aceea răscolitoare, o mare frăție pentru Nicolae Moldoveanu, m-am gândit mereu la el ca la o răzbunare, ca la cea mai minunată răzbunare a fibrei umane contra luserului orb și a haosului, la pașura dimineții m-am trezit bruscat cu figura lui apărîndu-mi limpede înaintea, iar dimineții am început să mă interesez unde îl pot găsi și ce se mai întîmplă cu el. Firește, gîndul l-au mai avut niște colegi de breaslă, cum l-a mai avut, dealtfel, toată tara. Am discutat, înainte de a-l vedea, cu mulțime de oameni, ingineri electroniști, șoferi de taxi, un taxator de tramvai, un tîran. Vreau să spun că am simțit nevoia să vorbesc despre el. Eu cu artiștii aceia am făcut un fel de cauză comună. Fac o asemenea cauză cu toți cei despre care scriu cu simpatie. Moartea lui m-ar fi îndurerat adînc. Nu-mi place nici un fel de moarte, nici măcar moartea eroică. Cînd moare un om de se pare care scriu, și în care îmi pun gîndurile mele de bine, simt că mă duc și eu cu el. Mie îmi plac oamenii vii; ca să-i iubesc și să pricep cum trebuie rostul vieții mele trebuie să-i văd întregi și victorioși pe toți oamenii în care îmi pun nădejdea de frumos. Ei sînt voința mea. M-am dus deci la Spitalul militar central, unde a fost internat, cu credința că am să-l văd întreg și viu pe cît îl știam eu de viu, numai fibră și privire, numai nerv și inteligență. Și așa s-a și întîmplat: Nicolae Moldoveanu nu se găsea în pat. Ceruse, încă de dimineată, să plece acasă, în ciuda faptului că medicul ce-i supraveghea însănoșirea, conferențiarul universitar colonel dr. Traian Băndilă, îi recomandă, cu toată seriozitatea, să stea cuminte în pat și să-și asculte doctorii. El voia să plece, nu atît pentru că ținea să se întâlnească celor ce-i doreau binele, ci pentru că el, omul reînnoitor între vii, gîndea că ocupă patul unuia mai grav afectat de prăpăd. Tovarășul conferențiar universitar spune că situații de genul celor trăite de Nicolae Moldoveanu sînt urmate, de obicei, de o cădere a întregului organism. Ființa omezească își îndreaptă întreaga putere spre un singur scop și, odată scopul împlinit, ea suferă un șoc. Istoria are atîtea cazuri de oameni care au reușit, incredibil, să trăiască pînă în clipa în care au atîns țelul propus. Soldatul de la Marathon, de exemplu, ori curierul lui Napoleon, care a călărit cu ambele picioare retezate pînă ce a predat depeșa ce-o purta la sold.

Nicolae Moldoveanu își așteaptă soția într-un fotoliu, în biroul doctorului Băndilă. Poartă un costum negru de catifea ușoară, costum care-i accentuează subțirimea taliei. O mîna de om, s-ar zice, numai fibră și nervi. Fumează cu patimă, țigară de la țigară, bea cu patimă prima cafea, neagră și amară, conversează despre istoria lui cu multă cumpătare, cu gravitate, cu un umor tainic uneori. Costel Badea, cunoscutul sculptor ceramist, se găsea în seara de vineri împreună cu Dumitru Rădulescu și alți cîțiva în atelierul lui Moldoveanu, de la parterul unui bloc cu opt etaje din Strada Artei. Un bloc vechi, plin de fisuri. În câteva fisuri puteai băga palma. Prîfienii au plecat pe la ora opt, au rămas în atelier numai Moldoveanu și un student arhitect, pe nume Adrian Ionescu, să joace o partidă de șah. Atelierul nu era prea mare: un banc de lucru pentru ceramică și bijuterii, o bibliotecă, un fel de nișă-pat, construită din lemne groase și dulapi. Această nișă i-a fost salvarea. Adrian Ionescu a rupt-o la fugă, imediat ce și-au dat seama că blocul se surpă. Nicolae Moldoveanu a strigat după el să rămînă și să se vire în colț, sub construcția de lemn, solidă la înfățișare ca un podet de birne. Pe Adrian blocul s-a prăbușit după ce făcuse numai cîțiva pași. Pe Nicolae Moldoveanu lemnele l-au protejat, patul acela țărănesc i-a fost pavăză. A rămas pe jumătate țecăpăn, strîns în moloz și lemnărie, cu piciorul stîng apăsat de un obiect metalic, probabil chiuveța. Nu și-a pierdut nici o clipă cu-

noștința. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să închidă zdravăn robinetul buteliei de aragaz ce-o simțea în coaste. Totul, mai departe, a fost o pildă de inteligență, efort logic și încredere. În sine, în oameni.

Ce-i foarte interesant e că vorbele, primele vorbe rostite de Moldoveanu la ieșirea la lumină, au trecut repede, de la om la om, construind o legendă. În biroul doctorului Băndilă, la secția a II-a chirurgicală, se găseau, în orele în care Moldoveanu aștepta sosirea soției, doi ardeleni: fratele doctorului și un văr al său. Ei se uitau la Moldoveanu ca la o minune. După ce Nicolae mi-a arătat pe o schiță cum se găsea el acolo, în gaura de beton, fratele doctorului a cerut schița s-o arate acasă, în Mureș:

— E musai s-o vadă, să știe ce oameni teribili trăiesc în țara asta a noastră.

Nicolae Moldoveanu a ajuns un om-simbol. Iată ce a gîndit și care au fost acele vorbe care au trecut repede din om în om:

„Timp de un ceas sau poate mai puțin am crezut că Bucureștiul nu mai există, că acesta este sfîrșitul.”

Și apoi: „Nu sfîrșitul meu, fiindcă, vorbind foarte cîntil, nu soarta mea mă speria. M-am cercetat, am mișcat tot ce puteam mișca din mine și mi-am zis: bun, nu-i nimic spart. Cum sînt foarte subțire, cum am făcut ceva yoga, mi-am scos piciorul din pantoful prins sub chiuveță. Am închis bine butelia de aragaz. Am reconstituit în minte întîmplările și am știut cu exactitate în ce loc mă aflu, ce am în stînga și în dreapta. În spate aveam peretele, spre cap se găseau niște cutii cu scule și felurite materiale. Știam că după ele, după zidul de cărămidă, se găseau țevile de calorifer. Mi-am amintit că un om trăiește fără apă șapte zile, iar fără mîncare patruzeci. Mi-am zis: nu te grăbi, ia-o ușurel, să-ți ajungă benzina. Am început să aud curînd zgomote deasupra. Însemna că se umbla pe acolo, că mai trăiau oameni în București. Dacă mai trăiesc oameni, am să trăiesc și eu. Ei au să mă caute. Am ascultat atent și după o vreme am distins zgomote și hirjițuri ritmice. Acestea trebuiau să fie mașini, buldozere, excavatoare. Mi-am scos pantalonii, care mă incomodau, am bijbiit după o bucată de fier, am degajat un spațiu lîngă perete și am început să sap încet, cu răbdare, pe lîngă o cărămidă, întocmai ca Monte Cristo. Vroiam să ajung la țeava de calorifer, ca să dau semn afară că trăiesc. Nu mi-era teamă decît că, din greșeală, vreun buldozer avea să ia cușca aceea lunguiață, în care stăteam întins cu totul. După fiecare cărămidă scoasă mă odihneam. Metodic, să nu transpir, să nu mi se facă sete, să nu-mi pierd forțele. Cred că puteam să stau acolo șapte zile. Eu așa cred. Am ieșit după 45 de ore, nu mi-a fost sete, somn mi-a fost abia mai tirziu. Cînd zgomotele au fost destul de puternice, am încercat să mă fac auzit. Am stabilit un fel de contact cu cei de afară. M-am străduit să nu mă entuziasmez, să rămîn lucid, sub o stare de tensiune egală și nu prea înaltă. Știam că va trebui să-i dirijez pe cei de deasupra și așa s-a și întîmplat. Cînd au început să spargă betonul, praful mă sufoca, zgomotul mă zăpăcea. Respiram de-acum de multă vreme prin pulover, ca printr-un bandaj filtru. Am vorbit, printr-o spărtură, cu soldații, explicîndu-le ce și cum să spargă. Eu cunoșteam perfect topografia locului, așa putea spune că simțeam prin toți nervii pulsul pămîntului. Lumina care a pătruns brusc m-a descumpănit cîteva clipe. După socotelile mele, fiindcă ceasul nu avea fosfor, trebuia să fi trecut vreo două zile în cap. Am greșit doar cu trei ore. Trecuseră 45. Le-am cerut să mă lase să ies singur. O chestiune de demnitate. Mi-a părut rău că au sărit pe mine cu aparatul de filmat. Eram în chiloți, murdar. Eu sînt un om pudic. Aș fi vrut să mă uit puțin la oamenii care munciseră să mă scoată afară, să văd mai bine muntele ce-mi stătuse deasupra, să mă uit la ai mei, să văd ce se mai petrece acolo. Aș vrea să spun că schimbarea importantă care s-a petrecut în conștiința mea este legată de ceva ce l-aș numi mărunțul meu scepticism: eram îndemnat adesea să gîndesc că lumea e plină de meschinării, deși ar putea să fie atît de frumoasă. Acum am văzut că lumea e plină de oameni extraordinari. De-ați ști ce privire aveau soldații care se aflau în jurul gropniței mele! Nu, lumea nu e dominată de meschinărie, frumusețea lumii e un fapt real și e la tot pasul.

Sînt cam palid, sînt brăzdat de zgîriețuri, dar mă simt în puteri. Noi, artiștii decoratori, muncim mult cu forța brațelor, ca breslașii artiști de odinioară. Cînd doctorul mi-a spus că mă paște o cădere psihică și că sînt slăbit, i-am luat mîna și i-am strîns-o. Așa l-am convins că nu sînt slăbit, că greutatea mea, cincizeci de kilograme, ele nu spun cît poate să îndure și să înfăptuiască făptura umană, că nu contează decît voința omului. Eu trăiesc și plec acasă acum numai pentru că am crezut în mine și în toți ceilalți oameni, care lucrează la lumină.”

TUDOR OCTAVIAN

Salvată de sub ruine

după 2 zile și 2 nopți,

Ioana Milanovici,

împreună cu soțul ei,

speră s-o ia de la capăt

Intrăm în virful picioarelor într-unul din saloanele de la parterul Secției de chirurgie 1 a Spitalului militar central. Se află aici mai multe persoane salvate de sub dărîmături, dar numai o femeie e trează. Restul ocupanților salonului dorm, cu spaima sau cu durerea alinate de somnifere. Ioana Milanovici a stat sub ruinele blocului din strada Pictor Grigorescu exact 42 de ore, cifră care corespunde anilor cît a locuit la adresa respectivă, unde a venit, după căsătoria cu muncitorul textilist Marin Milanovici, de pe Popa Tatu numărul 36. Acolo a apucat cutremurul din 1940 care a fost — cum își amînteste — floare la ureche pe lîngă necazul de-acum.

— Cum a fost în '40?

— Eram pe Popa Tatu, tocmai ne căsătorisem, a început patul să se clatine și am fugit în curte, sub un platan. Cînd ne-am dumirit, trecuse cutremurul, iar în casă nu se spărsese decît o vază. Atîta tot.

— Dar acum?

— Acum ce?!

— Cum a fost?

Dă să plîngă. Am scăpat, zice. Amîndoi am scăpat, eu și soțul, au scăpat și doi vecini. Ne uitam la televizor, parcă era un film, cînd a început totul să se clatine. Am fugit spre scară, dar n-am apucat să ajungem pînă acolo că totul s-a prăvălit înaintea noastră și am rămas blocați între niște grinzi, alături de vecinii noștri, Marieta Ștefanco și Nicolae Stanciu.

— Și după aceea?

— Ne-am dat seama că s-a dărîmat

blocul și că sîntem prinși într-un spațiu îngust. Ne-am gîndit la vecini și am plîns nițel. Apoi, pe întuneric și ghemuți, că n-aveam loc în picioare, ne-am socotit cum să ieșim. Dar n-aveam cum, așa că am așteptat.

— Cît v-a fost de frică?

— La început ne-a fost, nu zic că nu ne-a fost, dar după ce s-au liniștit lucrurile am fost siguri că vom fi salvați. Totul era să avem aer și să nu ne pierdem cu firea. Stanciu s-a pornit să țipe, dar apoi s-a potolit. Țipa degeaba.

— Pînă la urmă ați avut aer.

— Am avut. Se vede că o fi tras vreun curent pe la ușă.

— Soțul ce făcea?

— Cum ce făcea?

— Chiar așa, ce făcea dînsul?

— Nimic nu făcea, doar din cînd în cînd îl simțeam că pune mîna pe umărul meu și mă bucuram. Însemna că n-a murit. De fapt, el a scăpat și mai ușor decît mine, care sînt zgîriată și lovită, mai ales la picioare, care mă dor. Rinichii îi am în mine ca două pietroaie.

— Apoi?

— Conteneste din plîns. Își șterge ochii.

— Apoi, continuă, n-a fost nimic multă vreme. Doar tăcere și sete. Foamea n-am simțit-o, dar setea ne-a chinat. Pe urmă, nu mai știu cînd, că pierdusem orice numărătoare a vremii, s-a auzit un zgomot. Stanciu a început din nou să țipe, dar iarăși n-a ajutat la nimic. Curînd, zgomotul s-a întărit și s-a repetat la zece-zece minute și bărbatu-miu, care cunoaște la mașini, a zis că e un buldozer.

— Cînd i-ați auzit bine pe salvatori?

— Cam cu jumătate de oră înainte de a ne scoate. Așa au spus dînsii după aceea, dar mi s-a părut mult mai mult. Atunci chiar că mi-a fost teamă să nu se miste betonul și să murim cînd eram ca și scoși. Dar n-am murit.

— Cine v-a salvat?

— Niște oameni buni. Aveau căști în cap, ca ăia ce lucrează la construcții. Eram foarte slăbită, nici nu l-aș mai recunoaște pe oamenii aceia, dar tot auzeam pe cineva strîgînd „tovarășe mai-ior”. Asta înseamnă, nu-i așa, că un maior ne-a salvat. Mai era acolo și fratele vecinei noastre, care venise tocmai de la Rădăuți, că de-acolo e dînsa. Așa mi s-a părut, că bine nu vedeam, după atîta întuneric. Cînd m-oi îndrăveni, am să-l caut pe maior și-o să-l multumesc.

Tace. Firește, îi pare rău după tot ce-a pierdut, agoniseala unei vieți, dar disperată nu e. Oamenii care ne-au salvat, zice, se vor îngrijii de noi și după aceea, că așa-i în țara României, viețile sînt la mare preț. O fi păcat de haine, de cele 4 costume de haine ale lui Marin, dar mai păcat ar fi fost de viețile noastre. Eu de-aia nici nu m-am temut că rămînem acolo, că știam eu că oamenii nu se lasă cu una, cu două, că ne caută și ne scot la lumină.

— Cum ați fost tratată în spital?

— Foarte bine. S-au purtat cu mine ca și cînd aș fi fost un copil, iar soțul, care stă la alt pavilion, a venit mereu și mi-a ținut de urît. Dar și ceilalți, niște flăcăi de sînt studenți au vorbit cu mine și m-au încurajat.

Ni se face un semn discret să plecăm. Am abuzat, deși Ioana Milanovici abia acum pare dispusă să se destăinuie. Ne luăm rămas bun și-i urăm, firește, sănătate. Sănătate să fie, ne răspunde, că restul vine de la sine. Pensii bune avem, casă am auzit c-o să ne dea statul, sănătate să fie!

OVIDIU IOANIȚOIA

pentru că există oameni

9 soluții și un adevărat front pentru salvarea unei vieți

Dimineața zilei de 7 martie. „Colina” dărâmurilor blocului cofetăriei „Scala” cunoaște o a doua — sau poate o a treia, a patra? — undă de febrilă animație care se transmite ca un curent electric de la ostășul aflat pe cea mai înaltă grămadă de moloz până la cetățenii care privesc înmărmuriți, din mijlocul drumului, desfășurarea dramaticelor operațiuni de salvare a vieților omenești care ar mai putea pîlpii sub tonele de piatră.

Salvarea nesperată din ajun a două femei, ingineră Delia Spiegel, de 36 de ani — și mama ei — de 78 de ani, a reaprins speranțele oamenilor care lucrează neîntrerupt de peste 50 de ore și iată că după încă o noapte s-a mai auzit o voce! O voce slabă ca o iluzie, o voce neverosimilă care se pierdea și parcă revenea, o voce adevărată totuși. O voce și un om viu. Da, nu mai încăpea nici o îndoială, fusese stabilită prezența unui alt om care mai trăia. Era ora șase dimineața. A început munca de apropiere a salvatorilor de vocea aceea venită parcă din altă lume. Oricît ar părea de curios, pentru salvarea posesoarei acelei voci, identificată ca fiind muncitoarea Florica Iordache, s-a organizat un adevărat front — un front pentru o viață! — încercîndu-se 8 soluții de scoatere a ei de sub dărîmături. Dar nici una din soluții nu era bună, fiecare dintre cele 8 includea riscul prăbușirii ruinelor atît peste femeia supra-vieuitoare, cit și peste ostășii care s-ar fi apropiat săpînd galerii spre ea.

Situația părea definitiv irezolvabilă. La cîteva ore după identificarea acestei noi supravieuitoare din fosta clădire a cofetăriei „Scala” a venit la fața locului tovarășul Nicolae Ceausescu, căruia i s-a raportat situația lucrărilor și lupta pentru salvarea vieții muncitoarei Florica Iordache.

— Trebuie s-o salvați cu orice preț pe această femeie! — a spus secretarul general al partidului. Trebuie încercate toate soluțiile pentru scoaterea ei de sub dărîmături.

Cercetînd el însuși cu atenție fiecare posibilitate de a acționa, tovarășul Nicolae Ceausescu le-a recomandat ostășilor să încerce salvarea femeii prin pătrunderea

în subsol, prin orice cale, cu prețul oricărui eforturi.

Au trecut 2 ore, 4 ore, 5 ore de eforturi teribile, emoționante.

Colonelul Gheorghe Buzatu, coborît de nenumărate ori prin diferite găuri săpate în moloz, a reușit în cele din urmă să ajungă în dreptul unui perete în spatele căruia se afla Florica Iordache, femeie de serviciu la cofetăria „Scala”, care tocmai spăla farfuriile în clipa producerii cutremurului. Un perete a cărui eventuală străpungere ar fi amenințat, prin prăbușire, și viața femeii și pe cea a soldaților care lucrau pentru salvarea ei.

— Înaintea oricărui cuvinte, cînd am ajuns lângă Florica, îmi spune colonelul Buzatu, ne-am dat mina — eu pe cea dreaptă, ea pe cea stîngă — printr-o gaură a zidului aceluia gros. A fost cea mai fericită stringere de mînă din viața mea. Am legat apoi o discuție cu ea, să-i aflu starea și s-o încurajez. Mi-a spus că mai rezistă, dar să ne grăbim. Mi-a spus că e din Dumitrana, că are 35 de ani, că e căsătorită, că n-are copii. Mi-a pus apoi tot felul de întrebări: „Ce face Nela?”, „Ce face tovarășul Cristescu?” Eu, bineînțeles, am răspuns că amîndoi fac bine, deși nu știu despre cine e vorba...

În acest timp soluțiile de salvare se dovedeau, una după alta, inefficiente. Trebuiau sparte un planșeu, un perete, dar riscurile erau foarte mari.

După al nu știu cîtelea „plonjon” în adîncul dărîmurilor, colonelul Buzatu descoperă în sfîrșit cheia salvării. Acționîndu-se cu mai multe ferăstraie de mînă — între care unul a fost folosit și de Florica Iordache însăși, pentru a-și degaja piciorul prins sub dărîmături — s-a creat, după 65 de ore de la producerea cutremurului, breșa minimă necesară scoaterii acestei femei de sub pămînt.

Vie, întregă, uluită, deschizînd, închizînd și apoi redeschizîndu-și ochii spre a-i privi pe cei din jurul ei, în ochii cărora a țîșnit, lucitoare, lacrima solidarității noastre umane.

În mijlocul unui oftat de ușurare general, aud, ca prin vis, observația trimisului special al canalului 1 al televiziunii franceze, Bernard Bleicher:

„Vous, les roumains, vous êtes un peuple très courageux et vraiment très uni.” (Voi, românii, sînteți un popor foarte curajos și într-adevăr foarte unit.)

Aveți dreptate, domnule Bleicher. Ne-ați înțeles bine pe noi, românii.

MARIUS POPESCU ■

Printre străini ca printre frați

Natalia Covaci este unul dintre cei cîțiva supraviețuitori din blocul de douăsprezece etaje care a fost pe strada Brezoianu la numărul 7. Stă întinsă în pat, pe un cearșaf alb ca zăpada, de pe care n-a avut încă nimeni vreme să smulgă eticheta cu prețul, și e învelită cu o pătură albastră, nouă și ea, așa cum i-a fost dată de la administrația complexului studențesc Regie. Femeia vorbește limpede, curat, fără poticneli. Atîta doar că nu poate merge.

În seara aceea se afla în casă. Se pregătea să se culce. Cînd-a început — nu numește ce a fost, spune doar atît, „cînd a început” — se afla lângă fereastră. Nu mai știe cum a reușit s-o deschidă. S-a aruncat pe geam așa cum era îmbrăcată, în cămașa de noapce. Ședea la etajul 1. În cădere, și-a fracturat un picior. În urma ei, blocul s-a prăbușit. Nu-și poate explica, și nici nu caută o explicație, cum a reușit să scape chiar și după ce sârșise afară. Băiatul ei, Andrei, care tocmai se întorcea din oraș, a găsit-o acolo, în stradă. Cu o mașină particulară a dus-o la Spitalul Brîncovenesc. Acolo i s-a oprit puternica hemoragie ce se produsese în locul fracturii. Simbătă, în revărsatul zorilor, au ajuns în Drumul Taberei, la o familie prietenă care i-a găzduit. Duminică au primit repartiție de la I.C.R.A.L. Cotroceni pentru Complexul studențesc de la Regie. Aici locuiesc, în aceeași cameră, mama și fiul. Provizoriu, desigur. Colegii ei de la Direcția regională C.F.R. București i-au promis că toată alergătura pentru obținerea unei noi case o vor face ei. Aceiași colegi o vor ajuta în reconstruirea unor acte, intrucît Natalia Covaci nu mai are nici buletin de identitate. Și tot ei i-au adus haine: un palton, o jachetă, pantofi. „Faptul că nu pot să merg nu mă deranjează, îmi spune. Știu că mă voi face bine. La urma urmei, nu e decît o fractură”. Așadar, Natalia Covaci simte că o poate lua de la capăt și că viața ei trebuie să revină treptat la normal. Așteaptă să se însănătoșească pentru a merge la lucru. Cînd muncești, te iei cu treburile, cu alte griji, mai uși, zice. De uitat, bineînțeles, nu va uita niciodată. Dar nu va mai vedea atît de des, cel puțin, ceea ce a văzut în seara cînd s-a aruncat pe geamul locuinței ei și după ce a apucat pămîntul în mîini a întors, instinctiv, capul.

La același etaj, în căminul studențesc F, la camera 215, ușa era puțin întredeschisă. Trei femei se străduiau să dea mîncare unui copil și discutau eu aprindere între ele. Marta Munteanu, asistentă la Spitalul studențesc, Rodica Dumitrescu, tehnician la punctul stomatologic al complexului, și Gherghina Iordan, bucătăreasă la cantina apropiată. Aud că au fost chemate de un student alarmat de plîsul prelungit al copilului care se afla singur în cameră. Femeile au venit în grabă și s-au lămurit că micuțului, de fapt, îi era foame. Aduseră lapte de la cantină și acum îl hrăneau așa cum se pricepeau. Apare în cele din urmă și mama copilului, Bulbanu Cornelia, cu încă doi copii după ea, de 4 și de 2 ani. Cel lăsat în cameră avea două luni. Dormea, atunci cînd femeia plecase să cumpere ceva de mîncare. Pînă în seara zilei de 4 martie Cornelia Bulbanu a locuit în strada Apolodor nr. 27. Era la serviciu, la Filatura „7 Noiembrie”, în schimbul de noapte. Pe cei trei copii îi lăsa la o vecină. Acolo i-a găsit și i-a îmbrățișat în acea noapte, dintr-o dată pe toți trei.

Intr-altă cameră, Nicolae Dogan tocmai se pregătea să plece la serviciu. Se prezintă drept artist instrumentist. A locuit la „Nestor”. În seara cutremurului n-a fost acasă, bineînțeles. A venit însă într-o fugă. Toată noaptea a stat acolo. Pînă au apărut echipele de ordine a încercat, împreună cu alții, să salveze ceea ce mai putea fi salvat. Acolo a stat și în cursul zilei de sîmbătă, și în noaptea care a urmat. Un prieten l-a invitat să vină să doarmă la el, dar n-a vrut. Era singur, avusese acolo, în blocul acela, o garsonieră. În același bloc fuseseră însă atîția oameni cunoscuți lui. Abia duminică s-a îndepărtat. N-a dormit însă nici în noaptea de duminică spre luni fiindcă, spune, are impresia că nu mai poate să doarmă. Speră doar să cadă frint, odată, de oboseală, într-un somn lung.

511 oameni fuseseră cazați în căminele studențești de la Regie pînă luni după-amiază. Încă 1300 de locuri au fost pregătite în căminele E, F și P. După cum îmi spunea Ioan Beu, șeful comandamentului de cazare a sinistralilor, trei lucruri au însemnat în această tragică întimplare ajutor concret pentru oamenii rămași fără un adăpost: să aibă unde pune capul, să aibă ce mînce și să li se asigure asis-

tență sanitară. În privința locurilor de cazare, cum spuneam, nu sînt griji. În ceea ce privește masa, de asemenea. Oamenii asupra cărora s-a abătut direct și din primele clipe nenorocirea, pot minca la cele două cantine ale complexului.

În ce privește asistența sanitară însă comandamentul a avut mai multe dificultăți de înfruntat. Practic, dispensarul complexului nu putea face față noilor categorii de oameni cazați peste noapte în aceste cămine. O mică policlinică de pediatrie s-a alcătuit cu specialiști din oraș și cu ajutorul competent și inimos al studenților mediciști. Toți studenții de la Regie, de fapt, s-au împărțit în două grupe. Unii au plecat în oraș, alții au rămas pe loc. Treizeci și cinci de politehniști, de exemplu, s-au oferit voluntari pentru degajarea ruinelor blocului „Scala”, unde, cred unii dintre ei, un coleg al lor ar fi fost prins sub dărîmături. La un bloc din piața Rosetti lucrează alți 45 de studenți de la Facultatea de tehnologia construcțiilor de mașini, iar 80 de studenți de la mecanică au mers la un bloc din strada Brezoianu. Încă 40, pentru a continua aceste exemple, se află în Piața Romană și au ajutat la evacuarea unor clădiri. Mulți au rămas însă, cum spuneam, pe loc. La serviciul de pediatrie organizat ad-hoc ori pentru a-i îndruma pe oameni și a-i ajuta cu ceea ce le stă în puteri. Se tinde, dealtfel, îmi spunea Pătru Macavei, în anul 3 la Facultatea de mecanică, să fie repartizat cite un student pentru fiecare familie care-și găsește aici un acoperiș. La Regie, studenții s-au organizat în 3 schimburi și-i primesc pe sinistralii la orice oră din zi și din noapte.

Alături, la complexul Grozăvești, lucrurile stau asemănător. Studentele Doina Enache, în anul 4 la Facultatea de farmacie, și colega ei, Sofia Nicolae, din anul 3, n-au pus capul pe pernă de trei nopți în șir. Oboseala li s-a întipărit sub ochi ca niște pecetei vineții. Doina Enache e președinta comitetului căminului E. „Simbătă la prînz, îmi spune ea, au venit de la sectorul 4, de la Consiliul popular, și ne-au spus că vor caza aici. În aceeași zi au venit 18 oameni. Ieri, duminică, încă 120. În total avem ocupate 30 de camere. Încă 15, cu 80 de locuri, se află în curs de eliberare. În mai toate camerele eliberate fetele au lăsat unele obiecte necesare, care le aparțineau: veselă, fierbătoare de ceai și cafea etc. Impresionant gestul unor studenți arabe care au venit și ne-au spus că ele s-au hotărît să stea mai multe la un loc și să ne elibereze astfel 4 camere”.

Ca o adevărată soră sau fiică a lor, Doina Enache îi primește pe cei care vin aici să-și găsească un ajutor și-i cazează în schimbul buletinului de identitate și buletinului de trimitere de la Consiliul popular dîndu-le, atentă, rîbdătoare, toate lămuririle de cuviință: de unde și cum pot lua masa, cum pot solicita intervenții sanitare etc. Am văzut cum a primit-o pe Alexandrina Mihăescu, de pildă, o femeie de 71 de ani, condusă de o prietenă intrucît ea, purtînd ochelari cu dioptrii 20, nu poate vedea mai mult de cîteva palme în fața ei. A locuit pe strada Apolodor la numărul 29. „Casă mică, maică, casă mică și cu lemne aveam. Dar alături a fost un bloc cu 8 etaje. El a venit peste curtea și casa mea. A rămas doar camera din față, unde mă aflam eu atunci. Acolo am rămas închisă pînă au venit pompierii și soldații și m-au scos. Am stat vreo oră în stradă și-am înghețat, că eram doar în pijama, și-am cerut voie la un tovarăș milițian să intru iar în casă, adică în camera aia, și să-mi iau paltonul. Și dînsul a zis, da, mergeți, dar cu mine, dar a intrat el singur și mi l-a adus. Pe urmă am stat iar pe stradă, pînă m-au luat niște vecini, înspre dimineața, la ei. După ce s-a luminat bine de ziuă m-am dus iar să văd ce e; se lucra la salvare, și simbătă la prînz din casa mea nu mai era nimic. M-am dus la vecini, la Constantin Mărășescu și soția lui, la numărul 21, și n-am mai ieșit de acolo pînă acum, cînd a venit prietena mea și m-a condus pe la Consiliul popular și pe urmă aici. Cit voi sta aici nu știu, dar văd că fetele astea, studentele, sînt tare cumsecade. Și eu sînt licențiată, am făcut literele și filozofia, dar n-am intrat în învățămînt, toată viața am fost contabilă la C.E.C.”.

Desigur, la Regie și Grozăvești oamenii sînt cazați provizoriu. Sînt oameni care au avut o casă și acum n-o mai au. Dar vor trebui să aibă, desigur, și de acum încolo o casă a lor. În funcție de prioritățile care se impun, în funcție de posibilitățile care există. Este sigur însă că pe drumul acesta dintre casa pe care au avut-o și cea pe care o vor avea, s-au întîlnit cu oameni.

DUMITRU ELIADE ■

Florica Iordache se reîntoarce la viață

Militari, ostași ai Ministerului de Interne, membri o armonioasă armată română, la datorie acolo

Militarii - ca întotdeauna, la datorie!

Iată un lucru pe care ni l-a povestit soldatul Mircea Nemigean, de felul său din Gura Humorului, de prin părțile Sucevei. Aflat în noaptea de 4 martie de santinelă chiar pe acoperișul unui important obiectiv militar. „Eram pe acoperiș zice, adică deasupra etajului șapte. Noaptea era destul de luminoasă și de văzută puteam vedea până departe. Numai că o dată parcă n-am mai simțit acoperișul sub picioare. M-am apucat însă bine de ceva și cu ochii numai primprejur, să vad ce se întâmplă. Dar nu-mi puteam crede ochilor. Cit vedeam cu ochii, toate blocurile se clătinau de parcă li se făcea vânt cu mina. Cum să vă spun eu — era așa, cum e pădurea minată de cea mai groznică furtună. Și toate clădirile se inclinau de-o parte și de cealaltă ca și copacii pe furtună. Apoi a venit un vânt puternic, de era și așa să mă dea jos. S-a dus, dar apoi s-a și întors înapoi, de data asta cu miros greu de ars. Și p-ormă s-au stins toate luminile și-am zis — gata, cred că-i gata orasul!”

La nici o oră după seism, căpitanul de miliție Constantin Sergiu se afla la postul său. Fiind ani de zile sectorist pe strada Hristo Botev, a fost omul care a cunoscut cel mai bine blocul de la numărul zece, năruit cu multe sale etaje în plină stradă. A rămas până în seara zilei de duminică, în picioare, la datorie — complet răgușit, cu hainele albe de moloz, bărbos, cu ochii înroșiți. A plecat și-a dormit cel mult trei ore. Dimineața era înapoi, cu hainele bătute cu bățul, intrucât peria, ne spunea, mai mult întinde praful de moloz. Plutonierii majori Marin Rădiță și Simion Enea, de la Circa 5 miliție, se aflau la ora catastrofei în mașină. Au oprit pe Calea Moșilor la nr. 135, unde au salvat o femeie, apoi s-au îndreptat în plină viteză spre sala de cinematograful din apropiere, au forțat ușile și au evacuat în ordine oamenii de acolo.

Chiar înainte de miezul nopții, la sediul Ministerului Apărării Naționale, la Inspectoratul general al miliției, la Inspectoratul miliției municipiului București s-au format cu mare repeziune comandamente operative. La Miliția Capitalei, în care am intrat și noi la numai câteva minute după miezul nopții, generalii Rusu și Zavera, colonelul Ciobotaru, comandantul serviciului de intervenții operative, luaseră deja primele măsuri de mobilizare a efectivului. Clădirea, s-a văzut puțin mai târziu, nu era deloc în afara oricărui pericol, dar activitatea se desfășura cu același calm, cu ordine și disciplină. S-au format câteva echipe, având următorul program: 16 ore lucru, 8 ore liber — dar nu putine au fost cazurile când programul a fost încălcat, în detrimentul orelor de somn, desigur.

Când am fost la Ministerul Apărării Naționale unul dintre ofițerii prezenți ne-a informat că numai șansa l-a ferit de la moarte pe tovarășul general Niculescu care, aflat în birou, era cit p-acă să fie zdrobit, la peste 60 de ore de la cutremur, sub un zid interior, care s-a năruit aproape din senin. Nu trebuie să uităm că între cei loviți de cutremur s-au aflat și destule cadre ale armatei sau ale miliției. Și totuși, oamenii aceștia s-au găsit la puțin timp după seism din nou la datorie de multe ori ignorând până și situația din casa proprie. Miile de militari din unitățile aflate în București au luat, cum bine a definit un ofițer, adevărate poziții de luptă în noaptea de 4 spre 5 martie. Poziții pe care, de altfel, nu le-au părăsit decât după aproape 24 de ore de luptă, continuă, timp în care s-au aflat întotdeauna chiar în inima celor 122 de puncte de foc — am numit clădirile distruse sau foarte grav avariate din Capitală. Și să nu uităm că, fiind primul schimb, acești bravi n-au apucat atita vreme să ia în gură nici măcar un biscuit sau un pahar cu apă. Dar cine mai avea timp pentru suferința proprie?

Pe Bulevardul Republicii, detașamentul de militari condus de maiorul Vasile Olteanu a dus acea bătălie dramatică pentru salvarea supraviețuitorilor. Întorcând mormanele de moloz, grinzile prăbușite. Una după alta, victimele erau scoase de sub dărâmturi și urcate în mașina salvării. La un moment dat, doi locotenenti, frații Marin și Valentin Cernea, au deslușit în întunericul nopții, chiar la picioarele lor, o femeie cu brațul încâtușat de strânsoarea unor bolovani de beton. „Țăiați-mi mina, implora femeia, dar scoteți-mă de aici!” Cu grijă, cu deosebit efort, militarii au scos supraviețuitoarea, dar și brațul i-a rămas întreg. Pe strada Al. Sahia, la numărul 1-3, 73 de militari, comandați de maiorul Gheorghe Dumitru, împreună cu

doi companii de gărzii patriotice de la Întreprinderea Electronica, au salvat zece de oameni. Între ei, un copil de zece ani, acum în afară de orice pericol.

Pînă duminică spre ora prinzului, secțiile de miliție din Capitală raportaseră un număr de 122 de clădiri distruse, 67 în pericol și 785 avariate. De asemenea, un număr de 518 victime, dintre care însă 273 neidentificate. Apoi au început minunile...

Pe strada Colonadelor, la numărul 3, un bărbat și o femeie sînt scoși de sub dărâmturi după aproape 48 de ore de groază. Se presupunea că sînt ultimii supraviețuitori. Dar ostașii continuă, riscîndu-și de multe ori viața, făcînd totul pentru o șansă cit de mică. Speranța li se va împlini. După patru ore de muncă îndrîjnită, este salvată o fetiță. Numele ostașilor: sergent Petru Duhaia, caporal Marin Mircea, soldații Nicolae Doroga și Matei Sandor. Pe strada Apolodor, după multe ore de muncă, militarii din detașamentul condus de locotenentul major Ion Urzică, folosînd frîngiții sau strecurîndu-se prin puținele căi de acces, salvează patru oameni răniți. În clădirea care adăpostea barul Continental, colonelul Constantin Velîșcu, genist de meserie, coboară prin cusca liftului pînă în încăperea barului de noapte. Se presupunea că acolo ar putea exista oameni, prinși ca într-o capcană. Surpriză! Nu e nimeni. Mesele sînt neatine, paharele au rămas cu buza în jos. Nici în cabina actorilor nu e nimeni. Debaraua e plină cu băuturi, rămase ca prin minune întregi. Deasupra, unul dintre cele mai falnice blocuri nu mai este decît un urias morman de moloz. Și totuși, din el este scoasă în noaptea de 6 spre 7 martie o femeie, supraviețuitoare la mai bine de 48 de ore după cutremur, iar în dimineața zilei de luni, 7 martie, este găsită o fetiță de numai 6 ani, care încă vorbea. 150 de militari în termen și peste 100 de membri ai gărzilor patriotice lucrează încontinuu.

La Spitalul militar central, colectivul condus de general-maior doctor Gheorghe Niculescu, șeful secției de ortopedie și traumatologie, practică în numai două zile și jumătate peste o sută de intervenții grele. Primele au început la lumina lămpilor de gaz și a lanternelor. Cele mai multe sînt urmare a unor politraumatisme, cu fracturi, comotii, leziuni asociate. Sindromul cel mai frecvent se numește pur și simplu zdrobire. Sînt aduși oameni care au rămas zece, cincisprezece, optsprezece ore îngropați sub ruine. Și, majoritatea, sînt salvați. La blocul căzut în cartierul Militari, soldații au găsit noaptea, printre dărâmturi, un copil de-a bușilea. Are abia un an și câteva luni. Printre-o operație grea, dar plină de satisfacții, medicii i-au salvat și mama. Transcriu citeva nume, cu siguranța că, de fapt, ar trebui să notez tot colectivul spitalului: colonelii doctori Al. Dăncuțoiu, D. Baciu, P. Popescu, lt.-colonelii dr. C. Babolea, S. Savu — oameni care n-au apucat să doarmă mai mult de 10 ore în trei zile, groznic, de gardă continuă. De asemenea, sora sefă Ana Ciobotaru, sau medicul radiolog Viorica Dumitrescu, cea care a făcut peste 400 de radiografii în acest timp, de extremă necesitate și urgență desigur.

„Aș dori să nu-i uitați pe elevii de la facultatea de medicină militară — ne spunea generalul-maior Gh. Niculescu. Practic, nu știu ce m-aș fi făcut fără ei, mai cu seamă că unii au rămas în permanență în spital, uneori peste 24 de ore”. Nu-l uităm nici pe cei 145 de elevi ai Școlii de ofițeri de rezervă din Capitală, care au donat o mare cantitate de sânge spitalului, gest cu atita semnificație în asemenea momente.

Și alte exemple de dăruire ostășească — atitea cazuri incit s-ar putea scrie desigur un roman.

La blocul cofetăriei Casata, în dimineața zilei de 6 martie, ostașii au scos un copil de numai 6 săptămîni, aflat deci sub ruine de aproape 45 de ore. Copilul fusese luat în brate de bunica, care decedase salvîndu-i viața. Transportat la Spitalul central de copii de către asistentul medical Andrei Popescu, copilul a fost readus complet la viață. Tatăl său, avocatul Aurelian T. Radu, era aproape înnebunit, adică într-o stare greu de definit între bucurie și suferință. Pe strada Tudor Arghezi, în dimineața de luni, 7 martie, în prezența secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, ostașii l-au smuls morții pe studentul Lolică Stoian, în vîrstă de 22 de ani. Trecură exact 60 de ore de la cutremur!

Cităm dintr-o listă alcătuită aproape la întîmplare. Exemplar s-au comportat și căpitanii Radu Panaiteșcu și Constantin Selaru, maiorii Nicolae Rotăriță și Ion Popescu, locotenent colonelul Nicolae Costache, plutonierul major Ștefan Oncescu, plutonierul adjutant Tudor Boșca și încă alții, o multime — toți cadre ale Ministerului de Interne. Acești luptători exemplari au pus deseori mina în ajutorul celor care înlăturau dărâmturile, fără a-și neglija însă celelalte sarcini, specifice meseriei lor. S-a vorbit deseori, în momentele dramatice pe care le-am trăit, de omenie, de ajutorul dus pînă la sacrificiu pentru salvarea vietilor omenesti și a bunurilor îngropate sub ruine. Tot aici va trebui să vorbim însă și despre neomegie. Există momente în viață cînd ești om sau ești neom — cînd trebuie să te hotărăști, cînd nu mai există nici un subterfugiu. Între militarii despre care am vorbit — fie ei din armată sau din miliție — am întîlnit numai oameni adevărați, și uneori, de fapt adesea, chiar eroi. Momentul acesta de mare cumpănă i-a transformat foarte repede din eroi potențiali în eroi pur și simpli. Același moment de răscurce a adus însă primprejurul clădirilor celor mai lovite de cutremur și alt fel de oameni, un fel de hiene care încercau să profite de dezastre. Oamenii miliției i-au detectat repede, acționînd în consecință. Au fost imediat trimisi la arest Petre Roman, Nicolae Tudorache și Constantin Brîscaru (care au încercat să fure bunuri din ruinele blocului situat deasupra restaurantului Dunărea), Ștefan Păpănică (a încercat să fure un radio și citeva obiecte de îmbrăcăminte de la blocul „Scala”), Ene Fane și Laurențiu Boldi (de la blocul de pe strada Brezoiului), Butuc Nicolae și Radu Gheorghe (de la blocul de pe strada Bibliotecii și, respectiv, bulevardul Păcii), Marin Ilies (lucrător la I.C.R.A.L., care s-a prefăcut că dă ajutor, la blocul de deasupra barului Continental, fiind surprins în flagrant delict de elevul caporal de miliție Sandu Zaharia) — în general oameni fără ocupație, mereu în căutare de cîștiguri ușoare. O parte au fost deja judecați după legile cerute de o astfel de situație limită.

La ora cînd încheiem aceste rînduri, militarii din forțele armate și din cadrul miliției continuă, alături de gărzile patriotice, de oamenii muncii, eforturile pentru înlăturarea efectelor cutremurului, acționînd cu spirit de răspundere și sacrificiu pentru normalizarea situației în zonele calamitate. Ca întotdeauna, ei au răspuns prompt la chemarea adresată de tovarășul Nicolae Ceaușescu, comandantul suprem al forțelor noastre armate, aflîndu-se la datorie în chiar miezul evenimentelor.

DUMITRU GRAUR ■

„Dacă blocul meu e întreg, nu trebuie să-i ajut pe cei care sînt sub ruină?”

Sîmbătă 5 martie, ora 9. Transformate, după citeva secunde de groznică zvircolire tectonică, într-o sinistru jocărie ciclopică, cele două blocuri de deasupra fostului bar „Continental” seamănă cu un mușuroi straniu, deasupra căruia oameni — ostași și civili — încearcă să dea de urma celor ce, se pare, supraviețuiesc sub ruine. La poalele acestor blocuri, oameni bijbiind aerul colbit al împrejurimilor, buimaci încă de zguduiri la care au fost martori. Trotuarul blocului de vizavi, rămas în picioare, pare peronul unei gări unde oamenii — bătrîni și tineri, femei și copii — așteaptă parcă un tren ce nu mai vine de nicăieri. Pe jos, lucrurile cele mai diverse stînd toate la un loc, ca într-o bizară pictură suprarealistă: ochelari spartii, pășari împăiate, capace care nu mai astupă nimic, abajururi, chei răzăcite și clante rupte, cărți și colecții de reviste jupuite, albume de familie, haine și covoare mototolite și zdrențuite, picioare de fotolii și pantofi stingheri și, ici colo, rămase întregi ca prin minune, cite o farfurie sau cite o oglindă prin care se reflectă absent o lume de coșmar.

...Pe o rămășiță de taburet, un bătrîn în picioare cu un pantof tip „Romarta”, iar în celălalt cu un soșon, își pansează în neștire mina stîngă; ochii înroșiți plutesc într-o lacrimă mare, nerostită, prin care privesc în sus, cam la o înălțime unde, în urmă cu citeva ore, fusese locuința lui. O pală de vînt urcă două-trei coli de hîrtie în aer, ca pe niște zmeie, usurîndu-i bătrînului apreciere înălțimii la care avusesse balconul. În seara sinistrului fusese în casă, în pat, la televizor. Și deodată!... „Deodată, m-am trezit în stradă, taică, cu pat cu tot — zice el. Cu acoperișul deasupra capului. Au venit dimineața niște tineri și m-au scos. Dar baba e tot acolo sus. Pe unde vezi hîrtiile alea. Adică, nu, că acum ea e jos, sub dărâmturi!”

— Și dumneata cum ai scăpat?...

— Uite, c-am scăpat. Dar ea, Eufrosina, a rămas acolo... Și bătrînul, pe numele lui surprinzător Otel Mihai, continuă să-și panseze rănile, în neștire, plîngînd și uitîndu-se în sus, unde, pînă ieri, stătuse el cu Eufrosina lui.

De partea cealaltă a blocului, o mașină de pompieri, ridicîndu-și scara rulantă pînă la înălțimea etajului al treilea, de unde, pe fereastră, e coborîtă, într-o pătură, o femeie. Părul albit brusc, fața palidă lasă să se vadă ceva din spaima prin care a putut trece un om prins o noapte între dărâmturi.

Cei doi tineri care o coboară încet, cu băgare de seamă, nu se lasă atrași în discuție. În ciuda tinereții lor (în jur de 20 de ani) par, sau chiar sînt în adevăr, niște bărbați prinși de treburi, pentru care discuția cu reporterul e un lux ce nu și-l pot permite, atita vreme cit sub dărâmturi poate mai e cineva viu, care are nevoie de ajutor.

— Vorbii cu Teo! — îmi aruncă în treacă unul din ei, după care urcă din nou, în grabă, scara rulantă.

Iar Teo este și el un băiat de nici 20 de ani, alpinist în timpul liber, care acum se plînge, în minutul care mi-l acordă, că n-are o funie și nici ustensilele pentru escaladare, ca să poată trece peste prăpastia dintre două apartamente. De la ora 10 noaptea, de cînd e aici, a salvat împreună cu colegii săi, toți tineri, veniți să dea o mină de ajutor oamenilor aflați în primejdie, mai mult de zece persoane. Pentru unele a fost nevoie să ridice în spate cite o grindă de beton, pentru ca victima să poată fi trasă afară, pentru altele a trebuit să minuiască aparatul de sudură și bomfaierul...

Cot la cot cu el, un alt tînăr, Mircea E., deși bolnav de reumatism poliarticular, înfruntă cu îndrăzneală riscul pe care îl implică o escaladare ce ar pune probleme și unui alpinist de performanță. Îl întreb de ce o face, și îmi răspunde curat, aproape întrebător: „Dacă blocul meu e întreg, nu trebuie să-i ajut pe cei care sînt sub ruină?”

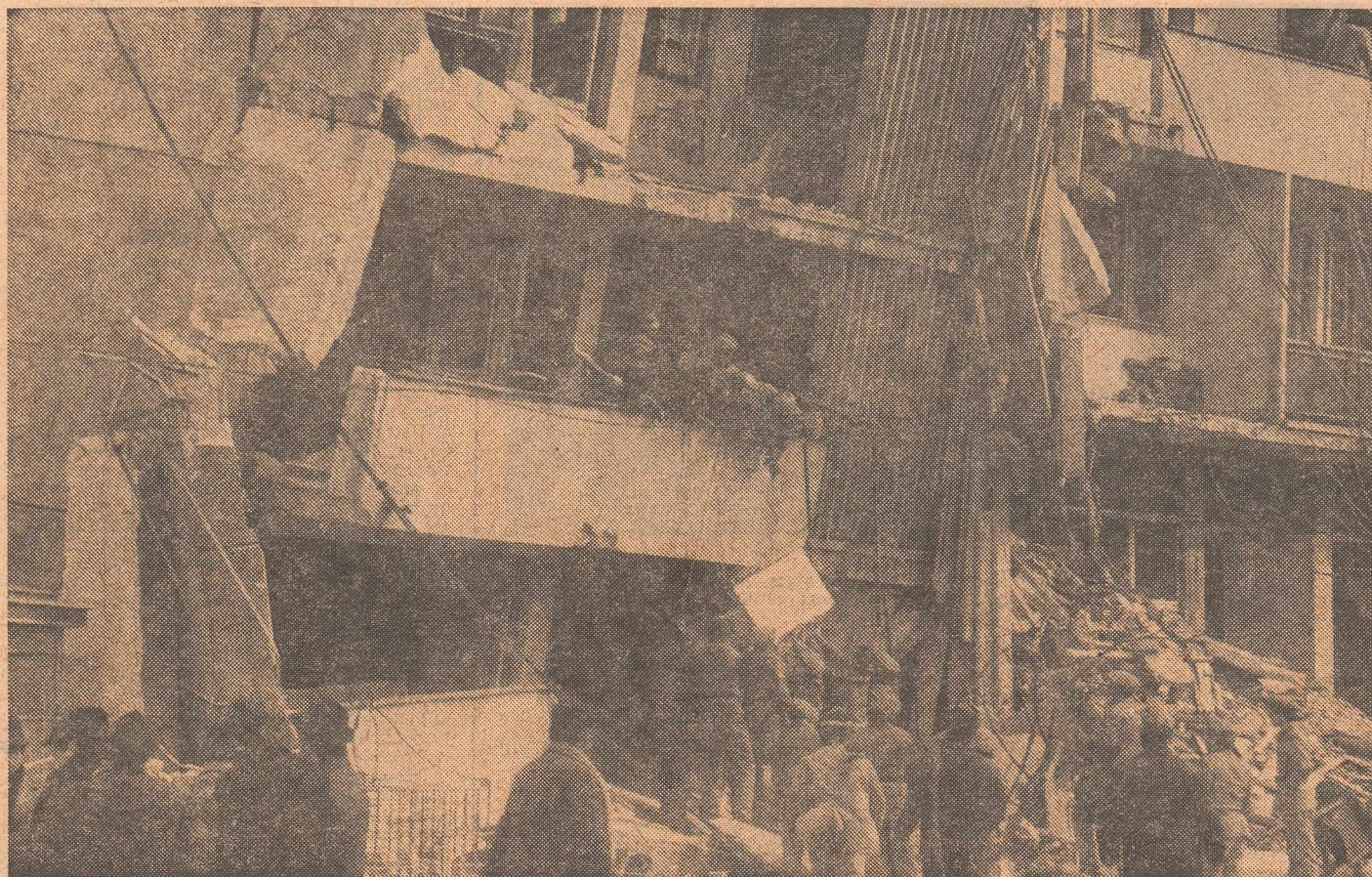
Ce să răspunzi unei asemenea întrebări? Mă mulțumesc să-i string mina — o mină mare, asprită de colții zidurilor potrivnice, și să privesc în ochii aceștia calzi și umani care în beznă unui cotlon au descoperit o fetiță de 6 ani. Doinița, ce-și striga în șoaptă mama, rămasă undeva printre ruinele învălmășite.

Luni, la trei zile de la declanșarea sinistrului, brigada celor șapte își îngăduise, în sfîrșit, citeva ore de răgaz, pentru ca, în scurt timp, să pornească din nou la scrutarea ruinelor unde — spun ei — nu se poate să nu mai existe viață.

ION ROȘU ■

ai gărzilor patriotice, toți oamenii muncii — unde o cere țara, unde le-o cere comandantul suprem

Adevărați frați

Caut citiva oameni eroi: voluntarii. Cei care din momentul producerii cutremurului, fără să mai știe cite zeci de ore au trecut peste ei, și-au oferit întreaga lor ființă salvării persoanelor sinistrate, scoaterii de sub dărâmturi a răniților, a victimelor. Mă aflu în fața unui munte de moloz care a fost până în seara zilei de 4 martie blocul în care se afla cofetăria „Casata”, de pe bulevardul Magheru. Ochiul vede și refuză imaginea, mintea abia de conștientizează dimensiunea dezastrului. Nicolae Mihalache, șeful secției organizatorice de la Comitetul de partid al municipiului București, îmi spune că aici, ca în toate părțile Capitalei lovite de cutremur, se află foarte mulți voluntari: vecini ai celor sinistrați, prieteni, rude, elevi și studenți, muncitori veniți din industrie și agricultură, șoferi, tractoriști, buldozeriști, excavatoriști. S-au constituit în echipe și îndrumați de specialiști, lucrează până la epuizare la evacuarea a ceea ce a mai rămas din această clădire și din locatarii săi. Stau de vorbă cu citiva dintre ei și aflu că duminică, la orele 11 și 20 de minute, Marin Popa, 33 ani, în timp ce lucra la etajul al doilea, a observat o mină de copil sub o canapea. „L-am chemat pe colegul meu, Ion Stan, și am tras cu multă atenție de canapea. Era o fetiță de circa 8 ani. Nu știu, nu mi-am putut da seama dacă era vie sau moartă. Cineva mi-a spus că la salvare încă îi mai bătea inima”.

Gavril Ungureanu este tot voluntar. Îl caut, dar se află sus, într-o nacelă, un fel de cuscă metalică legată de cirlișul unei macarale și, fiind sudor, taie cu aparatul de sudură legăturile firave de oțel beton, de care abia se țin citiva pereți și citeva plafone. Ieri, ca prin minune, Gavril Ungureanu a salvat o fetiță de cinci sau șase săptămâni. Despre fapta aceasta emoționantă îmi relatează Ștefan Tal, secretarul comitetului de partid de la Întreprinderea de construcții speciale (I.C.S.I.M.), șeful unei echipe de voluntari: „Gavril este nepotul meu și ieri se afla cu alți voluntari la etajul opt. La un moment dat au observat o bătrână care fusese lovită de un perete și trântită cu fața la podea. Au ridicat-o și sub bunică se afla fetița. Se vede treaba că o protejase pe fetiță cu propriul ei trup. Copilul era viu, a fost coborât imediat, luat de o mașină a salvării și transportat la unul din spitale”.

Relatățile sînt laconice, iar uneori autorii faptelor nu mai au cuvinte să mai continue. Te privește drept în ochi, cu ochii lor umezi, te privește îndelung și apoi nu mai ai curajul să întrebi nimic. Îți dai seama singur de ce a urmat.

Sînt obligat să mă lipsesc de gardul restaurantului „Grădinița”, pentru că trece o macara care ține în cirliș un perete zdrențuit. Aici o întîlnesc pe Floarea Antone care se numără printre foarte puținele supraviețuitoare ai acestui bloc. Își înțeasă într-o sacoșă de plastic puținele lucruri pe care le-a mai putut alege din moloz și îmi relatează cu lacrimi în ochi cum a fost salvată: „Lucrez la Mi-

nisterul Minelor, Petrolului și Geologiei și locuim aici, la etajul 1, apartamentul 1, împreună cu familia doctorului chirurg Georgescu, paralizat sărmanul. Am fost blocată de ziduri în camera de la mijloc. Am început să strig după ajutor. M-au auzit doi trecători, tineri, care s-au apropiat de mine, m-au căutat cu lanterna prin întuneric pînă m-au găsit. Mi-au spus să nu mă mișc. Au dat bucățile de zid la o parte și m-au scos. Mă rog să aibă parte de sănătate. Acum sînt cazată la o grădiniță, pe strada Dionisie Lupu. Nu știu nimic însă de sărmanii mei vecini”.

Sigur că nu-i cunoaștem și nici nu-i vom putea cunoaște vreodată pe toți acei oameni minunați, curajoși, care au acționat din primele minute ale dezastrului, minaiți de sentimente de responsabilitate cetățenească și solidaritate umană, caracteristici de totdeauna ale poporului nostru, de atîtea ori încercat de mari greutăți. Faptele lor însă au rămas și vor rămîne în conștiința celor salvați și a noastră.

Stăm de vorbă cu profesorul Ion Săceanu, de la Liceul de fizică: „Eram la etajul 5, zice, cu tata. Mi-am dat seama că e aprins aragazul și am alergat să-l sting. Atunci am auzit-o pe vecina mea, Melania Cirje și pe fetița ei tipind și bătînd în ușa de la bucătărie. Li se bloca-se ușa, iar scara de serviciu, pe unde încercaseră să se salveze, era dărîmată. M-am repezit, am deblocat ușa și au ieșit”.

— Cu alte cuvinte le-ai salvat.

— Nu pot spune asta. A fost o întîmplare și o șansă a lor.

În ajutorul profesorului veniseră citiva voluntari, prieteni, cunoscuți: Hristea Segărceanu, 64 ani, din sectorul 6, Petre Săceanu, 67 ani, care a pătruns pe burtă într-un apartament să constate dacă nu sînt cumva supraviețuitori. Aurel Chitea, de la C.N.S.T., care a urcat pe acoperiș și a ajutat la deblocarea molozului. Oamenii care au venit să-i salveze de la moarte pe cei care mai pot fi salvați. La ultimul nivel, șapte, de la blocul situat lângă stația „PECO”, pe Magheru, au fost salvați alți doi bărbați. Au stat acolo, față în față cu moartea, 18 ore. I-au salvat Ion Dinescu și Nicolae Catargiu.

Și oamenii vin mereu să ajute la scoaterea victimelor de sub ziduri, să salveze ce se mai poate salva. Alexandru Ochean, șef de echipă la Șantierul I.C.S.I.M., și-a chemat oamenii de acasă și au venit cu toții aici, la blocul fostei cofetării „Casata”. „Ne-am constituit ca voluntari pentru că avem scule adecvate: aparate de sudură electrice și autogene, frînghi și cabluri, gambete cu care legăm cablurile pentru înălțimi, plus o șelă mobilă cu care putem lucra în afară de orice pericol. Se cere mare atenție și trebuie totul demolat de sus în jos”. Antonie Turbuc, maistrul principal la aceeași întreprindere, ne mărturisește că „aceste indicații — demolarea de sus în jos a plăcilor de beton și alte îndrumări prețioase — le-am primit duminică dimineața direct de la tovarășul Nicolae Ceaușescu, secretarul general al partidului, care, ca totdeauna, la bine și la rău, se află acolo unde nevoiele poporului o cer”.

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

Așteptarea tatălui

E sîmbătă la amiază și aici, pe strada Hristo Botev, unde s-a prăvălit un bloc cu multe etaje, transformîndu-se într-o ruină uriașă, lucrările de demolare și recuperare sînt în toi. Militari în termen, formațiuni de gărzi patriotice de la întreprinderile „23 August”, „Republica” și de la Uzina de pompe, precum și voluntari, oameni care au venit, nesiliți de nimeni, să dea o mină de ajutor la necazul altora, fac tot ceea ce se poate omeneste face pentru salvarea sinistraților și pentru recuperarea unor bunuri materiale. Cu toții sînt aici din seara trecută, iar acum hainele lor se află acoperite cu un strat gros de praf, bărbile sînt crescute, iar ochii lor se trădează, priviți atent, urme de oboseală.

Voința lor de a face un lucru util și de a ajuta, din răpputeri, la salvarea eventualilor supraviețuitori e mai mare decît oboseala, chiar dacă, spre exemplu, caporalul Ion Obreja din Răuceștii Neamțului n-a lipit geană de geană toată noaptea, ca și tovarășul său de arme Constantin Pintilie, ca și toți ceilalți ce se găesc aici, scormonind, ajutați de utilaje de deosebită capacitate, în muntele de dărîmturi. La picioarele noastre cade o carte pe coperta căreia stă scris „Parametrii mașinilor de curent alternativ”, alături de care se lungeste semnătura, scrisă citeț, de o mină ordonată: Gorciac Cornelia Teodora. Se recuperează citeva perne. Un ceas oprit, ca prin miracol, la ora 3 și 20. Cîteva carnete C.E.C. Un excavator aparținînd Trustului de construcții agrozootehnice se opinește cu o grindă uriașă. Din geamul unei clădiri de vizavi zîmbește o fetiță,

Ne interesăm în stînga și în dreapta dacă au fost găsiți unii supraviețuitori și aflăm că au fost pînă acum scoase de sub ruine 4 persoane vii și mai multe cadavre. Un bărbat cu haină de piele se apropie și ne explică, răbdător, că ultima femeie salvată, în urmă cu o jumătate de oră, a fost nora sa, Ana, de profesie medic, transportată imediat la spital. Cu Salvarea 231, precizează. Cu siguranță, zice, va scăpa, dar fiul meu n-a fost încă găsit.

Omul acesta se numește Constantin Ghighilicea. A practicat avocatura, iar acum e pensionar. Are, sau a avut, 2 copii, un băiat și o fată, el inginer la I.M.G.B., ea șefa Biroului comercial la I.G.L., băiatul locuia aici, iar fata, împreună cu soțul, venise în vizită. Nora a fost scoasă de sub ruine. La fel, îl auzim, fata și ginerele.

Luînd din suferință crez și forță

Prea mult e ce pierdurăm într-o clipă
Ca să-l răscumpărăm c-un veac de plîns;
Chiar firul de moloz în hohot țipă
De cită suferință-n el a strîns.

Iar lacrima-ncărcată de durere
Din ochii-răni ce-n suflet se deschid
Cutremură pămîntul în cădere,
Obrazul despiciindu-l ca pe-un zid.

Să ne-ngropăm, cu frunți plecate,
morții,

Dar inimile să le ținem sus:
Nu-i prima oară cînd ne-ncearcă
sortii

Să ducem greu tot cit e de dus.

Nu unul, o familie, o casă
Sub lovitura crîncenă-au pierit:
Dezastrul pe toți umerii apasă,
Iar umerii, ne fie de granit!

Luînd din suferință crez și forță,
Unealta s-apucăm cu braț bărbat
Și cu-amintirea celor duși — o torță,
Mai trainic să durăm ce-a fost
surpat.

Viteaza omenie românească
Ne fie, iar și iar, cimentul sfînt
Că nu doar zidurile să unească,
Ci pe toți fiii-acestui brav pămînt!

NICULAE STOIAN ■

— Fata și ginerele unde sînt?, întrebăm.

— În holul acela, răspunde, arătînd spre intrarea unuia din imobilele alăturate.

— Ce fac acolo?, ne mirăm.

Bărbatul din fața noastră trage aer adînc în piept, își trece mina peste față și răspunde dintr-o suflare:

— Sînt morți.

Îl podidește plînsul. Plînge mornit, de parcă s-ar teme să arate oamenilor durerea lui fără margini. Neprovocat, continuă să povestească printre lacrimile atîrnate în colțul ochilor că a aflat de căderea blocului de la tatăl ginerele. De la cusur. Nu era lumină electrică și nici tramvai n-a găsit. Om bătrîn și nu foarte sănătos cu picioarele, a venit într-o fugă de pe Pieptă-nari, pe la 3 noaptea, și de-atunci n-a mai plecat. Nici nu va pleca, zice, pînă nu va ști exact ce-i cu feciorul.

De undeva din dărîmturi, echipa de salvare scoate un nou cadavru. Avocatul Ghighilicea fuge într-acolo, apoi revine. Nu e Ionel, își face curaj. Apoi se trage de-o parte, cu ochii la imobilul vecin și cu ochii la munca perseverentă a oamenilor. A început de-acum să-i cunoască pe cei care, de-o noapte și de-o jumătate de zi, luptă din toate puterile să îndepărteze urmele cataclismului. Oamenii l-au tratat cu sandvișuri și cu apă minerală, iar dinșul i-a tratat cu durerea sa de tată și cu necazurile sale. Băieții aceștia, continuă monologul, sînt minunați. Pe unii îi știe de-acum după prenume. A fost un soldat, zice, unul Grosu, care a scos o fată și care s-a ars, căci tocmai atunci au făcut gazele explozie. A scăpat. De pe o macara de mare capacitate, Nicolae Buterez, și el aici de la declanșarea operațiilor de salvare, îi întinde bătrînului o sticlă cu apă minerală. Alături, prăfuite de nu se mai distinge nimic pe etichete, stau rînduite citeva lăzi cu Borsec. Un militar mîncîcă un măr. Un altul coboară de pe dărîmturi cu citeva cărți. Cărți de poezie.

Însoțiți de Constantin Ghighilicea ne depărtăm de blocul căzut spre Piața Rosetti. Ați văzut-o pe fata mea?, ne întrebă, fără să aștepte un răspuns. Încuviințăm mornit. Purta doliu, reia bătrînul, după mama sa, care a murit acum 6 luni de cancer.

Dincolo de piață, avocatul nu mai vrea să ne însoțească. Se agață de brațul nostru spre a ne povesti, cu o durere fără margini, cum au crescut copiii și ce mare bucurie a avut de la ei, cum îl iubeau și cum îi iubea, alcătuiind o familie fericită. Mai departe nu mai merge. Se întoarce să-l aștepte pe Ionel, deși e sigur, ne-o spune, că nu-l va mai vedea niciodată viu. Păcat, zice, lui îi plăceau așa mult florile.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Cind s-au stins toate luminile, cind s-au oprit toate comunicațiile, pentru o vreme, în București, au rămas ei, farurile lor, stațiile lor de radio, ei, lucrătorii de la I.T.B., legind primele noastre speranțe

Cine a fost în noaptea aceea pe străzile Bucureștiului — și am fost aproape toți locuitorii orașului — știm, cunoaștem, am fost martorii oculari și beneficiari ai promptitudinii de acțiune și faptă a I.T.B.-iștilor. Putem spune fără urmă de îndoială că, după clipa tragică a seismului, au fost primii în ajutorul populației. Mai întâi 900 și dină dimineața întreg parcul de 1450 autobuze și 1500 taximetre și furgonete au fost la dispoziția locuitorilor Capitalei. În cel mult două ceasuri s-au prezentat la datorie toți cei 35.000 de lucrători ai întreprinderii — garaje, exploatare, ateliere de depanare, depouri, ateliere de reparatii, cantină, bufete din incinta secțiilor au fost în stare de lucru — și cu toții au muncit, într-o noapte albă, clipă de clipă, de la directorul general la ucenic.

DISPECERATUL

Stafia de radiorecepție a I.T.B.-ului a fost printre putinele, dacă nu singura din București, care „n-a căzut”, care a rămas în stare de funcționare și care a fost folosită rapid și eficient. Cadrele de conducere ale întreprinderii, directorul general Dumitru Stoian, secretarul comitetului de partid Vasile Istrate, directorul tehnic Carol Lang, inginerul șef Nicolae Kon, directorul adjunct Constantin Popescu au dat dispoziții, încă înainte de a sosi la sediu, ca mașinile aflate în tură să nu se retragă, să circule mai departe.

La orele 21.29, la Dispeceratul circulației de pe strada Pitar Mosi legătura era stabilită. Directorul Lane îl întreabă pe dispecerul de serviciu Mihai Groza dacă are legătura cu toate stațiile radio ale I.T.B.-ului. Răspunsul afirmativ este urmat însă de cutremurătoarea veste — blocul „Scala” a căzut.

Între 21.35—22.00, toate echipajele mobile de control-traffic au fost chemate și s-au prezentat la dispecerat pentru dispoziții. Inginerul Nicolae Gheorghiu, șeful serviciului circulației, deși era în concediu medical, gripat, cu febră de peste 38 grade, lăsându-și familia într-un bloc crăpat, a venit la lucru și a dirijat prin stație toată noaptea circulația în acel adevărat infern al străzilor Capitalei. La orele 21.55 era stabilită legătura cu toate getaxurile posesoare de aparate de emisie-recepție. Așa s-a putut transmite dispoziția conducerii ca toate mijloacele auto de transport să circule fără întrerupere, chiar fără taxator. Inginerul Ion Stoia, șeful serviciului exploatare traccioni electrice (troleibuze, tramvaie), deși blocul în care locuia pe strada Galați, porțiunea dinspre Piața Rosetti, căzuse sub dărâmturi, a fost la datorie și cu toate insistențele colegilor de a se reîntoarce acasă a refuzat. A dirijat toată noaptea acțiunea de repunere în stare de funcționare a liniilor electrice pentru troleibuze și tramvaie.

I.T.B.-ul a pus la dispoziția comitetelor de partid ale celor opt sectoare taximetre dotate cu radiotelefon și autobuze pentru aducerea la sedii a activului. Ministrul sănătății și-a ținut teleconferința către conducerea tuturor spitalelor din Capitală de la bordul taximetrelor.

AUTOBUZE SI TAXIMETRE PE POST DE AMBULANȚE

La puțin timp după cutremur s-a constituit un comandament și un echipaj la dispoziția activității sanitare. Douăzeci de autobuze și cam tot atâtea taximetre au adus mai întâi medicii în spitale și apoi 20, 30 și 35 de ore au fost prezente acolo unde au fost dirijate. La Spitalul de urgență de pildă, pentru evacuarea bolnavilor din aripa veche amenințată, sau transportând alți bolnavi din clădirea nouă pe

la alte spitale neavariate ca să lase loc răniților, celor aduși de sub dărâmturi, celor loviți grav în tragicul cataclism. Cu autobuzele lor devenite ambulante au lucrat peste 31 de ore șoferii Gavril Lo-haci, Marin Tudor, Ștefan Duca de la Autobaza Pipera, Nicolae Maxim, Alexandrina Serban, Cristian Buiculescu, Florea Nedelea de la Autobaza Militari, Ion Oancea de la Serban Vodă, Florea Manu de la Titan. Acesta din urmă, el însuși accidentat (și s-a prăbusit în cap plafonul locuinței), după ce și-a dus familia la niste cunoștințe, așa pansat a transportat bolnavi, răniți, cetățeni evacuați din blocuri, membri ai gărzilor patriotice către locurile ce reclamau urgență...

„M-a prins în Berceni, la Piața Sudului, povesteste șoferul Ion Ungureanu de pe furgoneta Dacia 21-B-7766, Veneam de la gară cu un bolnav din Focșani care se ducea să se interneze la Spitalul nr. 9, acolo, la profesorul Arseni. Amindouă ușile s-au deschis și am fost aruncați pe trotuar. Mașina s-a oprit în bordură. După cutremur, cum m-am dezmeticit, am ridicat omul de jos, l-am urcat în mașină, l-am dus la spital la camera de gardă și cind să mă întorc spre garaj îmi săreau oamenii în față. Așa că am umplut furgoneta cu cite 11—12 pasageri și am străbătut Bucureștiul de la un capăt la altul ca să-i duc la domiciliu. Și am văzut dezastrele. La un moment dat mi-am dat seama că trebuie totuși să mă duc la garaj, în Chirigiu. Cum am ajuns, dispecerul m-a trimis să-l aduc pe tovarășul Velu, șeful autobazelor. Era în pijama și papuci, doar cu paltonul de deasupra, și așa l-am adus. Apoi am fost dirijat către Pensiunea „Bulevard” și „Scala”, de unde am luat victime și le-am transportat ba la Spitalul de urgență ba la cel de pe strada Arhitect Mincu, ba la Spitalul militar... Sore dimineață, prin echipajele noastre de control, am fost dirijat aici, unde mă găsiți, la cantina noastră, și am mai făcut câteva curse pe la depozite ca să aduc alimente. De ieri de la prinz acum măninc și eu și nu știu nimic de-ai mei. Nu răspund telefonul. Sunați-i dumneavoastră. Vă rog mult! Spuneti-le că sînt în viață. Am 80 de ani. Pe nevasta mea o cheamă Ungureanu. Am patru copii, între opt și doi ani și jumătate. Eu nu pot să plec, mai avem treabă”. Îl las pe omul tras la față, neabărbierit, nespălat, obosit, în schimb de peste 30 de ore, pe șoferul în vîrstă de 33 de ani Ion Ungureanu să mănince. Mănincă pe un coit de masă, pe o hirtie albă. Salam cu

plîne. „E mare lucru, zice, să mai poți minca, după ce ai văzut grozăviile acestei nopți”.

Și ca el au lucrat și colegii lui, taxime-tristii Constantin Alexandrescu, Traian Huru, Mircea Gogonea, Ionel Ibiceanu, Gheorghe Ichim, Ion Sirbu, care 24 de ore au stat la volan, fiind concomitenți șoferi, brancardieri, purtători de bagaje, alinați de suferință, într-un cuvînt omul de lingă tine, Omenia pe care te poți bizui de fiecare dată în momentele grele.

SIMBĂTA, 5 MARTIE, ORELE 13, TRANSPORTUL ELECTRIC A FOST PUS ÎN FUNCȚIUNE

De vineri seara orele 21.23, cind troleibuzele și tramvaiele au fost tintuite pe locurile unde le-a găsit cutremurul, dină simbătă la orele 13, sînt 14 ceasuri. Paisprezece ceasuri în care numeroase echipe de electricieni, mecanici, vatmani, muncitori din Atelierele I.T.B. de toate meseriile, peste 500 de oameni, au început în noaptea bătălia pentru refacerea liniilor avariate. Numai substanții electrice de redresare, cu rol esențial în mersul vehiculelor electrice, au fost avariate 23, ca și zeci de kilometri de cabluri și alte numeroase linii de tramvai blocate de dărâmturi și moloz. Și în 14 ceasuri, pe arterele unde s-a putut circula, troleibuzelor și tramvaielor orașului li s-a dat cale liberă. Au mers, ducind spre locurile lor de muncă pe bucureșteni, contribuind la restabilirea stării normale de viață. Starea normală a vieții lor, simțind-o acum mai adevărat ca oricind și, cu decență, bucurîndu-se de ea. Pentru că ei, muncitorii de la atelierele I.T.B., în dimineața zilei de 6 martie au ținut un moment de reculegere, moment de doliu. Tovarășul lor, făcătușul mecanic Dumitru Horăscu, a căzut la datorie. În seara de 4 martie, ora 21, el și revizorul Nicolae Eremia, cu depanarea nr. 44, au fost dirijați în strada Occidentului la troleibuzul nr. 4395, linia 86, care rămăsese în pană la 20.50. În momentul socului, mecanicul a căzut de pe platforma de înălțime a depanării, între aceasta și troleibuz, și peste el s-a prăvălit o avalanșă de cărămizi de pe o clădire din apropiere. Dumitru Horăscu s-a născut la 28 decembrie 1935 în Popești Leordeni și era angajatul I.T.B. din ianuarie 1952.

La orele 22, cind în mod normal schimbul doi al atelierelor iese de la lucru, nici un muncitor nu s-a dus acasă. Împreună cu secretarul comitetului de partid,

Ion Mitrea, și cu Dumitru Constantinescu, directorul tehnic, tot schimbul s-a îndreptat spre locuri calamitate — la blocurile din str. Galați 33, în Brezoianu și Ion Ghica. La blocul din Ion Ghica, muncitorul Ion Cristea, care s-a oferit voluntar să lucreze la salvarea oamenilor de sub dărâmturi, după citeva ceasuri de muncă grea și încordată a salvat o femeie.

CANTINA

La zece minute după cutremur, cind și-a liniștit puțin nervii și bătăile inimii, Gheorghe Marin, șeful centrului cantină I.T.B., a plecat din casa lui de pe strada Prunaru din Giulești spre strada Dr. Grozovici, la serviciu. „Cine v-a chemat?” îl întreb. „Nu m-a mobilizat nimeni, îmi răspunde. Era normal să vin. Bănuiam că oamenii noștri trebuie să rămînă la lucru și trebuie să și mănince.” „Dar cum ați străbătut Bucureștiul în aglomerația de pe străzi?” „Sînt și agent voluntar de circulație. Mi-am luat cu mine bastonul și mi-am dirijat mașina cu grijă prin multime.” „Și ce-ați făcut prima dată cind ați ajuns aci?” „Am trimis după bucătă-reasa sefă Lucretia Ene și apoi, împreună cu ajutorul meu, Virgil Samoilou, am inspectat clădirea. Și am făcut calculul rezervelor de alimente. Aveam la lucru în schimbul de după-amiază 28 de fete. Le-am întrebat cine vrea să rămînă. Au rămas toate. Am trimis eu acasă vreo trei care aveau situații mai deosebite — li se dărimaseră casele sau aveau copii singuri. După aceea am plecat. M-am dus direct la o fabrică de pîine, la Abator, la Fabrica de mezeluri de la Popești Leordeni, pe la citeva depozite de alimente și am acum asigurat, în magazine, un stoc patru cinci zile. Pentru cel puțin cei 1500 de angajați abonați ai cantinei, cit și pentru bufetele volante din autobuze, garaje, depouri.”

Iată-o pe bufetiera Iuliana Bidi de la Garajul Ferentari, o fată de 23 de ani, care este în schimb de vineri, 4 martie, orele 5 dimineața (colega ei din schimbul II fiind bolnavă). Pe 5 martie la orele 12 cu un borderou în mină urmează un cărucior cu alimente împins de doi băieți, elevi de la Grupul școlar I.T.B., pe care le va duce la bufetul ei, unde zeci de șoferi și taxatori au nevoie de hrană. Nu știe încă nimic de părintii ei aflați într-o comună din Ardeal și nici măcar de starea căminului de nefamiliști unde locuiește. Deocamdată datoria și speranța sînt marile ei suporturi morale. Crede că totul va fi bine și că în curînd viața o să intre în normal.

...Așadar, ziua de sîmbătă, 5 martie 1977, încă de la începutul ei de la ora zero, i-a găsit la lucru pe toți cei 35.000 de I.T.B.-iști. Comportamentul lor a fost admirabil, chiar dus dincolo de acest cuvînt incapabil să exprime ceea ce au făcut ei pentru semenii lor.

CICI IORDACHE

Notă: Printre supraviețuitorii de la blocul OD 16 din Militari este și copilul unui I.T.B.-ist. Tatăl lui, Mihai Cirlan, mama Zorina, care era soră medicală, și sora lui de 9 ani și-au pierdut viața. Bunicul a venit cu el la direcția întreprinderii ca să comunice, vestea. I-a primit directorul general Dumitru Stoian, căruia, printre altele, băiețelul i-a spus că regretă faptul că nu a avut în buzunar carnetul de note. Să-i arate ce fel de elev este el, fiul lui Mihai Cirlan. Are numai note mari. Directorul abia și-a stăpînit lacrimile și s-a gîndit că poate pe puști îl va înfia I.T.B.-ul. În orice caz se va institui ca tutore al lui.

Ce-a însemnat pentru cei de la Telefoane noaptea de 4/5 martie și un apel care trebuie să-și găsească ecou

Palatul telefoanelor, din inima Capitalei, care s-a bucurat ani de-a rîndul de faima celei mai înalte clădiri din București și din țară, a devenit una din construcțiile cu o înălțime medie și, deși s-a adăugat o altă capacitate monumentală, constituie și acum unul din punctele de atracție ale orașului nostru. Ea a fost mereu privită cu respect, mai ales de cei mai vîrstnici, care-si amintesc de perioada înălțării sale, revăzîndu-i parca schelotul metalic care dădea impresia de forță eternă. În seara zilei de 4 martie, imediat după declanșarea cutremurului, fiecare cetățean care avea la domiciliu sau ori la serviciu un aparat telefonic s-a grăbit să-l utilizeze. Stingerea luminii, oprirea gazelor, a apelor a contribuit la concentrarea atenției tuturor spre telefon. Toti doreau să afle ce se întimplă acasă, la rude, în întreprinderi. Și

nu numai cei din București. Și nu numai cei din alte orașe, ci chiar din numeroase țări de pe continentul nostru ori de pe alte continente. Unii au avut plăcuta surpriză să constate că prietenul-telefon funcționează; alții au găsit un prilej de a-și descărca nervii în biata furcă de material plastic. Ce se întimpla însă în aceste momente în centralele telefonice prea puțin s-au întregit. Dar chiar și cei mai nerăbdători au putut folosi aparatul încă în cursul serii și nopții de 4 spre 5 martie, iar de a doua zi dimineața te mai multe convorbiri s-au putut obține cu provincia și străinătatea. L-am solicitat pe inginerul Ion Uidiță, director general adjunct în Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor, să ne dea citeva explicații privind perioada excepțională de muncă a lucrătorilor de la telefoane. L-am găsit la etajul al doilea al Palatului telefoanelor, în mijlocul unui grup de specialiști, muncind chiar în saia încărcată cu aparate rînduite de-a lungul peretilor și în care instalațiile automate produc zgomote sacadate și permanente, făcîndu-te să te crezi într-un uriaș stup mecanizat.

Stăm de vorbă în picioare, sprijiniți de unul din zidurile mutilate.

— Nu cutremurul a fost pentru noi prima lovitură, ci pana de energie electrică fără de care nu puteam munci. Sîntem prevăzuți cu instalații pe baterii care intră în funcțiune îndată după ce curentul electric ne lipsește, dar, în acea seară, în care se lucra în ture reduse, ca de obicei la astfel de ore, curba de trafic a convorbirilor a înregistrat un salt probabil iden-

tic cu cel al scoartei terestre. Astfel încît în loc să putem rezista 4 ore, am epuizat în trei forta bateriilor. S-a trecut și pe generatoare, dar solicitările au fost atât de masive încît ni s-au dereglat unele centrale. Despre stricăciuni propriu-zise n-a fost vorba decît la instalațiile din Bulevardul Ion Sulea la care se lucrează și în prezent. Pînă în dimineața zilei de 5 martie s-au restabilit toate circuitele interurbane automate. Operatoarele din schimb n-au mai plecat și ne-am pomenit aici și cu cei din alte schimburi, toți din proprie inițiativă. Dacă am fi vrut să realizăm o astfel de mobilizare nu știu dacă am fi reușit atât de bine. Prima centrală pusă pe picioare a fost Victoria, în care ne aflăm și care reprezintă un fel de stat major al telefoanelor noastre, un dispecer național, dacă vreți. Apoi ne-am orientat atenția înspre acele centrale care deserveșc cartierele cele mai importante ale orașului: Dacia, Dorobanti, Nordul și, în ordine, Militari, Rahova, Berceni, Titan. Am colaborat în condiții optime cu tovarășii de la Ministerul Energiei Electrice, care au răspuns cu promptitudine solicitărilor noastre. Inteleg prin aceasta că ni s-au pus la dispoziție grupurile electrogene necesare și s-a intervenit pentru repararea penelor de curent, astfel ca să putem reîntra cit mai rapid în capacitatea normală.

— Cine s-a distins dintre lucrătorii direcției?

— Nu vă pot da nume. Dacă aș face o listă ar fi foarte lungă.

— Poate nu aveți totdeauna prilejul să stați de vorbă cu clienții dumneavoastră.

Vă ofer acest prilej. Ce ați dori să le spuneti?

— Vreau să apelez la înțelegerea lor. Îi Inteleg perfect cind au pretenții să poată folosi aparatul lor de telefon, dar și ei trebuie să ne înțeleagă că dispunem totuși de o anumite capacitate. Practic, solicitarea s-a dublat în acea noapte și continuă să se mențină la acest plafon. La fel și instituțiile au nevoie să apeleze la telefon, ca și acei care conduc multiple acțiuni de îndrumare, atît în Capitală cit și în provincie. Dar asta nu înseamnă că durata convorbirilor nu poate fi scurtată. Oamenii sînt tentați să-și povestească toate întimplările din aceste zile, să ceară amănunte nu întotdeauna esențiale sau măcar importante. Aș dori ca părerile mele să fie apreciate cu înțelegere, cu patriotism chiar pentru că este un act patriotic conștient să te gîndesti că în timp ce tu biochezi o linie telefonică pentru chestiuni nu tocmai fundamentale alții asteaptă o comunicare care poate salva o viață ori chiar mai multe. Fată de comportamentul general al cetățenilor noștri în aceste împrejurări dramatice, cred că rugămîntea noastră, a celor de la Telefoane, poate fi tratată cu seriozitate, în folosul tuturor. Pot spune, fără teama de a greși, că în aceste zile lumea întreagă se interesează de România și, iată, vă informez că s-au primit telefoane și din China, din cele două Americi, ca să nu mai amintesc Europa și toate țările din Asia. Pentru anumite țări, am dublat chiar în aceste condiții numărul de circuite.

EM. VALERIU

4 martie, orele 21,25

— cutremurul,

dar și conștiința patriei

Străbat străzile disperat, printr-un adevărat bombardament de cărămizi și moloz și schije de beton și de lemn de grinzi și de geamuri prefăcute în tândări, urmărit de strigăte de spaimă, de chemări cumplite, „Ajutooooo!” și nu înțeleg, dar nu înțeleg din ce parte mă pot feri și nu-mi ajunge mijlocul bulevardului scufundat brusce într-un întineric de smoală și de nori de praf, de nisip, de pământ care mă sufocă, și aud cum cad zidurile, cum se prăbușesc acoperișurile, cum se rostogolesc coșurile înalte și se sparg de asfaltul care mi se pare incins și încerc să mă strecor printre firele de curent electric risipite și prin puhoiul de lume care a năvălit brusce pe străzi și mă uit în stînga și mă uit în dreapta și „N-a căzut, nu, n-a căzut, numai casa asta, Dumnezeu, și blocul ăsta, dar poate că n-a căzut”, strig eu înăbușit de norii de praf și nu mă aud, nu mă aud în vacarmul prăbușirilor, nu mă aud, și totuși... Și totuși sint obligat moral să vă spun că într-o secundă, în ultimă secundă a goanei mele nebune, ca a atîtor sute și sute de oameni, poate, în această cea mai cumplită seară de la începutul unei primăveri pe care noi toți o merităm fericită, în cea secundă am auzit moartea, am auzit liniștea morții... Liniștea cea mai desăvîrșită, liniștea cea mai simplă, liniștea cea mai a-dincă se scurgea picătură cu picătură ca o licoare neagră și-mi acoperea ochii, și gura, și nările, și obrazul întreg, și fruntea, și chipul întreg și înaintea mea un munte de moloz argintat de luna bezmetică, un munte de nisip dormind într-o liniște fără sferșit, un munte de liniște argintat de luna pustie și sub muntele acela sute de oameni care cu numai cîteva clipe mai înainte vorbeau, cum vorbea la telefon bărbatul care spînzura între ruine, luni dimineața, cu mina întinsă spre un receptor rămas să atîrne de firul său alb, care cîntau la pian ca acel tinăr care avea degetele înclătate pe clape, dar pianul nu mai exista, nu rămăsese decît gestul care ar fi trebuit să imortalizeze sunetul pur al vieții, care dormeau ca acea femeie care a rămas înaintea ochilor mei cu miinile acoperindu-și fruntea -inutil, care spuneau o poveste frațiorilor, ca acea Gabriela scoasă Vie de sub ruine, strigînd soldatului care a ridicat-o în brațe: **Tată!** și cuprinzîndu-l cu brațele ei mici de git, după trei zile și două nopți de așteptare, așa cum poate

fi așteptarea un copil de șapte ani! Ene Nicolae are 26 de ani, e muncitor la Fabrica de medicamente, e secretar de comitet U.T.C., de vineri seara n-a părăsit blocul din spatele Muzeului de istorie a Bucureștiului, e frumos ca un actor de cinema, e puternic, e sănătos, pe fața lui nu se citește oboseala, pur și simplu nu se citește, omul are ochii albaștri ca două lumini și pe buzele lui e mereu un semn al seninului, și răspunsul lui e mereu și deloc fals „Nu se poate să nu-i găsim vii, am scos pînă acum șase, trei fete, un bărbat și doi copii”. Șase însă din cîteva sute și abia treizeci și opt de morți și iată acum alți doi, iar un inginer mă trage după el și zice **Vino repede, Vino repede să auzi cum sună Viața, sunetul vieții și cobor după el în hrubă pe întineric, în subsolul ruinelor, și-l recunosc la lumina lanternelor pe cascadorii cinematografiei și pe Sobi și cineva strigă Liniste!** și rîngile se opresc și din străfunduri aud cum se ridică pînă la noi sunetul acela unic, uluitor, fără egal... — „Sint vii, înseamnă că sint vii! Răspund! Răspund! Auziți!” Si aud, iarăși, cumplitul și în același timp fericitul semnal din străfunduri, și iarăși strigătul „Sint vii” și acordurile supreme ale rîngilor izbînd betonului și comanda **Afară!** Toată lumea, afară! și sub lumina reflectoarelor din virful de moloz soldații coboară o țargă și cineva se smulge de lingă mine și strigă „El este! El este! E fratele meu!” — și biata femeie smucește țargă și strigă „Ce mi-ai făcut? Ce mi-ai făcut?” — însă în țargă e altcineva, un bătrîn, și femeia lasă țargă pentru că în mina unui ofițer recunoaște albumul cu fotografii și, într-adevăr, într-o fotografie căzută din album e fratele ei, cu soția și fetița și ea, sora, sint la mare, pe plajă, sint toți foarte tineri și sint frumoși și femeia se prăbușeste pe moloz, cu fotografia lipită de obraz și iar „Ce mi-ai făcut?”

Macaraua imensă, obișnuită să ridice planșurile blocurilor care n-au căzut, blocurile clădite de noi, în socialism, cartiere și orașe întregi care n-au căzut, macaraua înaltă ridică aici placa de nisip vag betonat ascunzînd sub moloz pustiirea unor vieți nevinovate, și în scaunul macararei un om care n-a dormit de patruzeci și opt de ore și lingă macara inginerul **Bindea Traian** de la C.F.R., care și el are familie, care și el are casă, care și el are nervi, și pleoapele lui sint roșii ca singele și obrații lui arși și prăfuiți și el mi-l arată pe muncitorul **Șurghie Tudorică**. „Eu am ridicat-o în brațe pe Gabriel'a și am dus-o la Salvare și ea spunea că „Nu mă doare nimic”, și nici de gitul meu nu se deslipea și tatăl ei aștepta jos și nu credea, nu credea nici cînd o vedea și apoi a leșinat. Sub planșeu i-am găsit soția și încă doi copii. — Ferește-te!, strigă el și brațul excavatorului trece pe deasupra noastră cu cupa plină de moarte, spezeze de scaune și o poșetă argintie, și o bucată dintr-o saltea, și un radiator și o mașină de prăjit piine, și... Inșă nu vă mai pot spune ce, fiindcă nu poate fi

descriș trupul care nu mai este întreg și nu poate fi descriș mina care a fost, poate, a unei adolescente și acum plutește singură în cupa de oțel și... — Tovarășul acela este un medic de la Deva și a coborît cu zece minute înainte, venise să-și vadă cele două fete studente la Fizică atomică și de vineri seara stă aici nemișcat... Generalul Lavric care conduce lucrările de degajare astă-seară la blocul din spatele Muzeului Bucureștiului cere liniște și se uită la ceas, lingă el cinci tineri elvețieni, trimiși de Crucea Roșie internațională cu cîinii lor dresați care pot depista eventualii supraviețuitori și tinerii sint nerăbdători să intre în acțiune, au venit cu avionul abia de o oră sau două. Sperața încolțește din nou, apoi se face seară, se aprind reflectoarele, zeci și zeci de oameni noi se succed cu lopeți, cu picamere, cu topoare, cu tirnăcoape, o încordare de oțel se luminează pe frunțile lor, în ochii lor, în nădejdea lor, în solidaritatea lor, în conștiința lor că fiecare cărămidă aparține patriei, că fiecare secundă de speranță aparține patriei, că fiecare privire încurajată de nădejde aparține patriei, că patria rămîne vie, biruitoare, puternică, neinvinsă, că patria noastră socialistă e viața noastră, care nu poate avea sferșit, e sufletul nostru care este nemuritor.

Plouă mărunț, sau e lapoviță, e întineric, lucrul continuă la lumina piezișă a reflectoarelor, nădejdea e la fel de tină, la fel de curată, la fel de puternică, așa cum este Patria și conștiința noastră că socialismul ne-a dat nouă, tuturor, puterea de a crede că patria nu poate fi infrîntă, că patria sintem noi.

Și iată, prin sîta deasă a lapoviței, se apropie președintele Republicii Socialiste România, tovarășul Nicolae Ceaușescu, împreună cu tovarăsa Elena Ceaușescu, cu ochii plini de înțelegere ca ai unor părinți și ascultă cu grijă fiecare răspuns și fiecare lămurire și acest Om care de atîtea nopți și zile n-a ostenit pe drumurile patriei, în toate locurile încercate de durere și de pericol, pentru că l-am văzut pătrunzînd în inima primejdiei, acest om care e sufletul patriei noastre și al speranței noastre și al victoriei noastre, ca un zidar al vieții, nu pregetă să spună: „Nici un sacrificiu nu este prea mare pentru salvarea unei licăriri de viață!” Lapovița mărunț și deasă izbește obrații arși de nădejde și în ochii noștri, ai tuturor, e vie dragostea acestui Om pentru țară și a soției lui pentru țară, ca a unor gospodari și a unor părinți pentru copiii lor.

Și eu am o fetiță de șapte ani, o cheamă **Alexandra** și ea a văzut ruinele fumegînde și a văzut-o la televizor pe **Gabriela** și a văzut țara muncind să răsără iar soarele, și cu puținele ei cuvinte de școlăriță mi-a scris așteptîndu-mă: „Țara mea, țara mea este o zînă bună și eu cresc odată cu ea!” Semnul exclamării l-am pus eu. Și apoi: „Soarele, soarele este o lumină nesferșită și o rază!”

DINU SĂRARU ■

O lacrimă cit țara

Imi trec gîndurile și durerea pe o hirtie de pe care abia am înlăturat praful și molozul desprins de pe pereți; scriu cu un condei frînt în două de vraful de cărți care s-a prăbușit peste el și cu sufletul zgîriat de gheara monstrului apocaliptic, a urgiei, care a trecut pe la noi în seara tîrzie de 4 martie, vijiind, clocotînd, huruînd, năruînd-ne liniștea și casele, ucigînd oameni și animale, distrugîndu-le visurile și munca. Aud că s-au frînt pe vesnicii și cîteva condeie scriitoricești, că s-a stîns vocea unor mari actori și durerea sporește. Imi inmoi condeiul în imensa lacrimă a țării și scriu despre această întimplare îngrozitoare, cu conștiința că sintem mai tari decît toate urgiile și le vom învinge, cum am învins pe tot parcursul istoriei noastre măstere și grele, cînd valorile vieții ne-au îndoit dar nu ne-au frînt. Am fost tari și am îndurat multe și, pînă la urmă, pe toate le-am biruit. Am fost uniți și generoși și cu inimile arzînde de durere ne-am luminat cărările prin veacuri viforite. Cu o durere de milioane de cai putere am tras carul istoriei înainte. Într-o alchimie numai de noi știută mereu ne-am transformat o durere în putere.

Într-o lungă și zbuciumată istorie ne-au îndoit, nu o dată, dar nu ne-au frînt nicînd valorile vieții...

Au venit peste noi puhoiae de oștiri ostile și de ape tulburi, furi-bunde, dar nu ne-au putut spăla de pe fața pămîntului. Aveam rădăcinile prea adînc înfîpte sub mormintele strămoșilor și nimeni și nimic nu ne-a putut smulge. Am fost toată vremea un codru de popor și nu ciulinii cu care să se joace vînturile istoriei și-ale destînilui. De aceea, ne-au îndoit uneori, dar nu ne-au frînt nicînd valorile vieții!

Au venit peste noi, peste sălașurile și ogoarele noastre limbi mari de foc, ca niște monștri apocaliptici, și-au pirjolit, și-au făcut scrum și cenușă bunurile noastre, ne-au ars sufletele de durere, dar nu ne-au putut arde rădăcinile vieții. Cu o imensă dragoste de viață am semănat din nou lanuri de grîu și de porumb, am sădit flori și pături și ne-am făcut iarăși țara ca o grădină. Cu trupurile noastre am stat stavilă vie în fața tuturor urgiilor și le-am izgonit în matca lor originară cu jertfă, demnitate și eroism legendar.

Ne-au îndoit, dar nu ne-au frînt valorile vieții!

Nu o dată forța oarbă a materiei care se frămîntă în pîntecul imens al pămîntului generos a zgîlțit trupul bătrînei noastre planete, a distrus creația minții și a miinilor omului, a pustiit sate și orașe, a înghițit într-o secundă nenumărate vieți omenesti, dezlănțuînd riuri de lacrimi, dar niciodată n-a putut înghiți viața, întotdeauna valorile vieții au triumfat asupra forțelor absurde ale morții.

Ne-au îndoit, dar nu ne-au frînt valorile vieții.

Greu încercat și de data asta, poporul român, unit în cuget și-n simțiri cum a fost întotdeauna, iluminat de îndemnrurile părintești ale secretarului general al Partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, vibrînd de dragostea de țară și de fiii ei, își transformă durerea în putere, în energie constructivă și creatoare, în omenia lui tradițională și înfrînge încă o dată stihile bezmetice ale materiei clocotînde. Știm că oamenii adevărați se cunosc la necaz și în împrejurările cele mai grele. Știm să fim asemenea oameni. Sub povara unei dureri mari cit toată țara ne îndoini, noi trestii gînditoare și simțitoare, dar nu ne frîngem cum nu ne-am frînt niciodată. Cu hotărîre și abnegație spălăm cu imensa lacrimă a durerii și cu sudoarea muncii noastre urmele monstrului care a trecut pe la noi, asurzitor ca un coșmar cutremurător, ca o urgie într-o seară tîrzie de martie, vijiind, clocotînd, huruînd, năruînd-ne liniștea, casele, ucigînd oameni și animale, distrugîndu-ne munca.

Ne-ndoini, dar nu ne frîng valorile vieții.

Am știut și știm să renaștem din propria cenușă ca mitologica pasăre Phoenix. De la edificiile prăbușite din jur, din care se înalță trimbe mari de fum, ca dintr-un crematoriu, se aud lucrînd excavatoarele și oamenii cu hărnicie de albine. Unele victime sint smulse din ghearele morții, din casele care pînă mai ieri le-au fost adăpost și-acum le-au devenit mormînt. Pe străzi mașinile salvării duc rănii la spitale. De pretutîndeni oamenii se dezmeticesc. Valorile vieții triumfă asupra forțelor absurde ale morții.

ION DODU BĂLAN ■

Medicii și întreg personalul tehnico-sanitar, într-o încordare titanică, și-au făcut datoria față de oameni

La Spitalul Colțea s-a operat chiar și la lumina lanternei

În noaptea de 4 martie, la orele seismului, 21 și 22 de minute, medicii Grigore Bușu și Florica Găgeanu legau unui bolnav ultimul fir în sala de operație a clinicii de chirurgie. Pe urmă s-a stins lumina și n-au mai văzut nimic. Operațiunea va pleca însă în curând acasă, vindecată. De la acea oră, Spitalul Colțea, bătrânul Spital Colțea, cel mai vechi din București și din țară, care a supraviețuit atitor seisme și chiar și acestuia, a devenit neîncăpător. „Eu mă aflam în sala cinematografului „Patria”, ne mărturisește profesorul doctor docent Alexandru Prișcu, șeful clinicii de chirurgie; cum am ieșit din sală, destul de greu, și cum acasă n-am avut pierderi majore, am venit repede aici. Dar n-am fost întâiul. Șase medici secundari erau deja în clinică: Adonis Bălan, Ioniță Vulcănescu, Viorel Cringiu, Agenor Pop, Maria Hell, Marilena Mitu, Eram pregătiți cu truse de operat, singe, soluții sterile, anestezic și chiar halate. Cu acești oameni am organizat echipe pentru trei săli de operații, cu toate că într-una din săli tavanul era căzut”. Din acel moment medicii de la Spitalul Colțea n-au mai plecat acasă. Au făcut ieșirea unor bolnavi cronici și în locul lor au fost primiți răniții de pe urma cutremurului. În prima noapte au primit ajutor 350 de bolnavi și au fost internați peste 60. S-au făcut operații de primă urgență: hemostază, deșocare, imobilizare de fracturi, amputații de urgență. La un moment dat, ne relatează doctorul Prișcu, am rămas și fără lumina pe care ne-o asigură grupul nostru electrotren. Atunci am aprins lămpile cu gaz, felinare și chiar lanternele. Am operat la lumina lanternelor și a lămpilor cu petrol”.

În acel moment de maximă încordare omenească, medicilor de la Colțea le-au venit în ajutor alți medici de la Clinica de radiologie, în frunte cu profesorul doctor Ion Pană, șeful clinicii, și au mai venit ca voluntari 50 de studenți de la Facultatea de medicină care au fost de un mare folos. În curtea spitalului, la lumina lămpilor și a lunii, studenții de la medicină au acordat primele îngrijiri, au pansat răniții, i-au cărat cu târgile pe cei grav în sălile de operații. Au mai venit, tot ca voluntari, doctorul pensionar Silviu Carp, de 73 ani, doctorul Ștefan Neagu cu soția, asistentă, au venit foarte mulți alții. Un singur om întîrziat să vină, un om care toată viața lui a venit primul: doctorul Ionel Țugui, directorul Spitalului Colțea. Cutremurul l-a surprins în blocul de pe strada „Apolodor”, împreună cu soția, și au fost amîndoi striviți de greutatea zidurilor. Copilul lor, student în medicină, a scăpat, pentru că în seara aceea se afla la o sedință într-unul din amfiteatrele facultății. „Și anul acesta, doctorul Ionel Țugui se pregătea să sărbătorească 275 de ani de la intrarea în funcțiune a spitalului”.

— Ceea ce m-a mișcat cel mai mult aici, la spital, ne spune studentul Gheorghe Cerin a fost situația cumplit de tragică a colegului nostru Mircea Bourceanu: cînd s-a produs cutremurul, era și el în amfiteatrul cel mare al Facultății de medicină, la sedința de partid. După ce a ieșit ultimul student, a picat tavanul. Bourceanu a salvat o colegă, dar cînd a ajuns acasă și-a găsit părinții și bunicii morți. Pe mama sa a găsit-o pe scară. Altul în locul lui ar fi împietrit de durere. Dar pe el, poate tinerețea, poate tăria lui morală l-au ajutat să rămînă lucid. A lăsat blocul acela blestemat de pe „Apolodor”, și a venit la spital să dea ajutor răniților. „Eu nu mai am ce pierde, a zis; vreau barem să ajut niște oameni”.

Acum, la Spitalul Colțea bolnavii sînt îngrijiiți chiar mai bine, cinci dintre ei necesită operații de specialitate și au fost transferați la Spitalul militar central. O fată, ne spune doctorul Prișcu, care vindea bomboane la blocul „Scala”, mamă a doi copii, a fost salvată, dar cu ambele picioare tăiate de jos de genunchi. N-am crezut că scapă. A avut mare voință să trăiască. Cu două proteze bune, va putea să meargă singură, să rămînă lingă familie și copiii ei. Și aceasta este totuși o minerie.

Printre bolnavii și răniții de la Colțea se întrevăde tot mai mult speranța.

N. GRIGORE MĂRAȘANU ■

Spitalul de la Hotel „Astoria”

Medicul chirurg Petre Pribeagu, de la Spitalul „Grivița”, era de gardă. După minutele de șoc ale cutremurului, un seism care trecuse parcă și prin creierii noștri, își revine, trebuia să-și revină. Inspectează saloanele. Se îngrozește. Clădirea se dezagrega, bolnavii erau într-o acută stare de panică. Își impune: să liniștească mai întâi bolnavii. Își cheamă asistentă de serviciu și aplică tratament cu calmante. Între timp face eforturi să ia legătura cu Comitetul de partid al sectorului 8 și cu Ministerul Sănătății. Pînă la urmă reușește. Pentru că, de fapt, și aceste foruri făceau același lucru. Încearcă să ia legătura cu spitalul. Raportează situația și se hotărăște evacuarea. Între timp încep să sosească colegii săi, medicii spitalului, și alte surori, asistente, infirmiere. Dar unde să duci un întreg spital cu citeva sute de bolnavi, în plină noapte? Comandamentul de la Comitetul de partid al sectorului 8 al Capitalei, negăsind pentru moment altă soluție mai bună — un imobil solid și adecvat pentru a deveni spital — hotărăște ca bolnavii să fie aduși în ultimă instanță în clădirea Consiliului popular. Cu brancarde, cu cearsăfuri și pături transformate în brancarde, cu brațele medicilor și asistentelor făcute scaune pentru cei incapabili să se deplaseze singuri, între orele 22—23 toți sînt scoși din clădirea grav avariată și care amenința din clipă-n clipă să se prăbușească. Între timp se încearcă la hotel „Nord”, dar era supraaglomerat cu turiști. În acele momente însă, recepționera de serviciu, Carmen Voicu, de la hotel „Astoria” de lângă Gara de Nord, traversa Calea Griviței să vadă care este situația cu colegii săi de la hotel „Nord”, ea anunțînd că de la ei au plecat numeroși pasageri. Așadar, a apărut o soluție. De la hotelul „Nord” se transmite la Comitetul de partid că „Astoria” e liberă. Recepționerii strămută pe cei rămași de la etajele unu și doi mai sus, pregătesc paturile cu lenjerie proaspătă și camerele sînt gata să devină saloane. La orele 24, convoaia de mașini aduc bolnavii. Din clădirea avariată, cu mari riscuri, personalul spitalului scoate medicamente, substanțe pentru perfuzii, feșe, instrumentar medical, un inventar de prim ajutor. În jurul orei unu noaptea, calmul începe să se așeze. Se administrează bolnavilor somnifere și medicația cuvenită, iar personalul de la bucătăria restaurantului, din proprie inițiativă, din acea nevoie firească umană de solidaritate pentru semenii lor încercați, le prepară ceai, și-n mai puțin de o jumătate de oră amenajează la etajul întâi o bucătărie cu toate cele necesare pentru uzul spitalului. Simbătă dimineața, pe cele două etaje se desfășoară, aproape firești, ore calme de spital. Se face vizită, se consultă cu atenție fiecare bolnav, se prescrie medica-

ție, se supraveghează cu deosebită atenție cazurile grave din cele citeva saloane devenite săli de reanimare. Între timp, în ajutorul personalului medical și sanitar au venit studenți mediciniști și elevi de la Școala tehnică postliceală sanitară. Și totuși, chiar hotel „Astoria” rămîne pentru Spitalul „Grivița” un moment de tranziție. Încă în cursul zilei de sîmbătă, 5 martie, o parte din bolnavii gravi, care necesitau numai condiții spitalicești de asistență și îngrijiri, au fost transferați la Spitalul „Dr. Carol Davila”.

Un efort greu de apreciat în vorbe. Singurul lucru pe care-l putem cîntări și simți doar cu inimile, cu sufletele noastre este grija pentru om, pentru viața lui, esența omeniei societății noastre socialiste.

CICI IORDACHE ■

Medicii coseau la lumina luminărilor

Văzînd ce fac și în ce goană, mi s-a părut lipsit de bun-simț să le pun întrebări, să-i incurc cu vorbe. Am făcut-o doar după ce au ieșit din schimb. Le-am consemnat răspunsurile lor de profesioniști ai bătăliei pentru viață și de oameni ca toți ceilalți.

Elena Berlescu, medic la Spitalul Brîncovenesc: Imediat după cutremur, la fel ca și colegii mei, am alergat la spital. Și studenții au venit tot imediat, tot nechemății. Ne-am organizat din mers. Am eliberat neurgentele, bolnavii aflați în afara unei stări grave au plecat acasă. Cei rămași s-au strîns, s-au înghesuit cîte doi într-un pat. Reacția umană și a bolnavilor și a medicilor a fost spontană și minunată de omenească. Am lucrat și în echipe care se schimbau din șase în șase ore. Farmacia, din fericire, a avut destule antibiotice. Nu erau brancardieri destui, noi, doctori și studenți, am cărat târgile cu bolnavi, am făcut de toate pentru ca echipele de ortopezi să poată opera pur și simplu pe bandă rulantă. Zeci și zeci de cazuri. Operații grele: fracturi de bazin, fracturi de membre, fracturi de torace... S-a operat la lumina luminărilor. De la mine din spital s-au pierdut trei doctori cu tot cu familiile lor. Profesional, ne vom strădui să le ținem noi locul. Dar biologic, omeneste...

Camelia Ionescu, asistentă la Centrul O.R.L.: Locuiesc într-un bloc în Drumul Taberei. Cînd a început cutremurul m-am repezit la copil, l-am luat în brațe și am început să cobor în fugă scara. Eram aruncată cînd în balustradă, cînd în perete. M-am trezit afară

Omenia tăcută

Cutremurul a avut loc la ora 21 și 22 de minute. La orele 22 și un sfert mă aflam în curtea Spitalului „Caritas”. Mă gîndeam ca, în limita puterilor mele și pe baza unor vechi studii medicale, să mă fac folositor în universul de gemete care mă înconjură. Curtea spitalului, coridoarele, saloanele lui erau scufundate în cea mai neagră și mai îngrozitoare beznă, o beznă mai rea și mai îngrozitoare decît am trăit în timpul războiului, al bombardamentelor sau al cutremurului din noiembrie 1940. Doar din cînd în cînd zăream cite o umbră furisată și auzeam vaietul unui om rînit. Și, deodată, curtea spitalului s-a populat de zeci de oameni în halate albe. Erau medicii spitalului, veniți unii cu mașinile, care au avut mașini și au reușit să treacă de arterele barate, alții pe jos, alergînd. După citeva minute a apărut lumina citorva luminări și a citorva lămpi de gaz. Cele trei săli de operație ale clinicii chirurgicale erau pline de moloz. Medicii, surorile, infirmierele, brancardierii au început să care molozul și să facă loc în jurul meselor de operație. Totul în liniște, fără nici un cuvînt. Citeva surori au început să flambeze instrumentele la flacăra unor spirtiere improvizate. Și, după alte citeva minute, în aceeași liniște, intreruptă doar de gemătul răniților, medicii au început să panseze rănile, să imobilizeze fracturile, să oprească hemoragiile, într-o liniște minerală, fără ca vreunul singur dintre ei să se întrebe dacă zidurile nu se vor prăbuși și peste ei. Și atunci, în noaptea aceea îngrozitoare, pe care n-o s-o uit pînă la moarte, în liniștea încordată și tăcută a medicilor aplecați la lumina lămpilor de gaz peste oamenii în suferință, în acea tăcere minerală, netulburată de nici un cuvînt, în afara gemetelor bolnavilor, am înțeles, pînă în măduva oaselor mele, cum a dăinuit acest popor, de atîtea ori lovit cu o furie oarbă și bestială, cum a dăinuit peste milenii. Prin omenia lui adîncă și tăcută.

AUREL BARANGA ■

desculță, rătăcită de soțul meu. Eram îngrozită, fetița care are patru luni se uita la mine și ridea, nu înțelegea ce se petrece. Cumnata mea nu era acasă și urla pe stradă să i se dea copilul, care era acasă, cu noi. Am reușit să ne adunăm și cît de cît să ne liniștim. Am plecat la spital. Toți, și medicii și asistenții, au venit cu familiile la spital. În timpul cutremurului acolo a fost groaznic: bolnavi pansați, unii operați chiar în ziua aceea, se grăbeau să coboare pe scară. Unul dintre ei și-a pierdut cumpătul și a sărit de la etajul I; și-a fracturat un picior. Apoi, nu voia să reintre în clădire. Trebuia să potolim panica și trebuia să pregătim urgențele. A fost greu. Pereții aveau fisuri și noi umblam după fiole și echipamente. Medicii coseau la lumina luminărilor. Doctorul Dimitriu a văzut ce s-a întîmplat în centru și cînd a ajuns la spital avea lacrimi în ochi. Nu știm încă nimic de doctorul Călărășu. La noi au fost internate două femei care n-aveau decît niște julturi; dar erau șocate psihic: stăteau la etajul III, s-au adăpostit în tocul ușii, iar după cutremur, cînd au ieșit, au văzut că sînt la parter. Un colonel, prieten de-al familiei mele, era în delegație la Constanța și vorbea la telefon cu soția sa; locuiau, ei și băiatul lor, în blocul Scala. În receptor s-au auzit uruituri, apoi legătura s-a intrerupt. A venit imediat la București. L-au oprit cu greu să intre în dărîmături. A fost îngrozitor. Sînt obsedată și acum că lucrurile se mișcă. Cum se lasă seara mă apucă groaza. Și totuși, acum, aici, în orașul nostru, facem tot ce putem ca să revenim la viața normală dinainte. Ne cumpărasem mașină și sîmbătă trebuia să ne ducem să ne-o luăm. Vineri noaptea a fost ce-a fost.

NELU IONESCU ■

Viața continuă

Printr-o crăpătură

se vedea luna.

Am fost totuși salvați

Noaptea de 4/5 martie ne-a făcut rude de suflet prin toți cei care au dispărut ori au fost salvați de sub ruine. Oricum am suferi, avem aproape sentimentul unei vinovății că noi nu simțim ei.

Se lucrează deasupra dărîmăturilor cu îndrjire și cu revoltă, cu teamă și cu speranță. Și totuși, din acest dezastru sint vieți care au fost salvate. Ne-ar trebui o imaginație ieșită din comun pentru a reface drumul unei ființe omenești în cădere, printre tone de beton năruindu-se, și care, în cele din urmă, fie și de pe patul de spital, să-și povestească șansa vieții sale.

Ruinele blocului Continental — o cumplită stringere de inimă ca peste tot. Undeva, unde a fost etajul 7 se găsea și apartamentul atît de primitiv al soților Ana Blandiana și Romulus Rusan.

Spitalul Elias — secția neurologie: Cu citeva coaste fracturate, cu omoplutul fisurat, cu capul și picioarele rănite, Romulus Rusan îmi poate vorbi: — La ora aceea, în care s-au oprit cursurile atîtor vieți omenești, îmi păraseam manuscrisul pentru a da un telefon la Cluj-Napoca. Cutremurul m-a prins cu telefonul în mînă, în plină convorbire. Dîndu-mi seama de ce se întimplă, m-am așezat în pat acoperindu-mi capul cu perna. (Soția mea, Doina, cum îi zicem noi, se afla în spital, pentru tratament).

Niște zguduituri, și o grindă de beton a rupt patul. Unghiul unui colț de cameră prăbușită ținea deasupra mea patru metri de moloz. Am lăsat în sanie cu toate celelalte etaje. De la piept pînă la picioare eram prins sub dărîmături. O mină îmi era blocată și ea. Apoi liniște. Liniștea unui bloc care nu mai exista. Printr-o crăpătură se vedea luna. Aveam aer! La un moment dat — gazele! Pu-team sări în aer oricînd. S-au oprit de la sine. De afară se auzeau niște sunete ca de la o petrecere la care nu tei parte. Mi-era jenă să tip — ajutor!

— Și totuși ești aici și ești viu!
— M-a salvat la orele 24.05 un tînăr de 30 de ani, Bucur Gabriel. Noul ăsta tată al meu! I-am sărutat mîna. Dar te rog, nu scrie despre el. Vreau să fiu eu primul. I-am promis. Trebuie s-o fac.

— Nu scriu, Romi, nu scriu.
Romulus Rusan a fost dus imediat la Spitalul Colțea doar în maiou și desculț. — Lîngă mine, la Colțea, a murit un bătrîn. Primele îngrijiri mi-au fost date la luminare. Îi întrebam pe medici: „Ce mă face eu acum fără nici un act, fără buletin?” Ardeleanul vrea să fie musai cu acte în regulă. Cînd l-au transferat la Spitalul Elias a încălțat un pantof despectat, străin, și un cartuș gol de la țigări Kent.

— Se adunase lume multă la gardul spitalului, lumea venită să-și recunoască

rudele, prietenii. I-am rugat pe studenții de medicină să strige Rusan, Rusan! — poate mă recunoaște și pe mine cineva. Nu mai am nimic, Adi. Decît pe Doina și ceea ce am dat sau am împrumutat. Să mă mai gîndesc la „Istoria literaturii” a lui Călinescu, îngropată în moloz? La romanul meu aflat în manuscris „Acesta este trupul meu”, strivit între etajele care s-au strins ca o gură înrîtă?

De pe patul de spital, Romulus Rusan dictează colegilor de redacție corecturile pentru paginile 8-9 din Tribuna României — un articol serial despre „Locul românilor în lume” privitor la dosarul academicianului Octav Onicescu.

— Curios, florile pe care le admirasem la etajul 8 se aflau mult sub mine, undeva pe la 5. Dar fă cunoștință cu noul meu naș: Nicolae Jurcă, inginerul electronist al spitalului. El mi-a dat primele lucruri de care are nevoie un om. Și atîta suflet!

În fața a ceea ce a fost blocul nr. 1 de pe strada Tudor Arghezi, printre militari și atîția oameni care au îmbrăcat uniforma durerii și a îndrjirii în lupta cu betonul — mama studentului Stoian Lolică, salvat de sub dărîmături, astăzi 7 martie, la orele 11.

— Locuia aici, în ap. 22, cu fratele meu care n-a mai apărut.

Soldatii Mitea Răzvan și Costache Călin, de la regimentul de infanterie, sanitari, ne dau precizări:

— După atîtea ore de escavări, a apărut mai întii o mină. Credeam că este a unui cadavru. Băiatul a dat însă un strigăt. Ghemuit, cu capul în jos, cu un calorifer peste piciorul stîng, sub unghiul unui perete (iarăși același unghi!) a stat sub dărîmături din noaptea de vineri pînă acum. Cu mare grijă am spart planșeul pentru a-l putea extrage din infern. Primul lucru pe care l-a întrebat a fost cît este ceasul. Credea că stă acolo de foarte mult timp. Băiatul acesta a avut o voință de fier ca să trăiască. Și e atît de firav. De l-ați vedea!

Îl caut pe Stoian Lolică la Spitalul militar central, la clinica a doua, chirurgie.

Ca peste tot — un regim de front. Șeful secției anestezie-terapie intensivă, col. dr. Căpîrîță Atanasie, mă conduce la pacient, Saloane pline de accidentați. Se vorbește în șoaptă, precipitat.

— Noi le acordăm aici, tuturor, cele mai alese îngrijiri medicale. Statutul nostru — dragostea și datoria față de om. Din păcate, cu studentul Stoian Lolică nu putem încă discuta. Cu serioase traumatisme — sindrom de strivire — aflat sub perfuzie, el spune că vede niște avioane.

La poarta clinicii, un militar cu părul blond și ochi albaștri, ieșit parcă dintr-un lan de grîu, încercînd să asudat, dă raportul colonelului doctor Căpîrîță Atanasie. Tresar. Am cunoscut acum cîțiva ani un tînăr cu plete blonde, aproape efeminat, student la I.A.T.C., clasa Beate Fredanov.

— Nu ești tu cumva Nicolae Manolache?

— Da, să trăiți, sint actor la Teatrul din Turda. Acum, militar în termen la unitatea Ministerului de Interne, vin de

la blocul Continental. Am salvat o fetiță de șapte ani, Cordoveanu Gabriela. A zăcut sub dărîmături 64 de ore. Mama ei trăiește, ceilalți doi frațiori nu mai sint. Mă întorc înapoi. De vineri n-am dormit, n-am mîncat. Mă întorc înapoi. Cu trăsături maturizate, hotărîte, actorul militar Nicolae Manolache se întoarce la datorie.

Spitalul Colțea.

Tîrindu-și pașii, tumefiat dar întreg, Vasile Marin, contabil șef la I.T.I.A., locuitor al fostului bloc Scala, mă roagă: Nu scrieți despre mine. Ce să vă spun eu? Mai bine scrieți despre cel care m-a salvat. Lui îi datorez viața. Lui Ciobanu Mircea, instalator la centrul 2 de la I.C.R.A.L. Herăstrău. Eu locuiam la etajul II. Practic, planșeul a căzut peste mine dar căderea a fost atenuată de mobilă. Desi blocat de la mijloc în jos, s-a creat deasupra mea un unghi apărător. Apoi am căzut în gol fără a realiza dimensiunea spațiului. Am ajuns cu poadeaua și planșeul în stradă, în fața Lacto barului Dorna. La prima undă de șoc am luat fetița din camera ei. Soția a tipat: „Fii atent! Crapă vitrina!” M-am trîntit la podea îmbrățișînd fetița. S-a stins lumina, nu mi-am mai văzut soția. Nu știu nimic de ea nici acum. În stradă, m-am bucurat de o orificiu de aer. Am strigat. Nu mă auzea nimeni. Apoi pași pe tablă. Omul despre care vă rog să scrieți a spart planșeul cu tirnăcopul, apoi cu o pinză de bomfalor, notați, doar cu o pinză, a tăiat 6-8 bare de oțel, a scos fetița vie, m-a deblocat și pe mine de cărămizi, m-a învelit în paltonul lui, a oprit un taxi, i-a dat jos pe cei dinăuntru, ne-a sărutat ca pe cei mai apropiați oameni ai săi (eram de-acum fiii lui!) și ne-a adus aici. În zarva generală tot el m-a așezat într-un pat din salonul trei. Și a plecat fără să-și spună numele. Numai că, iată, legitimația lui de serviciu se află la mine.

Török Suzana, în vîrstă de 62 de ani, internată tot în Spitalul Colțea, a locuit pe strada Popa Rusu nr. 11, etajul 8. Diagnosticul — politraumatism acut.

— Făcusem baie și, ostenită, m-am culcat mai devreme. Cînd a început cutremurul o studentă, vecină, mi-a strigat să fugim jos, pe scări. Eu n-am vrut. Am rămas pe hol și m-am prins cu mîinile de două uși. Deodată s-a făcut o gaură prin care am căzut în picioare. Am avut timp să-mi pun o oală în cap. Uitați ce tăietură mi-a făcut la ochi! În aceeași clipă am văzut cum studenta a fost pur și simplu decapitată. Pe urmă a căzut hidroforul. Am zburat prinsă de el pînă într-o grădină din apropiere. Am reușit să escaladez un gard ajutată de doi oameni. S-a nimerit un doctor cu mașina lui. M-a adus aici, unde mă vedeți. Dar nu știu de ce, în timpul cutremurului nu mi-a fost frică deloc.

Oameni, destine, o imensă voință de a trăi! O îndrjită dorință în tot ceea ce ni s-a întimplat aici, pe pămînt, în viața noastră.

ADI CUSIN ■

Monumentalul eroism de o clipă

Gheorghe Badea, electrician principal la termocentrala Grozăvești, se afla în seara zilei de 4 martie în camera de comandă împreună cu șeful de tură și cu electricianul de stație. „Cînd a început cutremurul, spune, șeful de tură a crezut că mașina 4 a intrat în pendulație. Apoi, parcă-l văd, s-a repezit la Traf-ul 3 să-l deconecteze. Eu am rămas în camera de comandă, în întuneric beznă. Am dat drumul la iluminatul de siguranță, dar s-a oprit și el”. În aceleași clipe, în altă parte a termocentralei, Tunaru Alexandru hotăra, ca să zicem așa, între viață și moarte, deschizînd ventilele de eliminare a hidrogenului, pentru a evita o explozie a generatorului, care s-ar fi produs cu siguranță în caz de incendiu. În clipele acelea lungi și chinuitoare supapele de eșapare a aburilor s-au deschis, de asemenea, și ele brusc, sub ordinele instantanee ale inginerului Constantin Grui. În citeva secunde fusese timp pentru producerea unui întreg lanț de cauze și efecte. Mai întii s-au deplasat cele două mari transformatoare, Trafo 1 și Trafo 2. S-au rupt, astfel, barele prin care se făcea legătura cu sistemul energetic, cele două baterii de acumulatori de 220 de volți. Acestea alimentau însă și sistemul de protecție și automatizare din termocentrală. Nemaiavind asigurată protecția, se puteau întimpla, se-nțelege, o serie de accidente. De aceea termocentrala a fost deconectată de la sistemul energetic. În același timp însă, oprindu-se generatoarele, aburul din cazane putea deveni o primăjdie imensă, dacă ne gîndim la volumul și la presiunile lui extraordinare. Eșaparea lui și a hidrogenului s-a făcut atunci, cum spuneam, în acele momente, cu siguranța unei instalații automate. Curînd însă atenția s-a îndreptat în altă parte. Spre înaintarea lentă dar sigură, de exemplu, a acidului sulfuric ieșit din cele două baterii defecte. Problema era, îmi spune tot electricianul Gheorghe Badea, ca acidul să nu ajungă la subsol, la cabluri. Toată noaptea citeva zeci de oameni au oprit scurgerea acidului pe scări, către subsolul clădirii, aducînd nisip și îngroșînd masa aceea tîrtoare, oprînd-o în loc și evacuînd-o treptat afară. Dacă ajungea jos și ataca izolația cablurilor, mi se spune, termocentrala s-ar mai fi putut redresa în aproximativ 6 luni.

În dimineața zilei de sîmbătă s-a reușit însă punerea în funcțiune a generatorului nr. 8. Termocentrala Grozăvești dădea iarăși lumină.

DUMITRU ELIADE ■

Am avut mereu în fața ochilor

exemplul celui mai temerar

oștean al țării, pilda unică a

tovarășului Nicolae Ceaușescu

După două zile și două nopți albe de la declanșarea zguduirilor tectonice din seara zilei de 4 martie, tovarășul Petre Gheorghiu, director al Cabinetului pentru activitate ideologică și politico-educativă al sectorului 1, îmi povestește, între altele, și următoarea glumă sinistă a hazardului:

— Pe la ora nouă mă aflam la sediul Comitetului de partid din Piața Amzei. Împreună cu mine, tovarășul Emanoil Drob, activist la Cabinetul municipal pentru activitate ideologică și politico-educativă. În jurul orei nouă și zece am luat-o împreună spre casă. Unul dintre noi doi, e greu să-mi amintesc care anume, a propus un gest de curtoazie familială: să cumpărăm fiecare pentru casă citeva prăjituri de la cofetăria „Scala”. Ne-am îndreptat grăbiți spre acest punct al Capitalei, dar pe drum ne-am răzgîndit. Unul dintre noi, și din nou nu-mi amintesc cine, a venit cu propunerea să schimbăm traseul. Am intrat la restaurantul „Intim” și am comandat două sticle de bere. Cu numai citeva minute înaintea declanșării sinistrului așadar destinul a hotărît să ne steargă de pe lista neagră!

Făcînd haz de necaz, rîzînd printre oftături de acest lugubru dans al hazardului, tovarășul Petre Gheorghiu uită să-mi istorisească esențialul: fiind de îndată martori ai îngrozitoarelor zvîrcoliri seis-

mice care i-au făcut aproape imediat să constate și proporțiile dezastrului (la numai citeva zeci de metri a avut loc prăbușirea edificului ce adăporea cofetăria Casata), comunistii Gheorghiu și Drob s-au îndreptat spre sediul Comitetului P.C.R. din Piața Amzei, deoarece — așa cum ne-au mărturisit ei ulterior — au înțeles că toți activiștii de partid ai sectorului vor proceda la fel. Despre dărîuirea, spiritul de sacrificiu, despre abnegația și înaltul patriotism al tuturor acestora mi-a vorbit pe larg tovarășul Octavian Nistor, secretarul cu propaganda al Comitetului P.C.R. sectorul 1:

— Îmi este foarte greu să dau nume, să evidențiez pe unii mai mult decît pe alții, deoarece cu toții, fără excepție, au înțeles din primul moment că trebuie să revină cît mai grabnic cu putință la sediul comitetului nostru. Tovarășii Gheorghiu și Drob, de pildă, aflați în apropiere de una dintre cele mai calamitate puncte ale Capitalei, nu s-au grăbit să-și regăsească familiile și căminul, ci au revenit de îndată în sediul Primăriei sectorului 1. Ajunși aci au început să dea telefoane pentru a chema la datorie întregul nostru aparat de partid. Și aci un lucru demn de notat: nici unul dintre activiști n-a fost găsit acasă; absolut toți se aflau în drum spre sediu.

Tovarășul Octavian Nistor apreciază comportarea și înaltul spirit de disciplină al activiștilor de partid ai sectorului 1 drept normale, drept sarcini permanente, drept firești pentru niște oameni obligați prin munca lor zilnică să constituie exemple de omenie și devoțiune. Dar faptele de omenie ale acestor bărbați nu pot rămîne, apreciem noi, necunoscute. Pe citeva dintre ele le vom încredința tiparului.

În noaptea din 4 spre 5 martie tovarășul Cornel Dumitrașcu, secretar cu probleme organizatorice, a sosit urgent la sediul Comitetului de partid, lăsîndu-și acasă socrul accidentat și locuința grav avariata. Un alt tovarăș din aparatul de

partid, Ion Samoilă, șeful secției organizatorice, a sosit la sediul împreună cu întreaga sa familie (pe care a adăpostit-o provizoriu în biroul său), deoarece, la fel, locuința sa a fost grav avariata. Nicolae Cotigă, aflat în concediu de boală la Băile Felix, a sosit la București în dimineața următoare utilizînd în acest scop autostopul. A sosit urgent de asemenea și Constantin Prodan, secretar cu problemele economice.

În punctele fierbinți ale sectorului s-au distins prin curaj, prin adevărate acte de vitejie tovarășii Ion Zamfir, Gh. Carata, Aurică Marghidan, Tudor Gheorghe, Gheorghe Pascu, Ștefan Tall. Întreaga acțiune a fost dirijată metodic, întregul activ de partid acționînd în conformitate cu un plan de intervenție întocmit în cele mai mici detalii încă de la ora 23. În felul acesta, îndată după miezul nopții, sute de cetățeni ai Capitalei, mobilizați prin solicitarea comandamentului sectorului 1, au acționat în deplină unitate, cu energie și eroism civic, pentru înlăturarea marilor distrugerii pricinuite de cutremur. S-a acționat în următoarele puncte:

În zona hotelului Athénée Palace a fost trimis tovarășul Lucian Ștefănescu, care a reușit să mobilizeze 300 de elevi ai Liceului nr. 9 și să aducă în acest loc 10 basculante de la ICSIM, o fadromă și două aparate de sudură.

La parterul blocului cofetăriei Casata au sosit tovarășii Marghidan și Rusu împreună cu 300 de elevi ai Liceului „Dimitrie Marinescu”.

La punctul „Lido-benzinărie”, 200 de studenți au început de îndată îndepărtarea molozului sub conducerea activiștilor de partid Gh. Pascu, Ion Samoilă, Al. Dumitrescu.

La cofetăria „Scala”, tovarășii Ioan Iova și Constantin Burghilea au început primele lucrări de îndepărtare a molozului ajutați de 100 de studenți, iar la restaurantul pensiune „Bulevard”, primele măsuri au fost întreprinse de un grup de 50 de studenți cu două autobasculante, sub conducerea tovarășului Aurică Marghidan.

La restaurantul „Dunărea” lucrările de îndepărtare a molozului au fost conduse în aceste prime ore de la declanșarea sinistrului de către tovarășii Neață și Rusu, care s-au bucurat de sprijinul a 200 de voluntari, două autobasculante, două buldozere și o macara.

Întreaga noapte sute de oameni au sosit la sediul Comitetului P.C.R. al sectorului 1, cerînd să fie conduși în punctele nevralgice ale sectorului, nerăbdători de a intra în cele mai periculoase zone calamitate. Mărturiile ale profunde solidarități umane sint nenumărate. Ca întotdeauna momentele de grea încercare au scos la iveală pe cei investiți cu tărie de caracter, au făcut evident curajul și spiritul de sacrificiu, sau au făcut și mai hidos, mai respingător chipul lașității, al meschinăriei, al neomeniei și ingrătitudinii. Cronica fierbinte a acestor zile și ore tragice va consemna pentru eternitate, de pildă, comportarea emoționantă a actorilor Teatrului Național, care, sub conducerea organizației P.C.R., în noaptea cutremurului au scos în stradă proiectoarele pentru a lumina edificiile prăbușite în Piața Rosetti, după cum nu va fi dat uitării niciodată gestul de adînc umanism, de nețărmurită solidaritate umană a sutelor de studenți sosiți în noaptea cutremurului la sediul Comitetului de partid al sectorului 1 pentru a-și pune la dispoziție brațele și tinerețea, pentru a intra de îndată în avanposturile războiului dezlănțuit împotriva stihțiilor naturii.

În fruntea acestora s-au aflat în permanență comunistii și în mod deosebit activiștii de partid, acești bărbați oțeliți zi de zi la cea mai înaltă temperatură a patriei socialiste.

— Am avut mereu în fața ochilor și în adîncul cugetului nostru — ne-a mărturisit tovarășul prim-secretar Dumitru Gheorghisan — exemplul permanent al celui mai temerar oștean al țării, voința lui de granit și inima sa de părinte, am urmat toată vremea pilda unică a comunistului de omenie, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

LIVIU TIMBUS ■

Imperativul momentului:

La Alexandria, viața
și-a reluat cursul normal

Capitala județului Teleorman arată astăzi ca un vast șantier, găsindu-se într-un puternic proces de reconstrucție. Cutremurul a produs aici pagube mari.

Urmind indicațiile secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, și conform umanismului ce caracterizează viața din România socialistă, comandamentul orașenesc care a funcționat 24 de ore din tot atâtea, sub conducerea neobositului primar Ion Ribu, și-a concentrat activitatea spre rezolvarea cât mai urgentă a asigurării condițiilor de cazare pentru populația sinstrată. Marți înaintea prinzului, toate cele 467 de familii rămase fără acoperiș deasupra capului au fost mutate, o parte în cele două blocuri noi din centrul orașului, o altă parte în căminele de nefamiliști de la întreprinderea de rulmenți, de la cea de panouri și tablouri electrice și de la Aparataj și accesorii pentru construcții.

Prin rivna impresionantă a oamenilor, prin eroism muncitoresc și solidaritate umană, toate cele șase întreprinderi avariate funcționează în prezent cu motoarele în plin, realizând importante depășiri de plan.

Întreprinderea de rulmenți, la care s-a lucrat fără odihnă din primele clipe după cataclism, s-a pus în funcțiune cu toată capacitatea încă din ziua de 5 martie după-amiază, izbutind numai după 48 de ore o depășire de plan de aproape 15 000 de rulmenți.

I.P.T.E.-ul la care au avut de suferit clădirea și utilajele deopotrivă și-a reluat lucrul în dimineața zilei de 7 martie recomandându-se astăzi țării cu o depășire de 30% a planului.

Un imbold extraordinar în munca de reconstrucție a Alexandriei a dat-o

Să facem totul pentru ca prin munca noastră, prin eforturi excepționale, să reconstruim ceea ce s-a distrus, să continuăm edificarea idealului propus, să dăruim cu eroism truda și creația noastră acestui cincinal, patriei socialiste care are, mai mult ca oricând, nevoie de aportul, devotamentul și abnegația tuturor!

vizita secretarului general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care și-a dedicat o parte din foarte prețiosul timp vizitării orașului, discuțiilor cu specialiștii și cu oamenii muncii, oferind teleormănenilor soluții pline de temei. La fața locului, în centrul tradițional al municipiului, pe strada Libertății, unde marea majoritate a clădirilor mici s-au năruit, rămânând în picioare, necompromise, numai blocurile moderne și magazinul universal „Crinul”, secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, le-a propus oamenilor dărîmarea acestor zone și clădirea unui centru civic pe măsura posibilităților și aspirațiilor Alexandriei socialiste. Propunerea a fost îmbrățișată cu entuziasm și recunoștință de localnici, drept pentru care la ora trecerii noastre prin oraș peste 1 500 de oameni, organizați în formațiuni ale gărzilor patriotice, alături de care muncesc mulți voluntari, lucrează intens la înlăturarea urmelor catastrofei, cu gândul la viitor. În ciuda marilor neajunsuri provocate de cutremur, viața în capitala teleormăneană își urmează cursul firesc. Prin schimburi care nu au ținut cont de ore-

le de lucru, ci numai de nevoile oamenilor și ale orașului, alimentarea cu apă, energie electrică a fost restabilită numai în șase ore, rețeaua telefonică afectată de seism a fost repusă în funcțiune în timp record, pe principalele trasee putându-se comunica chiar în noaptea de 4 martie.

În condițiile în care, cum spuneam, industria socialistă lucrează la parametri obișnuiți, Alexandria a găsit resurse de solidaritate umană pentru impulsul trecător în care se află locuitorii Capitalei, expediind marți către București 40 tone carne, între care 10 tone carne de pasăre, 100 tone lapte, și 10 tone piine, toate aceste produse peste plan în condițiile unui oraș în care nevoile imediate ale localnicilor sînt satisfăcute fără cusur.

Izbită de seism, Alexandria și-a șters repede lacrimile, muncind cu seriozitate și abnegație, eroismul de fiecare clipă al oamenilor a reprezentat cea mai mare garanție, iar orașul va deveni în scurt timp mai frumos și mai bogat.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

Blocurile lui au rezistat

O scară a unui bloc de pe Calea Griviței, la numărul 156. După cutremur, Oamenii mai căpătaseră curaj și se întorseseră din nou în bloc și stăteau la parter, în dreptul cutiilor de scrisori, gata în orice moment, la un semn de primejdie, să fugă afară.

Deodată, pe o scară pîlpii citeva luminițe. Coboară ultimii locatari care mai rămăseseră în apartament. E familia Weber de la etajul VI. Cinci persoane. Încheie șirul inginerul constructor Helmut Weber, acum pensionar în vîrstă de 73 de ani. Coboară calm, ca și cum s-ar duce la piață sau să-și plimbe nepoții. Ajuns jos, începe să vorbească. Trece de la un grup la altul. E îmbrăcat corect, contrastînd cu ceilalți, care au pe ei veșminte luate la rezezeală.

— Oameni buni, nu vă speriați. Blocul ăsta o să reziste. Vă garantez eu. Dacă pică, înseamnă că nu va mai exista nimic în picioare în București. Or, asta nu se poate.

Oamenii îl ascultă cu neîncredere. Deși mulți știu că în urmă cu 16 ani, inginerul condusese lucrările de construire a blocului acesta și a altor trei din preajmă.

— Am avut un meșter excepțional, Constantin Bărbuceanu. Vă rog să aveți încredere. N-o să se întîmple nimic.

Mulți încep să se dea mai aproape de inginer, cu speranță.

Și orele trec, fără să bage nimeni de seamă.

La un moment dat, inginerul se hotărăște și spune către ai săi:

— V-am ascultat atunci cînd mi-ați cerut să cobor. Acum ascultați-mă și voi pe mine. Haideți sus.

Inginerul Helmut Weber a fost ultimul care a coborît scara. Și a fost primul care a urcat-o. Întreaga lui familie l-a urmat. Rînd pe rînd, și alți locatari s-au întors în apartamente.

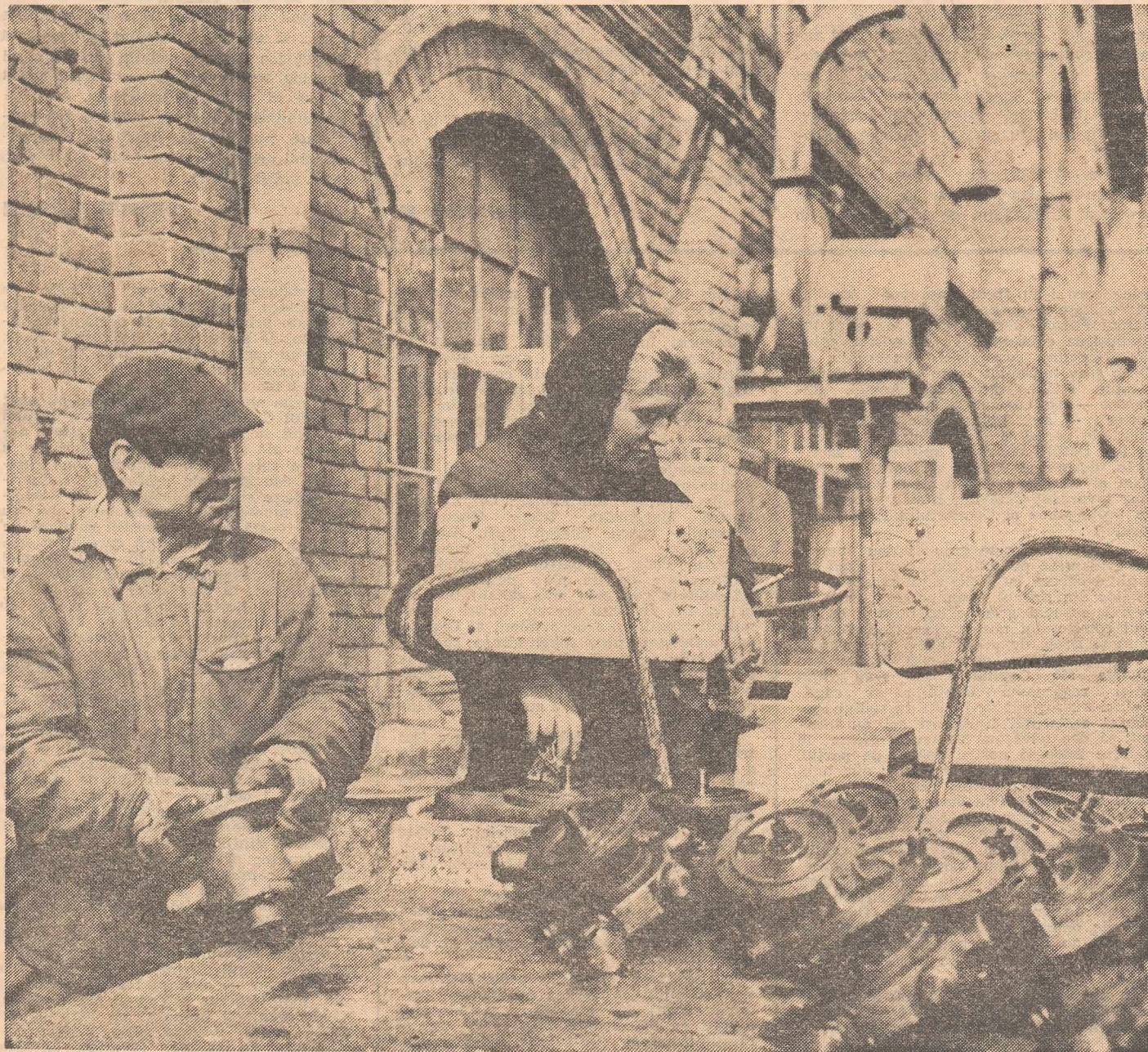
A doua zi, inginerul a trecut pe la toate cele patru blocuri de pe Calea Griviței de care răspunsese. Nici unul nu prezenta avarii importante.

GEORGE ARION ■

Omenie și conștiinciozitate

La Spitalul Elias, la chirurgie, se afla și baritonul Dan Iordăchescu cu ambele picioare fracturate. „Copiii se culcaseră de o jumătate de oră. Cînd a început cutremurul am crezut că este unul slab și n-am dat importanță. Apoi au început mișcările undulatorii. Lămpile înnebuniseră. Toată familia coborise încet pe scară, inclusiv o mătușă care era la al treilea preinfarct. Eu am avut un moment de iluciditate în ultimul moment, am urcat pe tocul ferestrei și am sărit. Toți vecinii ieșiți afară m-au ajutat. Într-o jumătate de oră am fost la spital. Miine, (marți) soția trebuie să nască. Sînt deprimat de tot ce am auzit. Durerea mea nu înseamnă nimic pe lângă viețile pierdute. Regret enorm clipa aceea cînd mi-am pierdut cumpătul pentru că aș fi putut astăzi să dau o mîină de ajutor. Încercăm totuși să fim utili în aceste momente. Casa noastră este destul de încăpătoare, și dorim să adăpostim oameni năpăstuiți, sinistrați. Casa noastră se găsește pe str. Camil Petrescu, în vila cunoscută ca purtînd numele marelui scriitor. Aș vrea să remarc ceva cu totul deosebit. Omenia, conștiinciozitatea, înaltul simț moral și patriotismul medicilor. Într-un sfert de oră aproape toți medicii spitalului, o știu de la ceilalți bolnavi, au venit cu familiile pe care și le-au adăpostit în grădina spitalului. Unii erau în pijamale, alții în cămăși. Vă închipuiți cite vieți au fost salvate astfel, mai ales că aici la Elias au fost aduși 22 de răniți scoși din dărîmături“.

RĂZVAN BĂRBULESCU ■

La Steaua Roșie din Capitală se produce din plin

(Urmare din pag. 24)

nență mișcare, cu centrări și șuturi spectaculoase, ca și o deosebită vigoare în joc au uluit și dezorientat o echipă care nu și-a reamintit că este divizionară A decât în repriza secundă, și atunci numai pentru câteva minute. Astfel, cele două goluri ale gazdelor (Tolea și A. Ene) au venit firesc, doar pripeala și neșansa lui R. Dan, Tolea și Floreșteanu împiedicând mărirea scorului în primele 45 de minute, pentru că apărarea oaspeților, în frunte cu Windt, a găsit permanentă. În partea a doua a întâlnirii, reșenții încearcă să joace și fotbal și reușesc oarecum să echilibreză partida, utilizând și de automatizarea gazdelor. ● **Cei mai buni de pe teren:** Tolea, R. Dan, Burcea 8, A. Ene 7 (F.C.M. Galați); Bora 8, Florea 7 (F.C.M. Reșița). ● **A arbitrat bine** Max. Popescu, asistat de C. Jurja și Gh. Manta — toți din București (Răzvan Bărbulescu). ● **ARAD : U.T.A. — Dinamo 3-3 (1-0).** Cu 48 de ore înaintea partidei obținerea unui bilet era un adevărat miracol. Mecul începe în nota de dominare a oaspeților, care combină mai bine, dar, contrar cursului jocului, U.T.A. deschide scorul prin Tisa, după o fază de mare spectacol. Gazdele își vor mări avantajul imediat după pauză, când Cura profită de stângăcia lui Gabriel Sandu. Dinamo are meritul de a nu fi cedat lupta și, cu concursul lui Kukla (autogol la șutul puternic al lui Lucescu), reduce scorul. După numai câteva minute, Lucescu (excepțional pe tot parcursul meciului) aduce egalarea. ● **Ba mai mult, cu numai zece minute înainte de final,** Dudu Georgescu își face simțită prezența pentru prima oară, înscriind de la marginea careului: 3-2 pentru oaspeți. U.T.A. se trezește însă precum un boxer din lovitură, scapă ca prin minune de 4-2 (șut puternic, din interiorul careului, al lui D. Georgescu, milimetric pe lângă bară), și reușește o neșperată egalare în ultimele secunde de joc, Kukla urmărind o minge blândă de întregă apărare dinamovista. Rezultatul nu s-a părut totuși rezultatul cel mai echitabil. ● **Cei mai buni de pe teren:** Nedelcu II 8, Schepp, Leac 7 (U.T.A.); Lucescu 10, Cheran, Custov 7 (Dinamo). ● **A arbitrat foarte bine** N. Rainca (Birlad), asistat bine de C. Pirvu și mai mult incurcat de T. Podaru — ambii din Brăila (Cornel Ionescu). ● **BUCHUREȘTI : Rapid — F.C. Argeș 0-0.** Partida de angajament fizic, în stilul mult iubit de antrenorul Motroc, cu prea puține încercări constructive, la care argeșenii au răspuns exact, mai cu seamă printr-o mobilitate corespunzătoare a defensivei conduse de Costică Olteanu. ● **Contracturile oaspeților,** lansate de un Dobrin cu picioarele încă amorfite, au fost totuși mai periculoase, dar prima linie argeșeană suferă de aceeași boală pe care o are și ofensiva rapidistă: ineficiența cruntă, mult zgomet pentru aproape nimic. ● **Cum spunem,** s-a alesgat mult (mai cu seamă în prima repriză) dar cu un folos discutabil.

Ion Motroc, un om fericit?

Acru care ne spune încă o dată că echipele de fotbal nu se pot pune la punct numai prin bicioșia primitivă din partea preparatorilor fizici. Fotbalul înseamnă totuși și altceva, între altele știința jocului, tactică. ● **Minutul 87 a fost cel p-aci** să aducă totuși echipa gazdă în postura de învingătoare. arbitrul Jucan, până în acel moment satisfăcător dacă nu chiar bun în rolul său, confundând regretabil un hent absolut involuntar cu un penalty. Dar Pop, căpitanul rapidistilor (care avea în acel moment o viața de opt kilometri buni de sprint pe extrema dreaptă, spre suplینirea celor din atac și crearea superiorității numerice), a executat fără viață, prea ușor pentru Cristian. ● **Cei mai buni de pe teren:** Pirvu 8, Cojocaru 7 (Rapid); Olteanu 8, Stancu, Dobrin, Radu II 7 (F.C. Argeș). ● **A arbitrat slab,** din cauza pripelii amintite, Gh. Jucan (Medias), asistat de I. Barbu (Deva) și Gh. Ispas (Constanța). (Dumitru Graur).

VIȚIA A — 16 MARTIE

● **CONSTANȚA : Fotbal Club — Steaua 0-1 (0-0).** Diferență de clasă, exprimată foarte palid pe tabela de marcaj. Militarii, chiar fără să simtă nevoia de a forța prea mult, s-au impus net în fața unei echipe lipsite de har, al cărui jucători mediocri n-au reușit în tot meciul, cu toate strădaniile obișnuite ale lui Antonescu, să lege nici două faze mai periculoase pentru poarta lui Iordache. ● **La Steaua s-au impus** Dumitru și Sameș, aflați într-o formă promițătoare, în timp ce Năstase, insistent și agresiv în fața porții, ne-a părut convins de a rezolva în favoarea lui problema „omului de gol” al echipei militare. Ceilalți, chiar fără să reușescă o partidă deosebită, s-au ridicat cu cel puțin o clasă peste nivelul adversarului direct, lucru care a dus uneori la o superioritate atât de evidentă încât ea a fost acceptată aproape fără tristețe de tribuna constanțeană. ● **Oaspeții au avut cam 9-10 ocazii de gol, dintre care cincii cit roata carului — dar au înscris la una dintre cele mai banale faze de joc, profitând și de lipsa de inspirație a fundasului Codin (Stoica, min. 64).** Cel mai bun jucător de pe teren a fost însă portarul constanțean Ștefănescu, care a salvat uneori incredibil, din situații imposibile (cu capul, de exemplu, la reluarea din voleu a lui Năstase, min. 75). ● **În rest, mai puțin Antonescu desigur, toți o apă și-un pământ într-o echipă pe care noul antrenor Gheorghe Ola nu o va putea salva de la retrogradare decât, s-o spunem pe nume, prin comiterea citorva adevărate minuni (citii): nici un punct pierdut de acum înainte „acasă”, lucru de altfel puțin probabil, plus cel puțin patru puncte smulse în deplasare)... ● **Cei mai buni de pe teren:** Ștefănescu 9, Antonescu 7 (F.C. Constanța); Dumitru 9, Sameș 8, Năstase, Stoica, Vigu 7 (Steaua). ● **A arbitrat bine** Otto Anderoc, asistat de I. Taar (ambii din Satu Mare) și V. Catană (Carei). (Dumitru Graur). ● **BACĂU : Sport Club — U.T.A. 1-0 (0-0).** Până să-și dea seama că tactica de ciștig este angajarea insistentă a extremelor, băcăuanii au irosit primul șert de oră într-un joc confuz, pe alocuri chiar haotic, cu care U.T.A. s-a acomodat de minune. În ciuda risipei mari de energie, a poftei de joc, înaintarea gazdelor a căutat poziția ideală de gol, care evident, pe fondul unei crispări, a intrizat mereu. ● **Înlocuirea lui Pană cu Munteanu,** în repriza a II-a, s-a dovedit inspirată, elevii lui Nicușor și Vătafu fiind mai des prezenți în careul lui Iorgulescu. Acesta a fost salvat o dată de Kukla**

(min. 54), pentru ca nouă minute mai târziu, într-o situație similară, același apărător să nu mai aibă altă soluție decât faultul, sancționat prompt de arbitru. A executat impecabil Munteanu. ● **Cei mai buni de pe teren:** Constantin 9, Catargiu, Lunca 8, Munteanu, Antohi 7 (Sport Club); Iorgulescu 8, Kukla, Nedelcu 7 (U.T.A.). ● **A arbitrat foarte bine** Marcel Buzea, asistat de D. Iăcăescu și G. Fodor — toți din București (Ion Roșu). ● **REȘITA : F.C.M. — Politehnica Iași 1-1 (0-1).** Oaspeții și-au luat înăpoi punctul pierdut în tur, pe teren propriu. Mecul a fost de slabă factură, reșenții complăcându-se în postura de adversari comози, lipsiți de incisivitate și nerv în atac, în vreme ce ieșenii n-au avut nici un interes să jușească jocul. ● **Între oaspeți, singurul care s-a bătut ca întotdeauna a fost Romilă, cel care avea de altfel să aducă, în urma unei acțiuni viguroase și goliu cu capul, Politehnica a luat conducerea (din penalty, min. 44).** Ținut pe banca de rezervă și introdus abia prin minutul 60, Bojin s-a simțit nedreptățit — lucru pentru care a pus mai multă vigoare în joc decât în mod obișnuit. Așa avea însă să se dovedească de bun augur pentru echipa reșitană, ex-timisoreanul reușind în min. 75 egalarea, printr-un șut de toată frumusețea de la marginea careului. Tot Bojin va rata alte două ocazii bunicile în finalul meciului, părintd astfel pur și simplu în dezacord cu blazații săi cochipieri... ● **Cei mai buni de pe teren:** Bojin 8, Hergane, Atodiresei 7 (F.C.M.); Romilă 8, Ciobanu, Bucu 7 (Politehnica). ● **A arbitrat foarte bine** C. Dinulescu, asistat de V. Ivanovici și A. Ionită — toți din București (Teodor Bulza). ● **ORADEA : F. C. Bihor — Rapid 2-0 (1-0).** Partida așteptată cu mare interes. Victorie indiscutabilă a echipei bihorene care, fără a face un joc mare, și-a dominat net adversarul, creându-și numeroase ocazii de gol. ● **Dacă scorul nu s-a luat proporții, asta se datorește rateurilor incredibile ale atacanților locali, care uneori au și luat, dar cu Lupău, la numai 8 metri de poartă, — dar și arbitrilor craioveran R. Șerban, care a refuzat cel puțin încă un penalty gazdelor. De înscris, au înscris Gherghel (din 11 m) și Florescu. ● **Rapidul a avut într-adevăr neșansa minutului 3, când Manea a șutat senzațional de la 17 în bară, Doru Popescu a rețut cu capul, dar Vidac a parat în ultimă instanță.** La bucureștenii Cojocaru, un nume nou, jucător venit de la Giurgiu și plasat pe aripa dreaptă, ca și Neagu, pus să joace liber în fața fundasilor centrali, n-au putut suplini, cu toate eforturile lor, jocul slab și lipsit de dăruire al altora (de exemplu, Răzvan, cel mai slab jucător al meciului). ● **Cei mai buni de pe teren:** Kun II 8, Naom, Al. Naghi 7 (F.C. Bihor); Manea, Neagu 7 (Rapid). ● **A arbitrat slab** Radu Șerban, asistat de V. Gheorghel și V. Cioclitcu — toți din Craiova (Cornel Ionescu). ● **CRAIOVA : Universitatea — Progresul 5-0 (2-0).** Stadion plin ochi, timp și teren ideale, goluri multe și frumoase, arbitraj excelent, găsind resurse să nu acorde, în 3 rinduri, penalty-ul cerut de tribune în favoarea gazdelor. ● **Absențele notabile în ambele garnituri:** Marcu, Oblemenco, Deselnicu, Purcaru, Tarlungă și Cămătaru la Craiova, Badea și Dumitru Ștefan la Progresul. Unele explicate prin accidentări (Marcu, Tarlungă, Cămătaru și Badea), altele prin refuzul de a se supune rigurilor antrenamentului (Oblemenco și compania), cea a lui Dumitru Ștefan, până mai ieri căpitanul echipei bucureștene, explicată astfel de el însuși: „Nu joc pentru că m-a accidentat cineva din conducerea clubului”. ● **Meci fără istoric, dominat copios de craioveni de la un capăt la celălalt.** 5 goluri înscrise, în ordine, de Georgiu, la primul său gol în divizia A, Cițu, Iarși Cițu, Balac, la primul său gol pe teren propriu în acest campionat și Negriță, alături de o sumedenie de ocazii ale gazdelor, cea mai mare fiind bara spectaculoasă a lui Crișan. ● **Mișcare continuă și derutantă a oțelurilor, eforturi disperate dar neputincioase ale oaspeților, surclasată la toate capitolele. ● Cei mai buni de pe teren:** Negriță 10, Balac, Ștefănescu 9, Beldeanu, Cițu, Lung 8, Georgiu, Donose 7 (Universitatea); Iorgulescu, I. Sandu, Dragu 7 (Progresul). ● Foarte bun arbitrajul lui Ioan Rus, asistat cu greșeli de A. Szilaghi (ambii din Tg. Mureș) și corespunzător de I. Vințan (Sibiu). (Ovidiu Ioanșoia). ● **PITEȘTI : F. C. Argeș — A.S.A. Tg. Mureș 0-1 (0-0).** „Eroul meciului” pe stadionul din Trivale a fost, fără îndoială, arbitru bucureștean C. Petrea. După cum s-a mai scris, acesta a fluierat sfârșitul partidei cu 3 minute mai devreme, nemiavordind de cele două minute de prelungiri anunțate anterior. Dar cum greșeala recunoscută este pe jumătate iertată... nu ne rămâne decât să consemnăm un fapt rar întâlnit pe terenurile de fotbal, și să-i acordăm cavalerului fluierului din București circumstanțe atenuante, gândindu-ne, mai ales, la situația existentă. ● **Partida, în sine, a plăcut** numeroșilor spectatori prezenți, pentru că s-a jucat în viteză, fără faulturi gratuite și grosolane și pentru că s-a luptat, fără menajamente, pentru victorie. Mai aproape de „adevăr” au fost, până la urmă, jucătorii din Tg. Mureș, ei obținând victoria grație respectării cu strictețe a tacticii de joc preconizate de antrenorul Bone: apărare strânsă în jumătatea de teren proprie, coroborată cu declanșarea de contraatacuri rapide prin Fazekas și Both. Alt factor ce a contribuit la victoria oaspeților a fost superioritatea liniei de mijloc Naghi, Pislaru, Băloni, Hajnal în fața celei piteștene — Cirstea, Iovănescu, Dobrin (ultimul „păzi” cu strășnicie de Băloni). ● **Golul victoriei** (Fazekas, min. 79) a încununat eforturile oaspeților, care au jucat mai simplu, mai realist, mai pe gol. ● **Cei mai buni de pe teren:** Cristian 8 (a scos cel puțin două goluri gata făcute), Radu II, Dobrin 7 (F. C. Argeș); Hajnal, Fazekas 8, Băloni, Ispir, Körtési 7 (A.S.A.). ● **A arbitrat bine** C. Petrea, asistat de I. Puia și C. Ionită — toți din București. (Cornel Catană). ● **PETROȘANI : Jiul — F.C.M. Galați 4-2 (1-1).** N-a lipsit mult ca în prima repriză, după ce au deschis scorul prin Ion Constantin, oaspeții să mă înscrie un gol ! Altfel spus, gălățenii au jucat în prima repriză cu o dezinvolură lăudabilă, au șutat de multe ori la poartă și s-au apărat cu calm, în timp ce gazdele nu reușeau să lege nici o fază mai acătării. ● **Nu știm ce miracol s-a întâmplat în cabinetele Jiului, dar, după pauză, pe teren nu a existat decât o singură echipă pe care Munteanu a dirijat-o cu mult aplomb. Drept urmare, Augustin, Stoica și Sălăjan înscrisu pentru Jiul, iar Morohai reduce din handicap printr-o lovitură de la 11 metri, decizie prin care arbitru de centru l-a sancționat, cu multă asprime, dar și corectitudine, pe Stoica, acesta lovindu-l, în careu, fără minge, pe Ion Nicu. ● Cei mai buni de pe teren:** Munteșcu 9, Augustin, Stoichiță 8 (Jiul); I. Constantin, Voichin 7 (F.C.M.). ● **A arbitrat bine** Fr. Coloși, asistat de A. Ianuși și N. Gheorghel — toți din București. (Victor Niță).**

Valea Jiului, ca o mireasă (VI)

Un miner acasă la El Greco

Minerul Marin Clochia din Lupeni îi scrie de la Roma, unde și-a petrecut vacanța, unui ortac din brigada lui: „M-am dus cu muierea și l-am văzut pe El Greco. Ca să știți că nu în circumi intru. N-am venit pină la Roma să văd circumi, ci muze. La început am crezut că sint fotografi, mai ales cind am văzut de departe trupuri goale, ca la noi în baie, dar nu era așa.” (Aluzia se referă, firește, la baia minerilor, la ieșirea din șut.)

Grigore Măselniță, tot din Lupeni și tot oltcan, ca și Clochia, primește și el vesti din Renaștere:

„Am văzut, mă Grigore, o mănăstire lângă Ulm. Am văzut ce nici în vis nu visam să văd. Sculpturi ce vli și culori cum numai dimineața cind răsare soarele vezi.”

Iar lui Ion Tudorache, Marin Clochia îi povestește cum a stat de vorbă cu „ăl din ramă”

„Dacă aş strînge aîşia bani ca să-mi lau un tablou de Rafael, v-aş aduce la mine în bloc și l-am admira împreună. Mare pictor. Te uiți la tablou și ai impresia că stai de vorbă cu ăla din ramă. Aşa-i de adevărat, de-al nostru.”

Dincolo de tonul voit glumeț și de naivitățile ușor explicabile — nimeni nu are pretenția ca unui minier din Valea Jiului arta Renașterii să-i fie la fel de familiară ca o combină PK 7 — transpar prețuirea reală a valorilor general umane ale artei, nevoia acută de frumos. Multe tomuri savante s-au scris despre Rafael, dar cât de spontan, de cald, de tulburător sună: „E de-al nostru.” Tocmai mineurul care își petrece viața în adinc, înfruntînd muntele, beznă, praful și neunoscutul, omul care depune o muncă fizică adesea istovitoare, tinjete după frumos, după o artă apropiată lui, după Spectacole cu majuscule, nu numai după variațiile duminicale și eternul meci de fotbal. Este o cerință lăuntrică, organică, una care ține de meserie, dacă vreți.

Vespasian Catană, șeful de brigadă de la Vulcan, ale cărui ascuțite și pătrunzătoare observații am mai avut prilejul să le cităm, explică:

— Sint două condiții pe care, dacă nu le respecti, mina nu te acceptă: să măninci bine și să te odihnești bine. Sint condiții de bază. Dar din cînd în cînd simți nevoia să vezi ceva frumos, o spectacol, un film. Și, cred eu, una e să stai acasă, să privești la televizor, și alta să intri, îmbrăcat decent, într-o sală de spectacol. N-am văzut nici o piesă de teatru în ultima vreme. În 1974 lucram în blocul Zero, condiții grele, sărituri, apă. Mi-a trasat conducerea sarcină: „Catană, ia oamenii și mergi acolo”. Ortacii nu m-au lăsat, am fost unul lângă altul. Dar nu la asta vreau să ajung. Cind ieșeam la suprafață, după baie, mă simțeam foarte obosit. Îmi reveneau în minie apa, săriturile, greutățile, mă plimbam puțin și simțeam nevoia să uit de abataj, să simt că trăiesc între oameni, să văd ceva care să mă bucure, să-mi limpezească gîndurile.

Au minerii unde să-și limpezească gîndurile? Au și nu prea au. S-au făcut investiții și pe linie culturală în Valea Jiului. Noua Casă de cultură din Petroșani este cu adevărat pe măsura unei cetădele muncitorești. Clubul tineretului din Uricani — din păcate, nu prea încăpător —, cinematograful din Lupeni și alte câteva amenajări recente par însă insuficiente pentru setea de cultură a oamenilor din Vale, care, și pe acest plan, vor să simtă că trăiesc între oameni, nu între televizoare. Înțelegem că nu se poate face totul dintr-o dată și că masivul program de construcții de locuințe a înghițit fonduri uriașe. În Valea Jiului s-a rezolvat în modul cel mai satisfăcător, poate înaintea altor centre muncitorești din țară, problema locuințelor. Există însă unele probleme nesolucționate în ceea ce privește viața culturală din Vale.

Să luăm, bunăoară, Vulcanul lui Vespasian Catană. Vizitatorul rămîne plăcut impresionat de această așezare minieră în plină dezvoltare, cu arhitectura ei impunătoare, consonantă cu peisajul montan înconjurător. Și totuși viața culturală a acestui oraș de 20 000 locuitori gravitează în jurul fostului cazinou al minerilor, al cămăruțelor în care o zi rulează un film, altă zi se ține o conferință ș.a.m.d. „Un spectacol ca lumea nu se poate contracta aici — spun localnicii, mai în glumă, mai în serios — fiindcă pe scenă încap doar

trei chitare și un solist. De o piesă de teatru nici pomeneală.”

Vulcanul nu este, în această privință, un exemplu izolat. Nici Casa de cultură din Lupeni, nici săbale de spectacol din Petroșani (și s-ar mai putea da alte exemple) nu corespund întrutotul nevoilor. Adevărat, apar cenaculuri, inițiative fructuoase pe plan local — de pildă Nedeea Vulcanului — totuși, nu arareori, activitățile culturale se limitează la echipele de dansuri populare și la turneele lui Ion Dolănescu. (În treacăt fie zis, directoarea adjunctă a liceului din Petritia, Dorina Bubur, și kolegele sale ne-au rugat să-l întrebăm pe apreciatul cîntăreț de ce în faimoasa baladă Gojîn, cu care s-a prezentat în fața minerilor, a introdus versurile: „Pupa-ți-aș bocancii tăi / Cu care jucai fotbal cu ei / Pupa-ți-aș mustața ta / Cu care ștergeai cratița!” Versurile corespund oare cu originalul?)

Teatrul din Petroșani localnicii M spun Teatrul de dincolo de barieră: e situat peste mină, tot într-un vechi cazinou minier, dincolo de calea ferată. Cind am ajuns acolo mă gîndeam că însuși faptul de a merge frumos îmbrăcat la un spectacol — vorba lui Catană — și a-ți lăsa paltonul la garderobă reprezintă un act de cultură.

Ce cred minerii — și nu numai ei — despre teatrul lor? Este meritoriu din partea conducerii acestui lăcaș al Thaliei că în Caietul-program nu a ezitat să publice și asemenea opinii din partea spectatorilor:

„Îmi place și iubesc teatrul. Ultima piesă pe care am văzut-o a fost «Casa care a fugit prin ușă». Dar de atunci, din nefericire, nu am mai văzut alfele teatrului nostru pe la noi... Aș vrea să ne întâlnim cu actorii, și vorbim eu ei după spectacole și mai cu seamă să vină mai des și pe la noi la Uricani.” (Traian Pop, minier, Uricani)

„Teatrul pentru mine este dragostea cea dintii și cea din urmă. Am văzut toate piesele teatrului nostru din Vale. Trist, dar adevărat: omul muncii, cel care iubeste și investește munca și inteligența sa în prosperitatea noastră, nu l-am prea găsit în piesele petroșene. Poate cind au făcut repertoriul nu au ținut cont și de noi... Admir trei actori de la teatrul nostru: Mihai Clita, Alexandru Anghelescu și Paulina Codreanu. Poate, eu timpul, o să mai lărgesc lista. Aș vrea să-i văd pe tinerii veniți!” (Nicolae Tărășescu, inginer, Livezeni)

„Teatrul din Petroșani nu-i în timanul nostru, nu-i la sufletul nostru. A trebuit să vină Alexa Visarion de la Cluj-Napoca cu «Puterea și adevărul» sau bucureștenii cu «Prețul» de Arthur Miller, ca să mai aflăm și noi cum arată teatrul contemporan. Noi avem nevoie de modele, de scene care să ne solicite sensibilitatea. Într-un cuvînt, să ne învețe să trăim. Am văzut o piesă, «Noapte albă». Actorii nu țin cont de noi.” (Cornel Mihăilă, electrician, Petroșani)

„N-am avut ocazia să văd decât o piesă. Noi, eu șutul, se întimplă ea tocmai atunci să nu fim liberi. Ar fi bine dacă ar veni și la noi să joace, astfel să vedem și noi că actorii ne prețuiesc. Dar pe noi nu ne-a întrebat nimeni cam ce vrem să vedem și cum să fie un spectacol. Să joace fără dichisurile alea, lângă noi, să-i simt cum gîndesc ea să-i erd ce spun. Și să-mi spună simplu, ea de la om la om, să nu mai am impresia că au invățat acasă cuvintele și mi le pun mie în față. Să fie sinceri, că noi așa sintem învățați: să spunem drept ce avem pe inimă.” (Ion Cojocaru, minier, Lonea)

Intr-o după-masă am avut o discuție destul de prelungită cu actorii, pe care i-am întregat, în calitate de reporter și nu de critic teatral: „De ce, dragi tovarăși, asemenea opinii despre teatrul vostru?” Răspunsul nu este chiar alit de simplu (dealtfel, ar fi injust să omitem faptul că unele critici s-ar fi putut adresa tot atât de bine și altor teatre din țară). Oricum, nici un interlocutor nu a contestat lipsa de aderență la spectatori. Au relevat însă, printre altele, că există și o problemă a tînarului actor. Absolvenții Institutului de artă teatrală și cinematografică ocolesc Petroșaniul, „E prea puolat”, spun.

Se pare că problema poluării în Valea Jiului își va găsi rezolvarea în actualul cincinal. Dar trebuie așteptat pină atunci? Sint perspective ca teatrul să se mute într-un local central, mai adecvat, și atunci — am fost asigurați — se vor schimba multe. Comentează directorul: — Nu vom mai fi Teatrul de dincolo de barieră, nu ne vom mai simți ca pionierii din Vestul îndepărtat.

(Va urma)

LIONEL NIȚESCU

Un arbitraj scandalos

Meciul de sâmbătă de pe stadionul din Ghencea era așteptat cu mult interes de toată lumea. Dovadă tribunele arhipline, chiar în aceste momente când mijloacele de transport sînt reduse și lumea se deplasează mai greu într-un loc atât de îndepărtat. Jucau două echipe antrenate de Tească în ultimii doi ani: Steaua, campionă națională, și Universitatea Craiova, aflată pe locul doi după două apariții foarte bune în Cupă și campionat. Meciul era deschis oricărei rezultate, teoretic șansa aparținând, evident, echipei militare care prezenta nume sonore, juca pe teren propriu și arătase la sfîrșitul sezonului trecut și la Constanța o formă constantă bună.

Primele 13 minute ne-au oferit un spectacol aspru, bărbătesc, cu un joc om la om, în care erau evidente două lucruri: superioritatea tehnică a unor jucători militari asupra tinerilor adversari și condiția fizică extraordinară a craiovenilor. În aceste prime minute Universitatea Craiova putea să înscrie de două ori, foarte ușor, dar lucrul nu s-a întîmplat. Atacurile campionilor erau mai rare, dar mai precise, deși Iordănescu și Dumitru erau flancați sever de către Geolghiu și Beldeanu. Oricum, se anunța un meci neobișnuit, cum a și fost în cele din urmă, dacă, din păcate, arbitrajul n-ar fi fost încredințat arbitrilor Ghită care, odată cu acest meci, și-a semnat propria retragere din arbitrajul românesc. Am văzut multe erori pe terenurile de fotbal de-a lungul anilor. Am văzut arbitri prosti, pur și simplu, dînd decizii anapoda, arbitri cărora le plîngeai de milă, întrebîndu-te cine le-a pus fluerul în gură. Ghită însă, întrecîndu-i pe toți, a sosit la teren cu o pușcă cu lunetă numită fluter, cu care a tras de două ori în momentele decisive ale meciului. Din informațiile noastre, în timp ce „dirija” această partidă, arbitru Ghită înjura ca la ușa cortului pe jucătorii craioveni, lucru neobișnuit în analele fotbalului. Înțelegem că după ultimul seism multă lume este turburată și are nervii încordați, dar o partidă de fotbal nu trebuie lăsată la mîna unui rău intenționat. Nu știu ce are arbitru Ghită cu echipa Universitatea Craiova, dar îmi aduc aminte că anul trecut, pe Dinamo, a acordat cu aceeași larghetate gazdelor un penalty și a oferit imediat și un cartonaș galben unui jucător craiovean, cum a făcut-o și de data aceasta cu Tilihoi. Nu suspectez deloc, scriind acestea, nici echipa din Ștefan cel Mare și, mai ales, echipa militară cunoscută pentru fair play-ul său. Nici una din aceste mari formații românești nu are nevoie de ajutorul „cuiva” pentru că, și Dinamo, în toamnă, și Steaua, simbată, au jucat excelent. Și dacă este vorba să spunem că Ghită a dezavantajat pe cineva, adevărul este că a dezavantajat ambele echipe pentru că după mîgăria din minutul 13, cînd a acordat cel mai senzational 11 metri văzut de noi în fotbal (Troi a călcat pe minge și a căzut ca o primadonă în carul de 16 m), el a vrut să repare cu avantaje mici distrugerea moralului tinerelor echipe craiove. Dar un asasinat este un asasinat, degeaba florile, degeaba lacrimile, degeaba discursurile la capătul mortului. Unsprezecele din Bănie, în vîzual a milioane de telespectatori și a 30.000 de plătitori, fusese făcut groggy fără scrupule de către ura inexplicabilă a acestui individ despre care credem că este timpul să fie scos cu o justă destituire din arbitrajul românesc!

DIVIZIA A : 19 ȘI 20 MARTIE

BUCUREȘTI : Steaua — Universitatea Craiova 3-2 (2-0). Intr-o fișă tehnică a derby-ului s-ar conveni să prezentăm radiografia jocului născută de momentele sale determinante. Din nefericire pentru meciul de sîmbătă, momentul cel mai pregnant al partidei s-a născut din contribuția exclusivă a conducătorului de joc, brașoveanul C. Ghită, a cărui eroare se va înscrie, nu ne îndoim, în legenda fotbalului nostru la capitolul faptele triste și revoltătoare dar adevărate. 30.000 de spectatori au văzut căderea lui Troi din minutul 13, remarcînd elementul ei absolut întîmplător — stelistul călcăse, nevinovat, pe minge — și un singur om din zecile de mii de oameni strînsi pe stadionul Ghencea a „sesizat” un fault cu totul imaginar asupra arpeii formației gazdă. Acest om a fost arbitru Ghită. Reluăm, pe scurt, descrierea acestui moment deoarece, ulterior,

Dar să analizăm mai departe faptele. Cum a denaturat jocul în continuare arbitru brașovean? A anulat un gol perfect valabil al lui Iordănescu pe motiv de ofsaid, n-a acordat un fault, de data asta just, în careu craiovean, săvîrșit asupra lui Zamfir și, în sfîrșit, încoronarea opereii sale destructive: a dictat repetarea unei lovituri de la 16 m pe motiv că zidul a mișcat. În această situație arbitru Ghită a favorizat echipa Steaua de două ori: 1. nenumărînd cei 9 m reglementari (pe care de fapt mai toți arbitrii români nu-i numără niciodată); 2. neopriind jocul, nu după ce lovitura fusese ratată, ci înainte, cum ar fi fost firesc. Odată cu repetarea loviturii, s-a produs o a treia infracțiune pe care o sesizează și cronicarul României libere, Ion Bocioacă: anume mutarea mingii de la locul infracțiunii, într-un unghi favorabil lui Iordănescu.

Doă goluri făcute cadou într-un meci atît de important unei echipe căreia — repet — nimic nu îndreptățește să i se facă un asemenea dar pentru că ea, în circumstanțe normale, cel puțin după jocul din repriza întâi, putea cîștiga lejer și poate la un scor mai confortabil, e prea mult. Astfel s-a făcut că un derby care se anunța excepțional (și, repet, el a fost în cele din urmă excepțional prin întoarcerea rezultatului de la 0-2 la 2-2) s-a transformat într-o bătălie acerbă a nervilor în care jucătorii n-aveau nici o vină. Oricine ar fi fost în locul acelor tineri furaci ca la ușa cortului (mă gîndesc la jucătorii Universității Craiova) nu și-ar mai fi putut stăpîni nervii. Spre cinstea lor, am văzut în tribuna suporteri ai echipei Steaua care au fost indignați de arbitrajul lipsit de orice competență al acestui așa-zis cavaler al fluerului. Așteptînd deciziile, să sperăm foarte drastice și definitive, ale forului nostru suprem în materie de fotbal, pentru ca astfel de denaturări ale jocului să nu mai poată fi posibile, să spunem cîteva cuvinte și despre cei din teren. Jocul a relevat un Iordănescu excepțional, aflat într-o formă de zile mari, ajutat de luciditatea lui Dumitru care rămîne, în continuare, aceeași stea a fotbalului nostru, iar de partea cealaltă, un jucător continental, cum n-am mai văzut de la Petschovski, Marian și Dobrin pe arenele noastre: Balaci. Alura lui și travaliul său în teren fac din noarul din Bănie jucătorul numărul unu al acestui an.

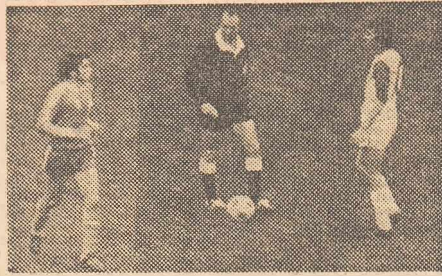
EUGEN BARBU

P.S. : A doua zi, pe „23 August”, o echipă ponosită din Constanța, în care n-am văzut decît doi jucători: Antonescu și Liveicu, a dat o replică penibilă unei alte formații aflate în derivă: Progresul, într-o partidă penibilă care părea că nu se mai sfîrșise. Au învins bucuștenii cu 1-0 printr-o întîmplare. A doua partidă a cuplajului bucuștean care a adus în tribune 40.000 de spectatori a opus echipele Rapid și Argeș. Meciul s-a terminat la egalitate, 0-0, după o partidă bucușteană în care am remarcat forma excepțională a lui Dobrin, pe care îl recomandăm lui Covaci, și doi jucători care s-au mișcat excelent: D. Nicolae și Radu II. De pe Podul Grant nu pot să remarc pe nimeni. Nu mai înțeleg nimic. Acești oameni tineri, care s-au odîhnit o vreme întreaga, arătau ca niște babe de la Sfînta Vineri.

În țară, rezultate destul de dubioase pe ici, pe colea. Pratele au început să fie împărțite frătește: colaci de salvare sînt aruncați unor echipe aflate în derivă și așa mai departe. Nu vreau să-mi fac vreun păcat, dar ceva e putred în Danemarca. Niste observatori federali „în formă” ar aduce multe revelații asupra „misterelor” care înconjură unele partide. Nu ne mai trece...

destul au fost cei care l-au minimalizat. Este adevărat că Steaua a mai înscris un gol (perfect valabil) în prima repriză, este la fel de adevărat că pînă la pauză bucuștenii au dominat în general copios, dar se face abstracție de rolul moral adeseori decisiv pe care „lovitura sub centură” îl are de obicei asupra unuia dintre cei doi combatanți. N-a fost un secret pentru nimeni care a urmărit acest joc efortul disperat al oaspeților pentru a nu se „îneca” după șocul nedrept pe care-l primiseră și dacă scorul la pauză a fost doar de 2-0, el se datorează înfrîngerii craiovenilor, dar mai ales ușurîntei cu care au tratat în continuare, în prima repriză, gazdele partidă, cînd — cu puțină atenție și cu un Zamfir nepreocupat să dribleze nu numai zeci de picioare, ci și firele de lărbă ale terenului — scorul putea ușor ajunge să capete proporții. Logic ar fi fost, după desfășurarea întîrzierii în prima parte, ca Steaua să conducă cu 3, 4 goluri diferență. Goluri care ar fi consfințit o su-

perioritate născută de fabuloasa eroare a cavalerului în negru Ghită. A venit repriza a doua. Printr-un superb efort, Craiova a egalat. Judecățile superficiale au greșit a doua oară, considerînd că eroarea lui Ghită a fost compensată. Fals. Revenirea oaspeților nu a anulat greșeala arbitruului, ci, dimpotrivă, a sugerat capacitatea generală a craiovenilor de a juca bine, așa cum ar fi evoluat probabil și în întreaga primă repriză dacă n-ar fi fost dărîmași psihologic de greșeala lui Ghită. Că Steaua a marcat, lovitură liberă repetată și deplasată sub ochii insensibili ai arbitruului nu ne spune, la urma urmel, nimic altceva decît că Steaua n-a fost copleșită de o egalare care putea să-i taie răsufliarea, că și-a jucat mai departe cu energie șansa, că jocul fusese din capul locului deschis oricărui rezultat, el fiind însă „închis” de un arbitru cum nu s-a mai văzut pe terenurile noastre de foarte mulți ani. Dacă se știe că o amărătură de cioră absoorbită de un turboreactor este în stare să-l distrugă, dacă se mai cunoaște că o lovitură nefericită, cu lemnul, a lui Smith a fost în stare să-l la lui Năstase o finală la Wimbledon, asocierea erorii lui Ghită la victoria

C. Ghită : al 12-lea jucător al gazdelor ?

bucuștenilor ni se pare pe cît de firească, pe atît de hotărîtoare. Din păcate, penalty-ul acordat de brașovean Stelei în minutul 13 a fost un „cadou otrăvit” care nu i-a sporit campioaneli noastre cu nimic prestigiu. Steaua, echipă puternică și iubită, n-are nevoie de asemenea servicii nedemne pentru lumea sportului, așa cum nici Dinamo, în alte date, n-avea nevoie de ajutorul cavalerilor fluerului. În concluzie, am reținut evoluțiile frumoase, pe ansamblu, ale celor două echipe, dominate de jocul excelent al lui Dumitru, Iordănescu, Beldeanu și Balaci (toți notați de noi cu nota 9), dar ne exprimăm opinia că rezultatul partidei a avut o coarctare decisivă în persoana arbitruului Ghită, a cărui viitoare prezență pe un teren de fotbal ni s-ar părea o încălcare a moralei sportului. Corecți, atenți, tușierii ieșeni T. Balanovici și I. Ciolan (Marius Popescu).

Progresul — F.C. Constanța 1-0 (0-0). Echipa gazdă a dominat în prima repriză, atacanții săi — Apostol, Tevi și chiar Iatan — au sutat de la distanță, au construit acțiuni încheiate, la originea lor aflîndu-se Nignea și Apostol. Bucuștenii n-au trecut în „cont” ocazii clare de a înscrie, dar în minutul 32 au marcat unicul gol al partidei: Tevi preia la 25 m de poartă, prelungește în adîncime printre fundașii centrali, Dragu sprintează și, cu un ultim efort, împinge mingea în plasă pe lângă Ștefănescu. Replica constanțenilor se face simțită imediat după pauză cînd, prin introducerea lui Dragnea, jocul echipei capătă un plus de claritate. Mateescu încearcă să ia jocul „pe cont propriu”, aleargă pe tot terenul și ocaziile de gol își fac apariția (Dragnea min. 58, Mărculescu min. 69 și 88). Cea mai mare ocazie o pierde însă Mateescu care, din 8 m, trage puternic în pieptul lui Tichigiu după un reușit „un-doi” cu Dragnea. Victoria Progresului este totuși meritată, deoarece bucuștenii au căutat și au reușit pe tot parcursul partidei să dea impresia unei echipe mai sudate, mai bine orientată tactic.

Cei mai buni de pe teren: Dragu, Apostol 8, Gh. Ștefan, Nignea 7 (Progresul); Mateescu, Dragnea 8, Antonescu 7 (F.C. Constanța). Arbitrat bine Radu Șerban, ajutat de V. Ciocîlteu (ambii din Craiova) și T. Andrei — Sibiu (Cornel Catană). **TIMIȘOARA : Politehnica — F.C. Bihor 2-0 (2-0).** Dacă rezultatul meciului a rămas doar acesta (au înscris Lata și Mioc, două goluri frumoase), cauzele centrale ar fi: înțel, ratările — patru — nepermise pentru divizia A ale timișorenilor Șerbănoiu, două. Lata și Petrescu, apoi cele două faze de penalty clar în care s-au aflat Anghel și Lata, faultați în careu bihorean. Oricum, scorul și nota generală a cursului partidei dovedesc că „Poli” a jucat mai bine deosebi în prima repriză, iar F.C. Bihor a dat impresia că, fără Kun II (accidentat de rapidisti), nu poate, în 90 minute, să tragă măcar un singur șut pe poartă, avînd doar două lecții învățate pe de rost: jocul la ofsaid și contraatacuri prin trio-ul Gherghel — Lupău — Florescu.

Ușurarea celor 13 băieți ai lui R. Cosmoc a venit nu prin intrarea în joc a veteranului Popovici și a juniorului Zare, ci după fluterul final al cavalerului bucuștean C. Bărbulescu, care, ca și concitadinii săi N. Păvăluș și E. Șvîțec, a arbitrat slab, uînd(?) să apeleze la cartonașele colorate și decizii realiste. Cei mai buni de pe teren: Mioc 9, Dembrowschi, Lata, Mehedintu 8 („Poli”); Bigan, Florescu, Vidac, Al. Naghi 7 (F.C. Bihor) (Teodor Butza). **IASI : Politehnica — Sportul Studențesc 3-1 (2-0).** Cu o prestație slabă a liniei de mijloc, altădată punctul forte al studenților bucușteeni, oaspeții au fost depășiți de colegii lor din Iași printr-un joc combinativ, în viteză, cu dese schimbări de locuri. Romiță, cel mai bun jucător de pe teren, a fost principalul artizan al victoriei echipei sale: a muncit pe tot terenul și-a pus coechipierii din atac în bune poziții de gol (Dănilă deschizînd scorul în min. 20 dintr-o perfectă centrare a mijlocasului ieșean), a marcat și două goluri, în min. 22 printr-o frumoasă forfecă și în min. 49 din penalty, la un hent în careu comis de Tănăsescu. Studenții bucușteeni

s-au străduit — și au reușit uneori — să joace de egal la egal cu partenerii lor, dar au acuzat lipsa din formație a lui Octavian Ionescu și Rădulescu pentru compartimentul ofensiv, în timp ce apărarea s-a comportat mai slab decît niciodată. Mircea Sandu a fost singurul care s-a străduit să realizeze ceva, deși neajutat de colegi, reușind un gol în min. 62, cînd a reluat direct o centrare a lui Chihai. Cei mai buni de pe teren: Romiță 9, Dănilă, Simion 8 (Politehnica); M. Sandu 8 (Sportul). Arbitrat foarte bine Otto Anderco, ajutat de I. Taar, ambii din Satu Mare și V. Catană — Carei (Dumitru Constantinescu). **HUNEDOARA : Corvinul — Jiul 2-2 (1-2).** Rezultatul, la prima vedere, ar fi nemulțumitor pentru hunedoreni. Dar, mai cu atenție analizînd meciul, rezultatul poate fi considerat un succes al Corvinului, care a jucat la întîmplare, cu spații mult prea mari între compartimente și cu o inexplicabilă emoție. De cealaltă parte, Jiul a stăpînit jocul fără să facă prea mari eforturi, oprînd chiar, din cînd în cînd, motoarele și jucînd aproape o repriză în 10 oameni, ca urmare a eliminării lui Augustin pentru gest nesportiv, ceea ce vrea să însemne că, în loc să repună mingea de la margine, se juca cu ea pe tușă, de parcă era la antrenament. Și, cum primise cu doar cîteva minute înainte un cartonaș galben, următorul cartonaș nu putea fi de altă culoare decît roșie. În altă ordine de idei, consemnăm primele două goluri pe care Agud le înscrie în acest campionat. Cei mai buni de pe teren: Agud, Văetuș, Economu 7 (Corvinul); Mulescu 9, Augustin, Ciupitu, Stoichiță 8 (Jiul). Arbitrat bine o brigadă bucușteană condusă de C. Petrea, avîndu-i la margine pe V. Măndescu și V. Navroșchi (Victor Niță). **TG. MUREȘ : A.S.A. — S.C. Bacău 0-0.** Prin prisma victoriei culese în etapa trecută, la Pitești, echipa lui Bone a considerat înfilirea cu băcăuanii drept o problemă de... scor. Pe teren, lucrurile au stat însă cu totul altfel — echipa lui Năcușor dovedind că știe să joace în deplasare, prîbind adică virtuțile unei apărări organizate, ce a constituit, în momentele cheie, o adevărată trambulină în lansarea unor contraatacuri destul de periculoase — două din ele (min. 25 și 42) dîndu-i ocazia lui Antohi să semene panică în careu gazdelor. Lipsiți de ajutorul lui Bôlôni, care a acumulat la Pitești trei cartonaș galben, A.S.A. a acționat destul de confuz, limitîndu-se, în esență, la incursiunile solitare ale lui Fazekas sau Hajnal, e drept periculoase, dar care s-au lovit de un Constantinescu în formă excelentă. Cu toate acestea mureșenii au fost foarte aproape de gol, cel puțin în minutele 26, 43 sau 65 — la ultima fază băcăuanii fiind salvați de bară (!), dar modul dezorientat în care au acționat în rest nu le putea da dreptul la mai mult. Cei mai buni de pe teren: Fazekas, Hajnal 8, Fancic, Varodi 7 (A.S.A.); Constantinescu 9, Băluță 8, Antohi, Catargiu 7 (Sport Club). Arbitrat bine Pr. Colosi, ajutat de I. Rosoga și V. Rosu — tot din București (Ion Rosu). **GALATI : F.C.M. — F.C.M. Reșița 3-1 (2-0).** Jocul foarte bun al echipei gălățene, un joc în viteză și în perma-

(Continuare în pagina 23)

TOP „FLACĂRA” — FOTBAL

Începînd cu prima etapă a returului diviziei A, revista noastră își propune să alcătuiască, pe baza notelor acordate de cronicarii săi după principii „cei mai buni de pe teren” (note între 10 și 7), un TOP al fiecărei etape, constînd din cei mai în formă jucători ai momentului fotbalistic respectiv. Deci, după notele obținute, iată cum arată

TOPUL ETAPEI A 18-A :

1. Negriță — 10 p.; 2-7 Dumitru, M. Constantinescu (S.C. Bacău), Mulescu, Ștefănescu (F.C. Constanța), Balaci, Ștefănescu (Univ. Craiova) — 9 p.; 8-22. Sameș, Catargiu, Lunca, Iorgulescu (U.T.A.), Bojin, Romiță, Kun II, Beldeanu, Cițu, Lung, Cristian, Hajnal, Fazekas, Augustin, Stoichiță — 8 p.; 23. Năstase, Stoica, Vigu, Antonescu, Munteanu, Antohi, Kukla, Nedelcu, Hergane, Atodiresel, Clobanu, Bucu, Naom, Al. Naghi, Manea, Neagu, Geolghiu, Donose, Iorgulescu (Progresul), I. Sandu, Dragu, Radu II, Dobrin, Bôlôni, Ispir, Körtesi, I. Constantinescu, Vochin — 7 p.

A doua etapă a returului s-a disputat simbată și duminică trecută. După notele obținute de cei mai buni jucători, am alcătuit

TOPUL ETAPEI A 19-A :

1. Lucescu — 10 p.; 2-9. Mulescu, M. Constantinescu, Mioc, Romiță, Dumitru, Iordănescu, Beldeanu, Balaci — 9 p.; 10-32. Fazekas, Hajnal, Augustin, Ciupitu, Stoichiță, Dragu, Apostol, Mateescu, Dragnea, Dembrowschi, Lata, Mehedintu, Dănilă, Simion, M. Sandu, Tolea, R. Dan, Burcea, Pirvu (Rapid), Oltăneanu (F.C. Argeș), Nedelcu II, Bora, Băluță — 8 p.; 33-54. Varodi, T. Zamfir (S.C. Bacău), Agud, Văetuș, Economu, Gh. Ștefan (Progresul), Nignea, Antonescu, Bigan, Florescu, Al. Naghi, A. Ene, Florea, Schepp, Leac, Cheran, Custov, Cojocaru (Rapid), Stancu (F.C. Argeș), Dobrin, Radu II, Antohi, Catargiu — 7 p.

Drept urmare, prin adiționarea punctelor obținute în primele două etape ale returului, topul permanent alcătuit de revista noastră, numit TOP „FLACĂRA” — fotbal, arată în felul următor:

1-4.	Dumitru	—	18 p.
	Mulescu	—	„
	M. Constantinescu	—	„
	Balaci	—	„
5-6.	Beldeanu	—	17 p.
	Romiță	—	„
7-10.	Hajnal	—	16 p.
	Fazekas	—	„
	Augustin	—	„
	Stoichiță	—	„

FLACARA Redacția: București, Piața Scintei 1, căsuța postală 4112, oficiul 33, cod 71 341. Telefone: 17 60 10, 17 60 20, interioare: reportaj (A. Dohotaru — 16 17); cultură, cenarlu (Eugen Seceleanu — 16 06); știință (Tudor Octavian — 16 19); probleme cetățerești, anchete (Liviu Timbus — 16 18), scrisori (Marga Nedelea — 17 87); publiciști comentatori (Ilie Purcaru, Nicolae Cristache — 16 18); fotoreportaj (15 95); documentare — (16 23); administrație (Alexandru Medar, Gheorghe Amuzo — 17 86); secretariat de redacție (Dan Birlădeanu, Cornel Catană — 17 82, 16 21); secretar responsabil de redacție (Marius Popescu — 17 82 și interior 16 11); redactor șef adjunct (Traian Proșan — 17 78 82 și interior 17 83); redactor șef — 18 22. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Scintei”. Cititorii din străinătate se pot abona, adresîndu-se la: ILEXIM — Departamentul Export-import presă, P.O. Box 136-137, telex: 1 12 26, București str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor șef: ADRIAN PĂUNESCU